

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiuo dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 999/2001

2001 m. gegužės 22 d.

nustatantis tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles

(OL L 147, 2001 5 31, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2001 m. birželio 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1248/2001	L 173	12	2001 6 27
► <u>M2</u>	2001 m. birželio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1326/2001	L 177	60	2001 6 30
► <u>M3</u>	2002 m. vasario 14 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 270/2002	L 45	4	2002 2 15
► <u>M4</u>	2002 m. rugpjūčio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1494/2002	L 225	3	2002 8 22
► <u>M5</u>	2003 m. vasario 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 260/2003	L 37	7	2003 2 13
► <u>M6</u>	2003 m. balandžio 10 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 650/2003	L 95	15	2003 4 11
► <u>M7</u>	2003 m. birželio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1053/2003	L 152	8	2003 6 20
► <u>M8</u>	2003 m. birželio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1128/2003	L 160	1	2003 6 28
► <u>M9</u>	2003 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1139/2003	L 160	22	2003 6 28
► <u>M10</u>	2003 m. liepos 10 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1234/2003	L 173	6	2003 7 11
► <u>M11</u>	2003 m. spalio 15 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1809/2003	L 265	10	2003 10 16
► <u>M12</u>	2003 m. spalio 30 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1915/2003	L 283	29	2003 10 31
► <u>M13</u>	2003 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2245/2003	L 333	28	2003 12 20
► <u>M14</u>	2004 m. balandžio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 876/2004	L 162	52	2004 4 30
► <u>M15</u>	2004 m. rugpjūčio 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1471/2004	L 271	24	2004 8 19
► <u>M16</u>	2004 m. rugpjūčio 23 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1492/2004	L 274	3	2004 8 24
► <u>M17</u>	2004 m. lapkričio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1993/2004	L 344	12	2004 11 20
► <u>M18</u>	2005 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 36/2005	L 10	9	2005 1 13
► <u>M19</u>	2005 m. vasario 9 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 214/2005	L 37	9	2005 2 10
► <u>M20</u>	2005 m. vasario 16 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 260/2005	L 46	31	2005 2 17

► <u>M21</u>	2005 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 932/2005	L 163	1	2005 6 23
► <u>M22</u>	2005 m. rugpjūčio 5 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1292/2005	L 205	3	2005 8 6
► <u>M23</u>	2005 m. gruodžio 2 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1974/2005	L 317	4	2005 12 3
► <u>M24</u>	2006 m. vasario 14 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 253/2006	L 44	9	2006 2 15
► <u>M25</u>	2006 m. vasario 24 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 339/2006	L 55	5	2006 2 25
► <u>M26</u>	2006 m. balandžio 10 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 657/2006	L 116	9	2006 4 29
► <u>M27</u>	2006 m. gegužės 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 688/2006	L 120	10	2006 5 5
► <u>M28</u>	2006 m. liepos 7 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1041/2006	L 187	10	2006 7 8
► <u>M29</u>	2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1791/2006	L 363	1	2006 12 20
► <u>M30</u>	2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1923/2006	L 404	1	2006 12 30
► <u>M31</u>	2007 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 722/2007	L 164	7	2007 6 26
► <u>M32</u>	2007 m. birželio 26 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 727/2007	L 165	8	2007 6 27
► <u>M33</u>	2007 m. spalio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1275/2007	L 284	8	2007 10 30
► <u>M34</u>	2007 m. gruodžio 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1428/2007	L 317	61	2007 12 5
► <u>M35</u>	2008 m. sausio 11 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 21/2008	L 9	3	2008 1 12
► <u>M36</u>	2008 m. balandžio 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 315/2008	L 94	3	2008 4 5
► <u>M37</u>	2008 m. balandžio 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 357/2008	L 111	3	2008 4 23
► <u>M38</u>	2008 m. birželio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 571/2008	L 161	4	2008 6 20
► <u>M39</u>	2008 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 746/2008	L 202	11	2008 7 31
► <u>M40</u>	2008 m. rugsėjo 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 956/2008	L 260	8	2008 9 30
► <u>M41</u>	2009 m. vasario 3 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 103/2009	L 34	11	2009 2 4
► <u>M42</u>	2009 m. vasario 26 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 162/2009	L 55	11	2009 2 27
► <u>M43</u>	2009 m. vasario 26 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 163/2009	L 55	17	2009 2 27
► <u>M44</u>	2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 220/2009	L 87	155	2009 3 31
► <u>M45</u>	2010 m. spalio 22 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 956/2010	L 279	10	2010 10 23
► <u>M46</u>	2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 189/2011	L 53	56	2011 2 26
► <u>M47</u>	2012 m. lapkričio 13 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1064/2012	L 314	13	2012 11 14
► <u>M48</u>	2013 m. sausio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 56/2013	L 21	3	2013 1 24
► <u>M49</u>	2013 m. gegužės 13 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 517/2013	L 158	1	2013 6 10
► <u>M50</u>	2013 m. birželio 28 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 630/2013	L 179	60	2013 6 29
► <u>M51</u>	2014 m. spalio 28 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1148/2014	L 308	66	2014 10 29

► <u>M52</u>	2015 m. gegužės 6 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/728	L 116	1	2015 5 7
► <u>M53</u>	2015 m. liepos 15 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/1162	L 188	3	2015 7 16
► <u>M54</u>	2016 m. sausio 13 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/27	L 9	4	2016 1 14
► <u>M55</u>	2016 m. rugpjūčio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/1396	L 225	76	2016 8 19
► <u>M56</u>	2017 m. sausio 23 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/110	L 18	42	2017 1 24
► <u>M57</u>	2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625	L 95	1	2017 4 7
► <u>M58</u>	2017 m. balandžio 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/736	L 110	2	2017 4 27
► <u>M59</u>	2017 m. gegužės 24 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/893	L 138	92	2017 5 25
► <u>M60</u>	2017 m. gegužės 24 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/894	L 138	117	2017 5 25
► <u>M61</u>	2017 m. spalio 30 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/1972	L 281	14	2017 10 31
► <u>M62</u>	2018 m. vasario 15 d. Komisijos reglamentas (ES) 2018/221	L 43	6	2018 2 16
► <u>M63</u>	2018 m. liepos 9 d. Komisijos reglamentas (ES) 2018/969	L 174	12	2018 7 10
► <u>M64</u>	2019 m. vasario 6 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/319	L 61	1	2019 2 28
► <u>M65</u>	2019 m. birželio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/1091	L 173	42	2019 6 27
► <u>M66</u>	2020 m. birželio 11 d. Komisijos reglamentas (ES) 2020/772	L 184	43	2020 6 12
► <u>M67</u>	2020 m. spalio 29 d. Komisijos reglamentas (ES) 2020/1593	L 360	13	2020 10 30
► <u>M68</u>	2021 m. liepos 16 d. Komisijos reglamentas (ES) 2021/1176	L 256	56	2021 7 19
► <u>M69</u>	2021 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) 2021/1372	L 295	1	2021 8 18
► <u>M70</u>	2022 m. vasario 9 d. Komisijos reglamentas (ES) 2022/175	L 29	1	2022 2 10
► <u>M71</u>	2022 m. rugpjūčio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) 2022/1403	L 214	1	2022 8 17
► <u>M72</u>	2022 m. lapkričio 15 d. Komisijos reglamentas (ES) 2022/2246	L 295	1	2022 11 16
► <u>M73</u>	2024 m. kovo 21 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/877	L 877	1	2024 3 22
► <u>M74</u>	2024 m. kovo 22 d. Komisijos reglamentas (ES) 2024/887	L 887	1	2024 3 25
► <u>M75</u>	2024 m. kovo 25 d. Komisijos reglamentas (ES) 2024/918	L 918	1	2024 3 26
► <u>M76</u>	2025 m. vasario 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2025/328	L 328	1	2025 2 20

iš dalies keičiamas:

► <u>A1</u>	Aktas dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų	L 236	33	2003 9 23
--------------------	--	-------	----	-----------

pataisytas:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 109, 2016 4 26, p. 56 (56/2013)
- **C2** Klaidų ištaisymas, OL L 398, 2021 11 11, p. 51 (2021/1372)

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB)
Nr. 999/2001**

2001 m. gegužės 22 d.

**nustatantis tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų
prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas nustato užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo tarp gyvūnų taisykles. Jis taikomas gyvų gyvūnų auginimui, gyvūninės kilmės maisto produktų gamybai ir pateikimui į rinką bei tam tikrais specifiniais atvejais – eksportuojamoms prekėms.

2. Šis reglamentas nėra taikomas:

- a) kosmetikos ar medicinos produktams ar medicinos prietaisams ar jų pradinėms vaistinėms medžiagoms ar tarpiniams produktams;
- b) produktams, kurie nėra skirti žmonių maistui, gyvūnų pašarui ar trąšoms arba jų pradinėms vaistinėms medžiagoms ar tarpiniams produktams;
- c) gyvūninės kilmės produktams, skirtiems parodoms, mokymui, moksliniams tyrimams, specialioms studijoms ar analizei, jei vėliau šie produktai nesuvarijami žmonių arba gyvūnų ir kurie skiriasi nuo moksliniams projektams įgyvendinti skirtų produktų;
- d) atlikti gyvų gyvūnų mokslinius tyrimus.

2 straipsnis

Gyvų gyvūnų ir gyvūninės kilmės produktų atskyrimas

Siekiant išvengti kryžminės taršos arba pakaitos tarp gyvų gyvūnų ar gyvūninės kilmės produktų, nurodytų 1 straipsnio 1 dalyje, ir gyvūninės kilmės produktų, nurodytų 1 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose, ar gyvų gyvūnų, nurodytų 1 straipsnio 2 dalies d punkte, jie visą laiką laikomi atskirai, nebent tokie gyvi gyvūnai yra auginami, o gyvūninės kilmės produktai yra gaminami esant toms pačioms sąlygoms užtikrinant sveikatos apsaugą nuo USE.

Atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, patvirtinamos šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės.

3 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

1. Šiame reglamente taikomi šių sąvokų apibrėžimai:
 - a) USE – visos užkrečiamosios, spongiforminės encefalopatijos, išskyrus tas, kurios yra paplitusios žmonių tarpe;
 - b) pateikimas į rinką – bet kuri operacija, kai trečiajai Bendrijos šaliai ketinama parduoti gyvus gyvūnus arba gyvūninės kilmės produktus, nurodytus šiame reglamente, arba bet kuris kitas tiekimas tokiai trečiajai šaliai, prieš jai sumokant arba atleidžiant ją nuo mokesčių, arba sandėliavimas numatant tiekti tokiai trečiajai šaliai;
 - c) gyvūninės kilmės produktai – bet kuris produktas gautas iš gyvūno arba turintis produktą, gautą iš bet kurio gyvūno, kaip nurodyta Direktyvos 89/662/EEB ⁽¹⁾ arba Direktyvos 90/425/EEB ⁽²⁾ nuostatose;
 - d) pradinės medžiagos – žaliavos arba bet kuris kitas gyvūninės kilmės produktas, kurį naudojant arba iš kurio pagaminami produktai, nurodyti 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose;
 - e) kompetentinga institucija – valstybės narės centrinė institucija, kompetentinga užtikrinti šio reglamento reikalavimų laikymąsi, arba bet kuri institucija, perimanti kompetenciją iš centrinės institucijos, ypač kontroliuojant pašarus; tam tikrais atvejais tai trečiosios šalies atitinkama institucija, laikoma kompetentinga institucija;
 - f) kategorija – viena iš klasifikacijos kategorijų, nurodytų B priedo C skyriuje;
 - g) specifinė pavojinga gyvūninė medžiaga – audiniai, nurodyti V skyriuje; jiems nepriskiriami produktai, gauti arba turintys šių audinių, nebent nurodyta kitaip;
 - h) gyvūnas, įtariamas užsikrėtęs USE, – gyvas, paskerstas ar nugaišęs gyvūnas, kuriam pasireiškia ar pasireiškė neurologiniai ar elgsenos sutrikimai arba bendras sveikatos būklės progresuojantis pablogėjimas dėl centrinės nervų sistemos pažeidimo ir dėl to renkama informacija, remiantis klinikiniu poveikiu vaistams ir pomirtinio tyrimo duomenimis arba prieš ir po mirties atliekama laboratorine analize, neleidžia nustatyti alternatyvios diagnozės. Galvijų spongiforminė encefalopatija įtariama galvijams, kurių mėginius ištyrus GSE specifiniu testu gaunami teigiami rezultatai;

⁽¹⁾ 1989 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyva 89/662/EEB dėl veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje, siekiant užbaigti vidaus rinkos kūrimą, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva 92/118/EEB (OL L 62, 1993 3 15, p. 49).

⁽²⁾ 1990 m. birželio 26 d. Tarybos direktyva dėl prekybos Bendrijoje metu atliekamų tam tikrų gyvūnų ir produktų veterinarinių ir zootechninių patikrinimų, siekiant baigti formuoti vidaus rinką (OL L 224, 1990 8 18, p. 29), su paskutiniais pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva 92/118/EEB.

▼ B

- i) ūkis – bet kuri vieta, kurioje laikomi, saugomi, veisiami, auginami ar rodomi visuomenei šiame reglamente nurodyti gyvūnai;
- j) mėginio ėmimas – mėginių ėmimas iš gyvūnų ar juos supančios aplinkos ar gyvūninės kilmės produktų užtikrinant statistiškai patikimų duomenų pateikimą ir siekiant diagnozuoti ligą, nustatyti šeimyninius ryšius, atlikti sveikatos priežiūrą arba stebėti mikrobiologines medžiagas ar gyvūninės kilmės produktuose esančias tam tikras medžiagas;
- k) trąšos – bet kokia gyvūninės kilmės produktų turinti medžiaga, naudojama žemės ūkyje, augalų vegetacijai pagerinti; joje gali būti skilimo, įvykusio susidarant biodujoms ar kompostui, liekanų;

▼ M30

- l) greitieji tyrimo metodai – X priede išvardyti atrankos metodai, kurių tyrimo rezultatai gaunami per 24 valandas;

▼ B

- m) alternatyvus testas – 8 straipsnio 2 dalyje nurodyti testai, kurie naudojami kaip alternatyva pašalinti specifinės pavojingas gyvūnines atliekas;

▼ M30

- n) mechanškai atskirta mėsa arba MAM – produktas, gautas mechaninėmis priemonėmis nuimant mėsą nuo kaulų, kai suardoma arba pakeičiama raumens skaidulų struktūra;
- o) pasyvi priežiūra – pranešimas apie visus gyvūnus, įtariamus užsikrėtus USE, ir, kur USE tikimybės negalima atmesti atlikus klinikiškus tyrimus, laboratorinis šių gyvūnų tyrimas;
- p) aktyvi priežiūra – tyrimas gyvūnų, apie kuriuos nepranešta, kad jie įtariamai užsikrėtę USE, pvz., skubiai paskersti gyvūnai, gyvūnai, kurių *ante mortem* apžiūros metu pastebėta sutrikimų, nugaišę gyvūnai, sveiki paskersti gyvūnai ir dėl USE paskersti gyvūnai, ypač siekiant nustatyti USE raidą ir paplitimą šalyje arba regione.

▼ B

- 2. Taip pat taikomi I priede pateikti specifinių sąvokų apibrėžimai.

▼B

3. Jei 1 pastraipoje ar I priede neapibrėžiami šiame reglamente vartojami terminai, tai taikomi pagrindiniai apibrėžimai, nurodyti Reglamente (EB) Nr. 1760/2000 ⁽¹⁾, arba tie, kurie nurodyti pagal Direktyvas 64/432/EEB ⁽²⁾, 89/662/EEB, 90/425/EEB ir 91/68/EEB ⁽³⁾, pateikiant šiame tekste jų nuorodas.

*4 straipsnis***Apsaugos priemonės**

1. Siekiant įgyvendinti saugos priemones, laikomasi Direktyvos 89/662/EEB 9 straipsnyje, Direktyvos 90/425/EEB 10 straipsnyje, Direktyvos 91/496/EEB ⁽⁴⁾ 18 straipsnyje ir Direktyvos 97/78/EB ⁽⁵⁾ 22 straipsnyje nustatytų principų ir nuostatų.

2. Atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, priimamos apsaugos priemonės ir tuo pačiu metu informuojamas Europos Parlamentas nurodant priežastis.

II SKYRIUS

GALVIJŲ SPONGIFORMINĖS ENCEFALOPATIJOS (GSE) BŪKLĖS ĮVERTINIMAS*5 straipsnis***Klasifikacija****▼M30**

1. Valstybių narių, trečiųjų šalių arba regionų (toliau — šalys ar regionai) GSE padėtis apibrėžiama priskiriant vienai iš trijų kategorijų:

— nedidelė GSE rizika, kaip apibrėžta II priede,

— kontroliuojama GSE rizika, kaip apibrėžta II priede,

— nenustatyta GSE rizika, kaip apibrėžta II priede.

⁽¹⁾ 2000 m. liepos 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1760/2000, nustatantis galvijų identifikavimo ir registravimo sistemą, reglamentuojantis jautienos ir jos produktų ženklavinimą ir panaikinant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 820/97 (OL L 204, 2000 8 11, p. 1).

⁽²⁾ 1964 m. birželio 26 d. Tarybos direktyva 64/432/EEB dėl gyvūnų sveikatos problemų, turinčių įtakos Bendrijos vidaus prekybai galvijais ir kiaulėmis (OL L 121, 1964 7 29, p. 1977/64), su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/20/EB (OL L 163, 2000 7 4, p. 35).

⁽³⁾ 1991 m. sausio 28 d. Tarybos direktyva dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, reglamentuojančių Bendrijos vidaus prekybą avimis ir ožkomis (OL L 46, 1991 2 19, p. 19), su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 94/953/EB (OL L 371, 1994 12 31, p. 14).

⁽⁴⁾ 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 91/496/EEB dėl gyvūnų, importuojamų į Bendriją iš trečiųjų šalių, veterinarinių patikrinimų organizavimo principų nustatymo, pakeičianti Direktyvas 89/662/EEB, 90/425/EEB ir 90/675/EEB (OL L 268, 1991 9 24, p. 56), su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 96/43/EB (OL L 162, 1996 7 1, p. 1).

⁽⁵⁾ 1997 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyva 97/78/EB, nustatanti principus, reglamentuojančius iš trečiųjų šalių įvežamų produktų veterinarinių patikrinimų organizavimą (OL L 24, 1998 1 30, p. 9).

▼ M30

Šalių ar regionų GSE padėtį galima apibrėžti tik vadovaujantis II priedo A skyriuje išvardytais kriterijais. Šie kriterijai apima rizikos analizės, kuri grindžiama visais faktoriais, galinčiais, kaip nurodyta II priedo B skyriuje, per tam tikrą laiką daryti įtaką galvijų spongiforminės encefalopatijos pasireiškimui, ir tų faktorių raida, rezultatais, taip pat išsamias aktyvios ir pasyvios priežiūros priemonės atsižvelgiant į šalies ar regiono rizikos kategoriją.

Valstybės narės ir trečiosios šalys, norinčios išlikti trečiųjų šalių, turinčių leidimą eksportuoti šiame reglamente išvardytus gyvūnus arba produktus į Bendriją, sąraše, pateikia Komisijai prašymą apibrėžti GSE padėtį jose ir atitinkamą informaciją apie II priedo A skyriuje nurodytus kriterijus, II priedo B skyriuje apibrėžtus galimus rizikos faktorius ir jų raidą.

▼ B

2. Atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, 1 pastraipoje nurodytus kriterijus ir galimus rizikos veiksnius, nusprendžiama dėl kiekvieno prašymo suteikti valstybei narei arba trečiajai šaliai arba trečiosios šalies ar valstybės narės regionui, įteikusiam prašymą, vieną iš II priedo C skyriuje apibrėžtų kategorijų.

Įteikus prašymą ir visą svarbią informaciją, nurodytą 1 pastraipos antrajame papunktyje, sprendimas priimamas per šešis mėnesius. Jei Komisija nustato, kad pateikiant papildomus įrodymus nepateikiama informacija, nurodyta II priedo A ir B skyriuose, ji paprašo per nurodytą laikotarpį pateikti papildomą informaciją. Įteikus prašymą, galutinis sprendimas priimamas per šešis mėnesius.

Atsižvelgiant į šios pastraipos pirmąjį papunktį ir prireikus į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, suinteresuotai šaliai galima pakartotinai suteikti Bendrijoje taikomą kategoriją po to, kai Tarptautinis epizootijų biuras nustato kategorijų suteikimo šalims tvarką ir šaliai, įteikusiai prašymą, suteikia konkrečią kategoriją.

3. Jei Komisija nustato, kad informacija, kurią pateikė valstybė narė ar trečioji šalis, atsižvelgdama į II priedo A ir B skyrius, yra nepilna arba neaiški, tai, atsižvelgdama į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, įvertina valstybės narės arba suinteresuotos trečiosios šalies būklę pagal GSE, pasiremddama visapusiška rizikos veiksnių analize.

Atliekant tokią rizikos veiksnių analizę ir remiantis taikoma atrinkimo procedūra bei greitaisiais tyrimo metodais, reikia parengti apibendrinančią statistinę epizootinės USE situacijos valstybėje narėje ar trečiojoje šalyje, įteikusioje prašymą, apžvalgą.

▼ M44

Šiuo tikslu greitieji tyrimo metodai patvirtinami pagal 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu ir įtraukiami į X priedo C skyriaus 4 punkte pateiktą sąrašą.

▼ B

Tokią atrankos procedūrą taip pat gali taikyti valstybės narės ar trečiosios šalys, norinčios įgyti tyrimų, kuriuos jos atlieka atsižvelgdamos į Komisijos patvirtintą klasifikavimą – procedūrą, nustatytą 24 straipsnio 2 dalyje, kategoriją.

▼B

Tokios atrankos procedūros išlaidas padengia valstybė narė arba suinteresuota trečioji šalis.

▼M30

4. Valstybės narės ir trečiosios šalys, kurios nepateikė prašymo pagal šio straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, jei iš jų teritorijos vežami gyvi gyvūnai ar gyvūniniai produktai, laikosi importo reikalavimų, taikomų nenustatytą GSE riziką keliančioms šalims, iki tol, kol jos pateikia tokį prašymą ir priimamas galutinis sprendimas dėl jų GSE statuso.

▼B

5. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie bet kokią epidemiją ar pateikia kitą keičiant šalies kategoriją galinčią turėti įtakos informaciją, atsižvelgdamos į jos būklę pagal GSE, ypač monitoringo programų, numatytų 6 straipsnyje, metu gautus rezultatus.

6. Atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, nusprendžiama trečiąją šalį palikti viename iš pagal Bendrijos taisykles sudarytų sąrašų tam, kad Bendrija galėtų pagal šiame reglamente nustatytas specialias taisykles eksportuoti gyvus gyvūnus ir gyvūninės kilmės produktus; tai priklauso nuo to, ar galima susipažinti su informacija arba nustatyti, kur pasireiškia spėjama USE, ir ar pateikiama 1 pastraipėje nurodyta informacija. Atsisakius pateikti nurodytą informaciją per tris mėnesius nuo Komisijos nustatytos datos, šio straipsnio 4 pastraipėje nurodytos nuostatos taikomos, kol nepateikiama ir, atsižvelgiant į 2 ir 3 pastraipas, neįvertinama informacija.

Komisija sprendžia, ar trečiosios šalys, atsižvelgiant į jų kategoriją, gali pagal šiame reglamente nustatytas specialias taisykles importuoti į Bendriją gyvus gyvūnus ar gyvūninės kilmės produktus, ir tai priklauso nuo to, ar trečiųjų šalių įmonė Komisiją informuoja raštu apie bet kokią epidemiją ar kitą situaciją, galinčią, atsižvelgiant į GSE, pakeisti šalies būklės įvertinimą.

7. Atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką ir 21 straipsnyje numatytų patikrinimų metu gautus rezultatus, galima nuspręsti valstybei narei arba trečiajai šaliai arba vienam jų regionų suteikti kitą kategoriją, atsižvelgiant į GSE situaciją.

8. Sprendimai, nurodyti 2, 3, 4, 6 ir 7 pastraipose, priimami atsižvelgiant į rizikos įvertinimą ir II priedo A ir B skyriuose nustatytus rekomenduojamus kriterijus.

III SKYRIUS

UŽKREČIAMŲJŲ SPONGIFORMINIŲ ENCEFALOPATIJŲ (USE)
PREVENCIJA

6 straipsnis

Monitoringo sistema

▼M30

1. Laikydamosi III priedo, kiekviena valstybė narė kasmet vykdo USE stebėsenos programą, pagrįstą aktyvia ir pasyvia priežiūra. Programos metu vykdoma atranka taikant greituosius tyrimo metodus, jei tokia programa nustatyta atitinkamoms gyvūnų rūšims.

▼ **M30**

Tuo tikslu 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka patvirtinami į X priede pateikiamą sąrašą įtraukiami greitieji tyrimo metodai.

1a. 1 dalyje nurodyta metinė stebėsenos programa apima bent šias subpopuliacijas:

- a) visus daugiau nei 24 mėnesių amžiaus galvijus, pristatytus skubiai paskersti, arba galvijus, kurių *ante mortem* apžiūros metu pastebėta sutrikimų;
- b) visus daugiau nei 30 mėnesių amžiaus galvijus, paskerstus normaliomis sąlygomis ir skirtus žmonėms vartoti;
- c) visus daugiau nei 24 mėnesių amžiaus galvijus, kurie nebuvo paskersti vartoti žmonių maistui ir kurie nugaišo arba buvo paskersti ūkyje, nugaišo vežami arba skerdykloje (nugaišusius gyvūnus).

Valstybės narės gali nuspręsti nukrypti nuo c punkto nuostatų ir netaikyti jų atokiuose regionuose, kuriuose gyvūnų tankumas yra mažas ir kur nėra organizuotai surenkami nugaišę gyvūnai. Valstybės narės, kurios naudojasi šia galimybe, praneša apie tai Komisijai ir pateikia atitinkamų regionų sąrašą bei pagrindžia taikomas išimtis. Išimties negalima taikyti daugiau nei 10 % valstybės narės galvijų populiacijos.

1b. Pasitarus su atitinkamu moksliniu komitetu, 1a dalies a ir c punktuose nustatytas amžius gali būti pakoreguotas atsižvelgiant į mokslinę pažangą ir vadovaujantis 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

Valstybės narės prašymu, kuri, remdamasi 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka apibrėžtais kriterijais, gali įrodyti, kad šalies epidemiologinė padėtis gerėja, metinės stebėsenos programos gali būti dar kartą svarstomos.

Atitinkama valstybė narė, remdamasi visapusiška rizikos analize, įrodo savo gebėjimą nustatyti taikomų priemonių efektyvumą ir užtikrinti žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugą. Pirmiausia valstybė narė turi įrodyti, kad:

- a) remiantis nuolat atnaujinamais patikrinimų rezultatais, akivaizdžiai mažėja arba nuolat laikosi nedidelis GSE atvejų skaičius;
- b) valstybė narė įgyvendino ir mažiausia šešerius metus laikėsi visų GSE atvejų tikrinimo schemos (Bendrijos teisės aktai dėl gyvūnų stebėjimo ir atpažinimo bei GSE stebėjimo);
- c) kad bent šešerius metus ji įgyvendino ir vykdė Bendrijos teisės aktus dėl draudimo fermose auginamus gyvūnus šerti gyvūniniais baltymais.

▼B

2. Kiekviena valstybė narė Veterinarijos nuolatiniame komitete informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares apie USE, kitų nei GSE, pasireiškimą.
3. Visi oficialūs tyrimai ir laboratorinės analizės registruojami, atsižvelgiant į III priedo B skyrių.
4. Valstybės narės siunčia Komisijai kasmetinę atskaitą, kurioje pateikia III priedo B skyriaus I dalyje nurodytą informaciją. Kiekvienų kalendorinių metų ataskaita įteikiama ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 31 d. Gavusi nurodytas ataskaitas, Komisija per tris mėnesius Veterinarijos nuolatiniam komitetui įteikia visų ataskaitų, kuriose pateikiama bent III priedo B skyriaus II dalyje nurodyta informacija, apžvalgą.

▼M30

5. Šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės priimamos 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

*6a straipsnis***Veisimo programos**

1. Valstybės narės gali pradėti vykdyti veisimo programas, skirtas jų avių populiacijose USE atsparių gyvūnų atrankai. Vykdamas šias programas, taikoma tam tikrų USE atsparių bandų atpažinimo sistema ir jos gali būti pratęsiamos, kad, remiantis mokslinių tyrimų duomenimis, įrodančiais kitų gyvūnų rūšių tam tikrų genotipų atsparumą USE, būtų tiriamos tos rūšys.
2. Programų, numatytų šio straipsnio 1 dalyje, konkrečios taisyklės patvirtinamos 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.
3. Valstybės narės, kurios pradeda vykdyti veisimo programas, nuolat pateikia Komisijai pranešimus siekdamos, kad programos būtų mokslškai įvertintos, ypač būtų atsižvelgta į jų poveikį USE plitimui, taip pat genetinei įvairovei ir kintamumui, senų, retų arba prie tam tikro regiono gerai prisitaikiusių avių veislių auginimui. Mokslinių tyrimų rezultatai ir bendras veisimo programų poveikis turi būti nuolat įvertinami ir prireikus tos programos turi būti atitinkamai koreguojamos.

▼B*7 straipsnis***Su gyvūnų šėrimu susiję draudimai****▼M30**

1. Atrajotojų šėrimas gyvūniniais baltymais yra draudžiamas.
2. Atsižvelgiant į IV priedą, 1 dalyje nurodytas draudimas taip pat taikomas gyvūnams, kurie nėra atrajotojai ir kuriems netaikomi šėrimo gyvūniniais produktais draudimai.

▼ **M30**

3. 1 ir 2 dalys taikomos nepažeidžiant IV priede išdėstytų nuostatų, nustatančių nuostatas, leidžiančius nukrypti nuo tose dalyse išvardytų draudimų.

Komisija 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka ir remdamasi mokslškai pagrįstu jaunų atrajotojų mitybos poreikių įvertinimu, taip pat atsižvelgdama į šio straipsnio įgyvendinimo taisykles, nurodytas šio straipsnio 5 dalyje, ir vadovaudamasi šio nukrypimo kontrolės aspektų įvertinimu, gali nuspręsti leisti šerti jaunos gyvūnus, priklausančius atrajotojų rūšims, iš žuvų gautais baltymais.

4. Nenustatytą GSE riziką keliančioms valstybėms narėms arba jų regionams neleidiama eksportuoti arba saugoti ūkiuose auginamiems gyvūnams skirtų pašarų su žinduolių baltymais, arba žinduoliams skirtų pašarų su perdirbtais žinduolių baltymais, išskyrus pašarus šunims, katėms ir kailiniams gyvūnams.

Nenustatytą GSE riziką keliančioms trečiosioms šalims arba jų regionams neleidiama eksportuoti į Bendriją ūkiuose auginamiems gyvūnams skirtų pašarų su žinduolių baltymais, arba žinduoliams skirtų pašarų su perdirbtais žinduolių baltymais, išskyrus pašarus šunims, katėms ir kailiniams gyvūnams.

Valstybei narei ar trečiajai šaliai pateikus prašymą, remiantis išsamiais kriterijais, kurie turi būti nustatyti 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka gali būti priimtas sprendimas suteikti individualias šioje dalyje numatytų apribojimų išimtis. Kiekvienoje išimtyje atsižvelgiama į šio straipsnio 3 dalies nuostatas.

4a. Remiantis palankiu rizikos įvertinimu, kuriame atsižvelgiama bent į užkrato kiekį ir galimą jo šaltinį bei galutinę siuntos paskirties vietą, 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka gali būti priimtas sprendimas nustatyti leistino nuokrypio lygį nedideliame gyvūninių baltymų, esančių pašaruose, kiekiui, atsiradusiam dėl atsitiktinio ir techniškai neišvengiamo užteršimo.

5. Šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės, visų pirma taisyklės dėl užteršimo prevencijos ir dėl mėginių ėmimo bei analizės, reikalingų patikrinti atitiktį šiam straipsniui, metodų, priimamos 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Šios taisyklės grindžiamos Komisijos pranešimu, kuriuo informuojama apie gyvūninių pašarų kilmę, apdirbimą, kontrolę ir atsekamumą.

▼ **B***8 straipsnis***Specifinės pavojingos gyvūninės medžiagos**▼ **M30**

1. Atsižvelgiant į šio reglamento V priedą ir Reglamentą (EB) Nr. 1774/2002, nurodyta pavojinga medžiaga pašalinama ir sunaikinama. Jos neleidiama importuoti į Bendriją. V priede nurodytų pavojingų medžiagų sąrašas apima bent 12 mėnesių amžiaus galvijų smegenis, stuburo smegenis, akis ir tonziles bei galvijų, kurių amžių

▼ M30

reikia nustatyti 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, stuburus. Atsižvelgiant į skirtingas rizikos kategorijas, numatytas 5 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, bei 6 straipsnio 1a dalies ir 1b dalies b punkto reikalavimus, nurodytų pavojingų medžiagų sąrašas V priede atitinkamai pakeičiamas.

2. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma gyvūnų audiniams, jei šie buvo tiriami alternatyviu tyrimo metodu, tam tikslui patvirtintu 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, jeigu šis metodas, nurodytas X priede esančiame sąraše, taikomas laikantis V priede numatytų sąlygų, ir to tyrimo rezultatai buvo neigiami.

Valstybės narės, leidžiančios taikyti alternatyvų tyrimo metodą pagal šią dalį, privalo apie tai pranešti kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

3. Kontroliuojamą arba nenustatytą GSE riziką keliančiose valstybėse narėse arba jų regionuose galvijus, ožkas ir avis, kurių mėsa skirta žmonių maistui ir gyvūnų pašarui, draudžiama užmušti apsvaiginus slopinant jų centrinės nervų sistemos veiklą, pailginto virbo formos prietaisą įkišant į kaukolės ertmę arba į kaukolės ertmę įleidžiant dujų.

4. V priede numatyti duomenys, susiję su amžiaus nustatymu, gali būti koreguojami. Darant tokius pataisymus remiamasi naujausiais mokslinių tyrimų rezultatais dėl statistinės USE tikimybės tam tikroje Bendrijos galvijų, avių ir ožkų amžiaus grupėje.

5. 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka gali būti patvirtintos taisyklės, numatančios išimtis dėl šio straipsnio 1–4 dalių, susijusios su 7 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo šerti taikymo pradžia arba, prireikus, kontroliuojamą GSE riziką keliančių trečiųjų šalių arba jų regionų atžvilgiu — draudimo šerti atrajotojus žinduolių baltymais taikymo pradžia, siekiant apriboti reikalavimus pašalinti ir sunaikinti nurodytą pavojingą medžiagą, gautą iš gyvūnų, atsivestų prieš draudimo įsigaliojimą atitinkamose šalyse ar regionuose.

▼ B

6. Šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės priimamos atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką.

*9 straipsnis***Gyvūninės kilmės produktai, turintys arba gauti iš atrajotojų medžiagos****▼ M30**

1. Gyvūniniai produktai, išvardyti VI priede, gaminami naudojant gamybos procesus, patvirtintus 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

2. Galvijų, avių ir ožkų kaulai iš kontroliuojamą arba nenustatytą GSE riziką keliančių šalių ar regionų negali būti naudojami mechanškai atskirtos mėsos (MAM) gamybai. Iki 2008 m. liepos 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia pranešimą apie jų teritorijoje taikomą MAM panaudojimo ir gamybos metodą. Šiame pranešime turi būti pareiškimas, ar valstybė narė ketina tęsti MAM gamybą.

▼ M30

Po to Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia komunikatą apie būsimą MAM poreikį ir panaudojimą Bendrijoje, taip pat apie vartotojų informavimo politiką.

▼ M44

3. Atsižvelgiant į V priedo 5 punkte nustatytus kriterijus, 1 ir 2 dalys nėra taikomos atrajotojams, ištirtiems alternatyviu testu, kuris buvo pripažintas pagal 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu, jei šis testas yra nurodytas X priede pateiktame sąraše, ir gavus neigiamus testo rezultatus.

▼ B

4. Šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės taikomos pagal 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką.

*10 straipsnis***Mokymo programos**

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingų institucijų, diagnostinių laboratorijų ir žemės ūkio bei veterinarijos mokyklų darbuotojai, oficialiai paskirti veterinarijos gydytojai, privatūs veterinarijos gydytojai, skerdyklų personalas ir gyvūnų augintojai, tiekėjai ir prekybininkai buvo mokomi atpažinti klinikinius ligos požymius, epidemiologiją, o patikrinimus atliekantis personalas – analizuoti USE laboratorinio tyrimo duomenis.

2. Siekdama užtikrinti, kad 1 pastraipoje nurodytos mokymo programos būtų veiksmingai įgyvendinamos, Bendrija gali suteikti finansinę paramą. Tokios finansinės paramos dydis nustatomas atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką.

IV SKYRIUS

USE KONTROLĖ IR LIKVIDAVIMAS*11 straipsnis***Pranešimas**

Nepažeisdama Direktyvos 82/894/EEB ⁽¹⁾, valstybė narė užtikrina, kad kompetentingoms institucijoms iškart bus pranešta apie bet kokią gyvūną, įtariamą užsikrėtusį USE.

Valstybės narės reguliariai informuoja viena kitą ir Komisiją apie USE atvejus.

Be kitų būtinų priemonių, kompetentinga institucija nedelsdama imasi šio reglamento 12 straipsnyje nurodytų priemonių.

⁽¹⁾ 1982 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 82/894/EEB dėl pranešimo apie gyvūnų ligas Bendrijoje (OL L 378, 1982 12 31, p. 58, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 2000/556/EB (OL L 235, 2000 9 19, p. 27).

▼B*12 straipsnis***Priemonės dėl įtariamų gyvūnų****▼M30**

1. Kiekvieno gyvūno, įtariamo užsikrėtus USE, perkėlimas oficialiai apribojamas, kol nebus žinomi kompetentingos institucijos atliekamo klinikinio ir epidemiologinio tyrimo rezultatai, arba gyvūnas nužudomas, kad oficialiai kontroliuojamoje laboratorijoje būtų atlikta analizė.

Jei valstybėje narėje esančiame ūkyje oficialiai įtariama, kad galviją užsikrėtęs USE, visų kitų galvijų, laikomų tame pačiame ūkyje, perkėlimas oficialiai apribojamas, kol nebus gauti tyrimo rezultatai. Jei valstybėje narėje esančiame ūkyje oficialiai įtariama, kad avis ar ožka užsikrėtusi USE, visų kitų avių ar ožkų, laikomų tame pačiame ūkyje, perkėlimas oficialiai apribojamas, kol nebus gauti tyrimo rezultatai.

Tačiau jei kompetentinga institucija gauna įrodymų, kad ūkis, kuriame įtarus USE buvo laikomas gyvūnas, nėra tas ūkis, kuriame gyvūnas galėjo užsikrėsti USE, ji gali nuspręsti oficialiai apriboti tik gyvūno, įtariamo užsikrėtus, perkėlimą.

Jeigu atrodo, kad tai būtina, kompetentinga institucija, atsižvelgdama į turimą epidemiologinę informaciją, taip pat gali nuspręsti įvesti oficialią kontrolę kituose ūkiuose arba tik ūkyje, kuriame buvo užsikrėsta.

24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka ir nukrypstant nuo šioje dalyje numatytų oficialių perkėlimo apribojimų, valstybė narė gali netaikyti tokių apribojimų, jei ta valstybė narė taiko lygiavertę apsaugą užtikrinančias priemones, pagrįstas tinkamu galimos rizikos žmonių ar gyvūnų sveikatai įvertinimu.

▼B

2. Jei kompetentinga institucija nusprendžia, kad neįmanoma apskaičiuoti užkrėtimo USE galimybės, gyvūnas užmušamas, jei jis vis dar gyvas; kompetentinga institucija gali nuspręsti sunaikinti jo smegenis bei kitus audinius ir juos nusiųsti ištirti į oficialiai patvirtintą laboratoriją, nacionalinę etaloninę laboratoriją, kaip nustatyta 19 straipsnio 1 dalyje, arba į Bendrijos etaloninę laboratoriją, kaip nustatyta 19 straipsnio 2 dalyje, taikydama metodus, numatytus 20 straipsnyje.

▼M30

3. Atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 1774/2002 ir atliekant oficialią kontrolę, kol bus patvirtinta neigiama diagnozė, įtariamo gyvūno visos kūno dalys saugomos arba sunaikinamos.

▼B

4. Šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės priimamos atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką.

▼B*13 straipsnis***Priemonės, kurių imamasi patvirtintos užkrečiamosios spongiforminės encefalopatijos atveju**

1. Kai USE oficialiai patvirtinama, nedelsiant imamasi šių priemonių:

▼M30

- a) atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 1774/2002, visos gyvūno kūno dalys visiškai sunaikinamos, išskyrus medžiagą, skirtą aprašams parengti pagal šio reglamento III priedo B skyrių.

▼B

- b) atsižvelgiant į VII priedo 1 punktą, atliekamas tyrimas siekiant identifikuoti visus pavojingus gyvūnus;

▼M30

- c) visi gyvūnai ir gyvūniniai produktai, nurodyti šio reglamento VII priedo 2 punkte, kurie, atlikus šios dalies b punkte nurodytą tyrimą, pasirodo esą pavojingi, užmušami ir visiškai sunaikinami, atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 1774/2002.

Valstybės narės prašymu ir remiantis teigiamu rizikos įvertinimu, ypač atsižvelgiant į valstybėje narėje vykdomas kontrolės priemones, 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka gali būti priimtas sprendimas leisti šioje dalyje minimus galvijus naudoti iki jų produktyvaus gyvenimo pabaigos.

▼M44

Nukrypdamą nuo šios pastraipos valstybė narė gali taikyti kitas priemones, užtikrinančias tokio paties lygio apsaugą, remdamasi palankiu rizikos vertinimu pagal 24a ir 25 straipsnius, visų pirma atsižvelgdama į toje valstybėje narėje taikomas kontrolės priemones, jei ta valstybė narė tas priemones patvirtino pagal 24 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

▼B

2. Laukiant, kol bus įgyvendintos 1 pastraipos b ir c punktuose nurodytos priemonės, ir siekiant užtikrinti gyvūnų ir gyvūninės kilmės produktų neatidėliotiną atsekamumą ir identifikavimą, ūkyje, kuriame buvo laikomas gyvūnas, pasireiškus USE pradedama oficiali kontrolė ir kompetentinga institucija suteikia leidimą išvežti ar įvežti į ūkį USE pažeistus gyvūnus ir iš jų gautus gyvūninės kilmės produktus.

Jei kompetentinga institucija gauna įrodymų, kad ūkis, kuriame buvo užsikrėtęs gyvūnas, patvirtinus USE pasireiškimą nėra tas ūkis, kuriame gyvūnas užsikrėtė USE, tada ji gali nuspręsti įvesti oficialią kontrolę arba abiejuose ūkiuose, arba tame ūkyje, kuriame gyvūnas užsikrėtė.

3. Atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, valstybėms narėms, įgyvendinusioms alternatyvią programą, suteikiančią 12 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytą lygiavertę apsaugą, ir nukrypusioms nuo 1 pastraipos b ir c punktuose nurodytų reikalavimų, gali būti netaikomas reikalavimas oficialiai apriboti gyvūnų judėjimą ir reikalavimas užmušti ir sunaikinti gyvūnus.

▼B

4. Atsižvelgiant į 12 straipsnio 2 dalį ir šio straipsnio 1 pastraipos a ir c punktus, nedelsiant kompensuojami savininkų nuostoliai praradus gyvūnus, šiuos nužudant arba sunaikinant gyvūninės kilmės produktus.
5. Nepažeidžiant Direktyvos 82/894/EEB, kasmet pranešama Komisijai apie USE, kitų nei GSE, patvirtintus atvejus.
6. Šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės priimamos atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką.

*14 straipsnis***Nepaprastosios padėties planas**

1. Atsižvelgdamos į Bendrijos taisyklių, reglamentuojančių gyvūnų ligų kontrolę, bendruosius kriterijus, valstybės narės parengia rekomendacijas, nurodymas, kokias nacionalines priemones reikia įgyvendinti, ir apibrėždamos kompetenciją ir atsakomybę tais atvejais, kai patvirtinama USE.
2. Siekiant užtikrinti Bendrijos teisės aktų laikymąsi, rekomendacijos gali būti suderintos atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką.

V SKYRIUS

PATEIKIMAS Į RINKĄ IR EKSPORTAS*15 straipsnis***Gyvi gyvūnai, jų sperma, embrionai ir kiaušialąstės**

1. Jeigu reikia, tai eksportuojami galvijai, ožkos ir avys bei jų sperma, embrionai ir kiaušialąstės pateikiamos į rinką atsižvelgiant į IX priede nustatytas sąlygas. Atsižvelgiant į 17 straipsnį, gyvi gyvūnai, jų embrionai ir kiaušialąstės pateikiamos į rinką kartu su atitinkamais gyvūnų veterinarijos sertifikatais, kaip reikalauja Bendrijos teisės aktai, o importuojant prekes atsižvelgiama į 18 straipsnį.
2. Pateikiant į rinką gyvūnų, įtariamų užsikrėtusių ar patvirtintų užsikrėtusių USE, pirmos kartos palikuonis, spermą, embrionus ir kiaušialąstes atsižvelgiama į VIII priedo B skyriuje nustatytas sąlygas.

▼M30

3. 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos gali būti taikomos kitoms gyvūnų rūšims.
4. Šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės gali būti priimamos 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

▼B*16 straipsnis***Gyvūninės kilmės produktų pateikimas į rinką**

1. Gyvūninės kilmės produktų, gautų iš sveikų atrajotojų, pateikimas į rinką arba, jei reikia, eksportas, atsižvelgiant į šį straipsnį, VIII priedo C ir D skyrius ir IX priedo A, C, F ir G skyrius, neribojamas:

a) gyvūninės kilmės produktai, nurodyti 15 straipsnyje, ypač sperma, embrionai ir kiaušialąstės;

▼M30

b) pienas ir pieno produktai, kailis ir oda, želatina ir kolagenas, gauti iš kailio ir odos.

2. Gyvūniniai produktai, importuojami iš kontroliuojamą arba nenustatytą GSE riziką keliančios trečiosios šalies, turi būti gaunami iš sveikų galvijų, ožkų ir avių, kurių centrinės nervų sistemos audinys nebuvo sudraskytas arba kurio nebuvo užmušti į kaukolės ertmę įjekavus dujų, kaip nurodyta 8 straipsnio 3 dalyje.

3. Gyvūniniai maisto produktai, kurie turi galvijų medžiagų ir kurių kilmės šalis yra nenustatyta GSE riziką kelianti šalis ar regionas, negali būti pateikiami į rinką, nebent jie pagaminti iš gyvūnų:

a) gimusių praėjus aštuoneriems metams po datos, kai buvo efektyviai įgyvendintas draudimas šerti atrajotojus žinduolių baltymais; ir

b) gimusių, užaugusių ir laikytų bandoje, kurioms priklausančios gyvūnai mažiausiai septynerius metus nesirgo GSE ir tai patvirtinta dokumentais.

Be to, iš atrajotojų gauti maisto produktai negali būti siunčiami iš nenustatytą GSE riziką keliančios valstybės narės arba jos regiono į kitą valstybę narę arba importuojami iš nenustatytą GSE riziką keliančios trečiosios šalies.

Šis draudimas netaikomas gyvūniniams produktams, išvardytiems VIII priedo C skyriuje ir atitinkantiems VIII priedo C skyriaus reikalavimus.

Prie jų turi būti pridedamas oficialaus veterinarijos gydytojo išduotas gyvūno sveikatos pažymėjimas, patvirtinantis, kad produktai buvo pagaminti laikantis šio reglamento.

▼B

4. Kai gyvūnas vežamas iš šalies ar regiono į kitos kategorijos šalį ar regioną, tai šalis ir regionams, kuriuose gyvūnas laikomas daugiau nei dvidešimt keturias valandas, suteikiama aukščiausia kategorija, nebent pateikiamos pakankamos garantijos, kad gyvūnas nebuvo šeriamas pašalais, pagamintais aukščiausios kategorijos šalyje arba regione.

5. Atsižvelgiant į 17 ir 18 straipsnius, gyvūninės kilmės produktai, kuriems taikomos šiame straipsnyje nustatytos specialios taisyklės, pateikiami kartu su atitinkamais gyvūnų veterinarijos sertifikatais ar komercinio pobūdžio dokumentais, kurie nurodyti Bendrijos teisės aktuose, arba, jei tokie pažymėjimai ar dokumentai nėra nurodyti Bendrijos teisės aktuose, pateikiami kartu su veterinarijos sertifikatu ar komercinio pobūdžio dokumentu, kurio pavyzdys parengiamas, atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką.

▼B

6. Į Bendriją importuojami gyvūninės kilmės produktai, atitinkantys IX priedo A, C, F ir G skyriuose nustatytas sąlygas.

▼M44

7. Pagal 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu 1–6 dalių nuostatų taikymo sritis gali būti išplėsta ir jos gali būti taikomos kitiems gyvūninės kilmės produktams. Šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės tvirtinamos pagal 24 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

▼B*17 straipsnis*

Atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, veterinarijos sertifikatai, nurodyti Direktyvos 64/432/EEB F priede, Direktyvos 91/68/EEB E priedo II ir III pavyzdžiuose, ir atitinkami veterinarijos sertifikatai, nurodyti Bendrijos teisės aktuose ir pateikiami prekiaujant galvijų, avių ir ožkų sperma, embrionais ir kiaušialąstėmis, jei reikia, papildomai nurodant kategoriją, suteikiamą kilmės valstybei narei arba regionui, atsižvelgiant į 5 straipsnį.

Gyvūninės kilmės produktais prekiaujama kartu pateikiant atitinkamus komercinio pobūdžio dokumentus, jei reikia, papildomai nurodant kilmės valstybės narės ar regiono kategoriją, kurią suteikė Komisija, atsižvelgdama į 5 straipsnį.

18 straipsnis

Priėmus sprendimą dėl klasifikacijos ir atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, atitinkami produktų, importuojamų iš trečiųjų šalių, kurioms kategorija suteikiama, atsižvelgiant į 5 straipsnį, veterinarijos sertifikatai, nurodyti Bendrijos teisės aktuose, papildomi specifiniais IX priede nustatytais reikalavimais.

VI SKYRIUS

REFERENCINĖS LABORATORIJOS, MĖGINIŲ ĖMIMAS, TYRIMAS
IR KONTROLINIAI PAVYZDŽIAI**▼M57****▼B***20 straipsnis***Mėginių ėmimas ir laboratoriniai metodai**

1. Siekiant nustatyti USE mėginiai imami ir analizuojami, taikant X priedo C skyriuje nurodytus metodus ir aprašus.

▼M44

2. Prireikus užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą, įgyvendinimo taisyklės tvirtinamos pagal 24 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą. GSE tvirtinimo avims ir ožkoms metodas tvirtinamas pagal 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

▼ **M57**▼ **B**

VII SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės dėl specifinių pavojingų gyvūninių atliekų

1. XI priedo A dalies nuostatos taikomos ne trumpesniam kaip šešių mėnesių, pradedant skaičiuoti nuo 2001 m. liepos 1 d., laikotarpiui ir pagal 5 straipsnio 2 ir 4 dalis priėmus sprendimą dėl 8 straipsnio įsigaliojimo jos nebetaikomos.
2. Baigiamosios statistinės apžvalgos, atliktos atsižvelgiant į 5 straipsnio 3 dalį, rezultatai pereinamuoju laikotarpiu naudojami rizikos analizės, nurodytos 5 straipsnio 1 dalyje, išvadoms patvirtinti arba paneigti, atsižvelgiant į Tarptautinio epizootijų biuro apibrėžtus klasifikacijos kriterijus.
3. Pasikonsultavus su atitinkamu mokslo komitetu ir atsižvelgiant į 24 straipsnio 2 dalyje nustatytą tvarką, priimamos išsamios taisyklės, reglamentuojančios statistinę apžvalgą.
4. Šioje statistinėje apžvalgoje paisoma mažiausių XI priedo B dalyje nurodytų kriterijų.

23 straipsnis

Priedų papildymai ir pakeitimai bei pereinamojo laikotarpio priemonės▼ **M44**

Kiekvienu klausimu, galinčiu turėti įtakos visuomenės sveikatai, pasikonsultavus su atitinkamu moksliniu komitetu, priedai iš dalies keičiami arba papildomi ir visos reikiamos pereinamojo laikotarpio priemonės patvirtinamos pagal 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

▼ **M21**

Laikantis tos tvarkos, pereinamosios priemonės priimamos laikotarpiui, kuris baigiasi vėliausiai 2007 m. liepos 1 d., kad dabartinį režimą pakeistų šiuo reglamentu nustatytas režimas.

▼ **M30**

23a straipsnis

Taikant 24 straipsnio 3 dalyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu priimamos šios priemonės, skirtos keisti neesmines šio reglamento nuostatas, įskaitant jo papildymą:

▼ **M44**

- a) 5 straipsnio 3 dalies trečiojoje pastraipoje, 6 straipsnio 1 dalyje, 8 straipsnio 2 dalyje ir 9 straipsnio 3 dalyje nurodytų greitųjų tyrimo metodų patvirtinimas,

▼ M30

- b) 6 straipsnio 1b dalyje nurodyto amžiaus koregavimas,
- c) 6 straipsnio 1b dalyje nuodoti kriterijai, kuriais siekiama įrodyti, kad epidemiologinė padėtis gerėja,
- d) sprendimas leisti šerti jaunos gyvūnus, priklausančius atrajotojų rūšims, iš žuvų gautais baltymais, kaip nurodyta 7 straipsnio 3 dalyje,
- e) kriterijai suteikti 7 straipsnio 4 dalyje nurodytų apribojimų išimtis,
- f) sprendimas nustatyti leistino nuokrypio lygį, kaip nurodyta 7 straipsnio 4a dalyje,
- g) sprendimas dėl amžiaus, kaip nurodyta 8 straipsnio 1 dalyje,
- h) taisyklės, numatančios išimtis, susijusias su reikalavimu pašalinti ir sunaikinti nurodytą pavojingą medžiagą, kaip nurodyta 8 straipsnio 5 dalyje,
- i) 9 straipsnio 1 dalyje nurodytas gamybos procesų patvirtinimas,
- j) sprendimas tam tikras nuostatas taikyti kitoms gyvūnų rūšims, kaip nurodyta 15 straipsnio 3 dalyje,

▼ M44

- k) 16 straipsnio 1–6 dalių nuostatų taikymo srities išplėtimas ir jų taikymas kitiems gyvūninės kilmės produktams;
- l) 20 straipsnio 2 dalyje nurodyto GSE tvirtinimo avims ir ožkoms metodo patvirtinimas;
- m) priedų keitimas arba papildymas ir visų reikiamų pereinamojo laikotarpio priemonių, nurodytų 23 straipsnyje, patvirtinimas.

▼ M30*24 straipsnis***Komitetai**

1. Komisijai padeda Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas. Tačiau dėl 6a straipsnio Komisija taip pat konsultuojasi su Zootechnikos nuolatiniu komitetu.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

To sprendimo 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis — trys mėnesiai, o šio reglamento 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų apsaugos priemonių atveju — 15 dienų.

3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

▼ M30*24a straipsnis*

Taikant vieną iš 24 straipsnyje numatytų procedūrų priimtini sprendimai grindžiami tinkamu galimos rizikos žmogaus ir gyvūnų sveikatai įvertinimu ir, atsižvelgiant į egzistuojančius mokslinius įrodymus, turi būti išlaikomas arba, jeigu tai mokslškai pagrįsta, padidintas Bendrijoje užtikrinamas žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygis.

▼ B*25 straipsnis***Mokslo komitetų teikiamos konsultacijos**

Bet kuriuo šiame reglamente nurodytu atveju, galinčiu turėti įtakos visuomenės sveikatai, konsultuojamasi su atitinkamu mokslo komitetu.

*26 straipsnis***Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo 2001 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

▼ **M10***I PRIEDAS***YPATINGI APIBRĖŽIMAI**▼ **M66**

1. Šiame reglamente vartojamos šios terminų apibrėžtys, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1069/2009 ⁽¹⁾, Komisijos reglamente (ES) Nr. 142/2011 ⁽²⁾, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002 ⁽³⁾, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 767/2009 ⁽⁴⁾, Tarybos direktyvoje 2006/88/EB ⁽⁵⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/1012 ⁽⁶⁾:

▼ **M48**

- a) Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 6 dalyje pateikta „ūkinio gyvūno“ apibrėžtis;
- b) Reglamento (ES) Nr. 142/2011 I priede pateiktos šios apibrėžtys:
 - i) „kailiniai gyvūnai“ – 1 punkte;
 - ii) „kraujo produktai“ – 4 punkte;
 - iii) „perdirbti gyvūniniai baltymai“ – 5 punkte;
 - iv) „žuvų miltai“ – 7 punkte;
 - v) „kolagenas“ – 11 punkte;
 - vi) „želatina“ – 12 punkte;
 - vii) „hidrolizuoti baltymai“ – 14 punkte;
 - viii) „konservuotas gyvūnų augintinių ėdalas“ – 16 punkte;
 - ix) „gyvūnų augintinių ėdalas“ – 19 punkte;
 - x) „perdirbtas gyvūnų augintinių ėdalas“ – 20 punkte;
- c) Reglamento (EB) Nr. 178/2002 3 straipsnio 4 dalyje pateikta „pašaro“ apibrėžtis;

⁽¹⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas) (OL L 300, 2009 11 14, p. 1).

⁽²⁾ 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą (OL L 54, 2011 2 26, p. 1).

⁽³⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

⁽⁴⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2009 dėl pašarų tiekimo rinkai ir naudojimo, iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 ir panaikinant Tarybos direktyvą 79/373/EEB, Komisijos direktyvą 80/511/EEB, Tarybos direktyvas 82/471/EEB, 83/228/EEB, 93/74/EEB, 93/113/EB, 96/25/EB bei Komisijos sprendimą 2004/217/EB (OL L 229, 2009 9 1, p. 1).

⁽⁵⁾ 2006 m. spalio 24 d. Tarybos direktyva 2006/88/EB dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, taikomų akvakultūros gyvūnams ir jų produktams, ir dėl tam tikrų vandens gyvūnų ligų prevencijos ir kontrolės (OL L 328, 2006 11 24, p. 14).

⁽⁶⁾ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1012 dėl zootechninių ir genealoginių reikalavimų, taikomų grynaveislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kaulių veisimui, prekybai jais bei jų genetinės medžiagos produktais ir jų įvežimui į Sąjungą, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 652/2014, Tarybos direktyvos 89/608/EEB ir 90/425/EEB bei panaikinami tam tikri gyvūnų veisimo srities aktai („Gyvūnų veisimo reglamentas“) (OL L 171, 2016 6 29, p. 66).

▼ M48

d) Reglamentas (EB) Nr. 767/2009:

- i) „pašarinės žaliavos“ – 3 straipsnio 2 dalies g punkte;
- ii) „kombinuotasis pašaras“ – 3 straipsnio 2 dalies h punkte;
- iii) „visavertis pašaras“ – 3 straipsnio 2 dalies i punkte;

▼ M59

- iv) „etiketė“ – 3 straipsnio 2 dalies t punkte;

▼ M48

e) Direktyva 2006/88/EB:

- i) „akvakultūros gyvūnai“ – 3 straipsnio 1 dalies b punkte;
- ii) „vandens gyvūnai“ – 3 straipsnio 1 dalies e punkte;

▼ M66

f) Reglamento (ES) 2016/1012 2 straipsnio 24 dalyje pateikta „nykstančios veislės“ apibrėžtis.

▼ M50

2. Šiame reglamente taip pat taikomos tokios apibrėžtys:

- a) vietinis GSE atvejis – tai galvijų spongiforminės encefalopatijos atvejis, kai nebuvo akivaizdžiai įrodyta, kad jis įvyko dėl gyvo gyvūno užsikrėtimo prieš jį įvežant;
- b) kohorta – galvijų grupė, kurią sudaro:
 - i) gyvūnai toje pačioje bandoje, kurioje yra užsikrėtusių galvijų, atvesti 12 mėnesių prieš užsikrėtusio galvio gimimo dieną arba po jos; taip pat
 - ii) gyvūnai, kurie pirmaisiais savo gyvenimo metais buvo auginami kartu su užsikrėtusiu galviu pirmaisiais jo gyvenimo metais;
- c) pirmasis užkrėstas gyvūnas – tai pirmasis ūkio ar epidemiologiniu požiūriu apibrėžtos grupės gyvūnas, kurio USE užkrėtimas buvo patvirtintas;
- d) smulkiųjų atrajotojų susirgimai USE – nustatytas avies ar ožkos susirgimo užkrečiamąja spongiformine encefalopatija atvejis, kurio patvirtinimui atliekamas tyrimas dėl nenormalaus PrP baltymo;
- e) skrepi atvejis – patvirtintas avies ar ožkos susirgimo užkrečiama spongiformine encefalopatija atvejis, kai GSE diagnozė buvo atmesta pagal Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos techniniame vadove dėl smulkiųjų atrajotojų USE štamo ypatumų nustatymo nustatytus kriterijus ⁽¹⁾;
- f) klasikinis skrepi atvejis – patvirtintas susirgimo skrepi atvejis, priskiriamas klasikiniams pagal Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos techninio vadovo dėl smulkiųjų atrajotojų USE štamo ypatumų nustatymo nustatytus kriterijus;
- g) atipinis skrepi atvejis – patvirtintas susirgimo skrepi atvejis, kuris skiriasi nuo klasikinio skrepi ligos atvejo pagal Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos techninio vadovo dėl smulkiųjų atrajotojų USE štamo ypatumų nustatymo nustatytus kriterijus;
- h) priono baltymo genotipo avys – tai dviejų alelių derinys, kaip nurodyta Komisijos sprendimo 2002/1003/EB I priedo 1 punkte ⁽²⁾;
- i) GSE atvejis – galvijų spongiforminės encefalopatijos atvejis, patvirtintas nacionalinėje laboratorijoje taikant metodus ir protokolus, nurodytus X priedo C skyriaus 3.1 punkto a ir b papunkčiuose;

⁽¹⁾ http://vla.defra.gov.uk/science/docs/sci_tse_rl_handbookv4jan10.pdf

⁽²⁾ OL L 349, 2002 12 24, p. 105.

▼ M50

- j) klasikinis GSE atvejis – galvijų spongiforminės encefalopatijos atvejis, priskiriamas tokiam pagal kriterijus, nustatytus pagal Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos galvijų USE izoliatų klasifikavimo metodą ⁽¹⁾;
- k) atipinis GSE atvejis – galvijų spongiforminės encefalopatijos atvejis, kuris negali būti klasifikuojamas kaip klasikinis GSE atvejis pagal kriterijus, nustatytus pagal Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos galvijų USE izoliatų klasifikavimo metodą;
- l) avys ir ožkos, vyresnės nei 18 mėnesių – avys ir ožkos:
 - i) kurių amžiaus patvirtintas registras ar judėjimo dokumentuose, nurodytuose Tarybos reglamento (EB) Nr. 21/2004 3 straipsnio 1 punkto b, c ir d papunkčiuose ⁽²⁾, arba
 - ii) kurios turi daugiau kaip du nuolatinis per dantenas prasikalusius kandžius;

▼ M59

- m) ūkiniai vabzdžiai – Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 6 dalies a punkte apibrėžti vabzdžiai, priklausantys vabzdžių rūšims, iš kurių pagal Reglamento (ES) Nr. 142/2011 X priedo II skyriaus 1 skirsnio A dalies 2 punktą leidžiama gaminti perdirbtus gyvūninius baltymus;
- n) vietos kombinuotųjų pašarų gamintojai – gyvulių augintojai, kurie gamina kombinuotuosius pašarus tik savo ūkio reikmėms;

▼ M61

- o) ūkiniai ir nelaisvėje laikomi elniniai – uždaroje teritorijoje žmonių laikomi elninių (lot. *Cervidae*) šeimos gyvūnai;
- p) laukiniai elniniai – elninių (lot. *Cervidae*) šeimos gyvūnai, kurių nelaiko žmonės;
- q) pusiau prijaukinti elniniai – elninių (lot. *Cervidae*) šeimos gyvūnai, kuriuos žmonės laiko ne uždaroje teritorijoje.

⁽¹⁾ http://vla.defra.gov.uk/science/docs/sci_tse_rl_2blot.pdf

⁽²⁾ OL L 5, 2004 1 9, p. 8.

▼ **M31***II PRIEDAS***GSE BŪKLĖS NUSTATYMAS****A SKYRIUS****Kriterijai**▼ **M55**

Valstybių narių, trečiųjų šalių ar regionų (toliau – šalys ar regionai) GSE statusas nustatomas remiantis a–e punktuose išdėstytais kriterijais. Šiame priede GSE neapima atipinės GSE kaip būklės, kuri, manoma, spontaniškai pasireiškia visose galvijų populiacijose labai mažu mastu.

▼ **M31**

Šalyje ar regione:

- a) yra atlikta rizikos analizė pagal B skyriaus nuostatas, kurioje nustatyti visi potencialūs GSE pasireiškimą lemiantys veiksniai ir jų istorinė perspektyva šalyje ar regione;
- b) yra veikianti GSE, ypač B skyriuje aprašytų pavojų, tęstinės priežiūros ir stebėsenos sistema, atitinkanti minimalius D skyriuje nustatytus priežiūros reikalavimus;
- c) yra veikianti veterinarijos gydytojų, ūkininkų ir darbininkų, susijusių galvijų pervežimu, prekyba ir skerdimu, informavimo programa siekiant paskatinti, kad būtų pranešta apie visus GSE atitinkančius klinikinius požymius tikslinėse subpopuliacijose kaip apibrėžta šio priedo D skyriuje;
- d) yra nustatyta pareiga pranešti ir ištirti visus galvijus, kuriems pasireiškia GSE atitinkantys klinikiniai požymiai;
- e) smegenų ar kitų audinių, surinktų pagal b punkte nurodytą priežiūros ir stebėsenos sistemą, tyrimas yra atliekamas patvirtintoje laboratorijoje.

B SKYRIUS**Rizikos analizė**▼ **M51****1. Rizikos analizės struktūra**

Rizikos analizė apima patekimo į aplinką ir poveikio vertinimą.

2. Patekimo į aplinką vertinimas (išorinis pavojus)

- 2.1. Patekimo į aplinką vertinime pateikiamas tikimybės, kad GSE sukėlėjas pateko į šalį arba regioną per potencialiai užkrėstas GSE sukėlėjais prekes arba jau yra šalyje ar regione, įvertinimas.

Turi būti atsižvelgta į šiuos rizikos veiksnius:

- a) GSE sukėlėjo buvimą arba nebuvimą šalyje ar regione ir, jei sukėlėjo buvimas yra nustatytas, jo paplitimą remiantis stebėsenos rezultatais;
- b) mėsos ir kaulų miltų ar spirgų gamybą iš vietos, kur yra nustatyta GSE, atrajotojų populiacijos;
- c) importuotus mėsos ir kaulų miltus ar spirgus;
- d) importuotus galvijus ir avis bei ožkas;
- e) importuotus gyvūnų pašarus ir pašarų sudėtines dalis;
- f) importuotus žmonėms skirtus atrajotojų kilmės produktus, kurių sudėtyje gali būti V priedo 1 punkte išvardytų audinių ir kurie galėjo būti sušerti galvijams;

▼ M51

g) importuotus atrajotojų kilmės produktus naudojimui *in vivo* galvijams.

- 2.2. Atliekant patekimo į aplinką vertinimą turėtų būti atsižvelgiama į specialias likvidavimo schemas, priežiūrą ir kitus epidemiologinius tyrimus (ypač galvijų populiacijos priežiūrą dėl GSE) dėl 2.1 punkte išvardytų rizikos veiksnių.

▼ M31**3. Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinime pateikiamas GSE sukėlėjo poveikio galvijams tikimybės įvertinimas, kai apsvarstomos šios aplinkybės:

- a) GSE sukėlėjo cirkuliavimas ir amplifikacija, kai galvijai suėda atrajotojų kilmės mėsos ir kaulų miltus ar spirgus arba kitus pašarus ar pašarų ingredientus, užterštus GSE sukėlėjais;
- b) atrajotojų skerdenų (įskaitant nugaišusių galvijų skerdenas), šalutinių produktų ir skerdyklų atliekų naudojimas, utilizavimo procesų parametrai ir gyvūnų pašarų gamybos metodai;
- c) atrajotojų šėrimas arba nešėrimas mėsos ir kaulų miltais ir spirgais, gautais iš atrajotojų, įskaitant priemones užkirsti kelią gyvūnų pašarų kryžminiam užteršimui;
- d) GSE priežiūros galvijų populiacijoje lygis tuo metu ir tos priežiūros rezultatai.

C SKYRIUS**Kategorijų apibrėžimai****I. ŠALIS AR REGIONAS, KUR GSE RIZIKA YRA NEDIDELĖ**

Šalis ar regionas:

- 1) kur siekiant nustatyti istorinius ir dabartinius rizikos veiksnius buvo atlikta rizikos analizė pagal B skyriaus nuostatas;
- 2) kuriame parodyta, kad imtasi atitinkamų specifinių priemonių atitinkamu toliau apibrėžtu laikotarpiu kiekvienam nustatytam pavojui valdyti,
- 3) kuriame parodyta, kad B tipo priežiūra pagal D skyrių yra atliekama ir laikomasi atitinkamų siekinių pagal to skyriaus 2 lentelę; ir
- 4) kuris yra:
 - a) tokioje padėtyje:
 - i) šalyje ar regione, kur nebuvo GSE atvejų, arba buvo nustatyta, kad bet kuris importuotas GSE atvejis buvo visiškai sunaikintas;
 - ii) atitiko šio priedo A skyriaus c, d ir e punktuose nurodytus kriterijus bent septynerius metus; ir
 - iii) vykdant atitinkamo lygio kontrolę ir auditą nustatyta, kad bent aštuonerius metus atrajotojai nebuvo šeriami nei mėsos ir kaulų miltais, nei spirgais, gautais iš atrajotojų;
 - b) arba:
 - i) šalyje ar regione buvo vienas ar daugiau vietinių GSE atvejų, bet kiekvienas vietinis GSE sergantis galvijus gimė daugiau kaip prieš 11 metų;
 - ii) atitiko šio priedo A skyriaus c, d ir e punktuose nurodytus kriterijus bent septynerius metus;

▼ **M31**

- iii) vykdant atitinkamo lygio kontrolę ir auditą nustatyta, kad bent aštuonerius metus atrajotojai nebuvo šeriami nei mėsos ir kaulų miltais, nei spirgais, gautais iš atrajotojų;
- iv) šie gyvūnai, jei jų yra gyvų šalyje ar regione, yra nuolat identifikuojami, jų judėjimas kontroliuojamas ir, kai paskerdžiami arba miršta, yra visiškai sunaikinami:
 - visi sergantys GSE,
 - visi galvijai, kurie per pirmus jų gyvenimo metus buvo auginti su GSE sergančiais galvijais pirmais jų gyvenimo metais, ir dėl kurių tyrimas parodė, kad jie tuo laikotarpiu buvo šeriami tais pačiais potencialiai užterštais pašarais, arba
 - jeigu antroje įtraukoje nurodytas tyrimas nedavė rezultatų, visi galvijai, kilę iš tos pačios bandos kaip ir sergantys GSE galvijai, kuriems GSE diagnozuota per 12 mėnesių nuo gimimo.

II. ŠALIS AR REGIONAS, KUR GSE RIZIKA KONTROLIUOJAMA

Šalis ar regionas:

- 1) kur siekiant nustatyti istorinius ir dabartinius rizikos veiksnius buvo atlikta rizikos analizė remiantis B skyriuje nustatyta informacija;
- 2) kur matoma, kad imamasi atitinkamų priemonių valdyti visus nustatytus pavojus, bet šios priemonės nebuvo taikomos pakankamą laiko tarpą;
- 3) kur buvo nustatyta, kad yra taikoma A tipo priežiūra pagal D skyrių ir laikomasi atitinkamų siekinių pagal 2 lentelę. B tipo priežiūra gali pakeisti A tipo priežiūrą tik, jei laikomasi atitinkamų siekinių; ir
- 4) kuris yra:
 - a) tokioje padėtyje:
 - i) šalyje arba regione nebuvo GSE atvejų arba buvo nustatyta, kad bet kuris importuotas GSE atvejis buvo visiškai sunaikintas, yra atitiktis šio priedo A skyriaus c, d ir e punktuose nurodytiems kriterijams ir vykdant atitinkamo lygio kontrolę ir auditą nustatyta, kad atrajotojai nebuvo šeriami nei mėsos ir kaulų miltais, nei spirgais, gautais iš atrajotojų;
 - ii) atitiko šio priedo A skyriaus c, d ir e punktuose nurodytus kriterijus trumpiau negu 7 metus; ir (arba)
 - iii) nėra galimybės įrodyti, kad mėsos ir kaulų miltų ar spirgų, gautų iš atrajotojų, šėrimo atrajotojams kontrolė buvo užtikrinama bent aštuonis metus;
 - b) arba:
 - i) šalyje arba regione buvo vietinių GSE atvejų, yra atitiktis šio priedo A skyriaus c, d ir e punktuose nurodytiems kriterijams ir gali būti įrodyta vykdant atitinkamo lygio kontrolę ir auditą, kad nei mėsos ir kaulų miltai, nei spirgai, gauti iš atrajotojų, nebuvo šeriami atrajotojams;
 - ii) atitiko šio priedo A skyriaus c–e punktuose nurodytus kriterijus trumpiau negu septynerius metus; ir (arba)

▼ **M31**

iii) nėra galimybės įrodyti, kad mėsos ir kaulų miltų ar spirgų, gautų iš atrajotojų, šėrimo atrajotojams kontrolė buvo užtikrinama bent aštuonerius metus;

iv) šie gyvūnai, jei jų yra gyvų šalyje ar regione, yra nuolat identifikuojami, jų judėjimas kontroliuojamas ir, kai paskerdžiami arba miršta, yra visiškai sunaikinami; ir

— visi sergantys GSE, ir

— visi galvijai, kurie per pirmus jų gyvenimo metus buvo auginti su GSE sergančiais galvijais pirmais jų gyvenimo metais, ir dėl kurių tyrimas parodė, kad jie tuo laikotarpiu buvo šeriami tais pačiais potencialiai užterštais pašarais, arba

— jeigu antroje įtraukoje nurodytas tyrimas nedavė rezultatų, visi galvijai, kilę iš tos pačios bandos kaip ir sergantys GSE galvijai, kuriems GSE diagnozuota per 12 mėnesių nuo gimimo.

III. ŠALIS AR REGIONAS, KUR GSE RIZIKA NENUSTATYTA

Šalis ar regionas, kurių GSE būklė nėra nustatyta, arba kuris neatitinka sąlygų, kurias atitinka vienai iš kitų kategorijų priskiriama šalis ar regionas.

D SKYRIUS

Minimalūs priežiūros reikalavimai

1. Priežiūros tipai

Šiame priede vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

a) A tipo priežiūra

A tipo priežiūros taikymas leis nustatyti GSE, kai numatomas paplitimas ⁽¹⁾ yra bent vienas atvejis iš 100 000 suaugusių galvijų populiacijos atitinkamoje šalyje ar regione esant 95 % patikimumui.

b) B tipo priežiūra

B tipo priežiūros taikymas leis nustatyti GSE, kai numatomas paplitimas yra bent vienas atvejis iš 50 000 suaugusių galvijų populiacijos atitinkamoje šalyje ar regione esant 95 % patikimumui.

B tipo priežiūra gali būti atliekama šalyse arba regionuose, kur GSE rizika nedidelė, rizikos analizės išvadoms patvirtinti, pvz., parodant bet kuriuos nustatytus rizikos veiksnius mažinančių priemonių veiksmingumą, kai priežiūros tikslas yra maksimaliai patikimai nustatyti tokių priemonių taikymo trūkumus.

B tipo priežiūra taip pat gali būti atliekama šalyse arba regionuose, kur GSE būklė yra kontroliuojama, po to, kai pasiekiami atitinkami tikslai naudojant A tipo priežiūrą, palaikyti A tipo priežiūros dėka gautų žinių patikimumą.

Šiame priede šios keturios galvijų subpopuliacijos išskiriamos priežiūros tikslais:

a) vyresni kaip 30 mėnesių galvijai, kuriems pasireiškia elgsenos ar klinikiniai požymiai, atitinkantys GSE (įtariamieji pagal klinikinius požymius);

⁽¹⁾ Numatomas paplitimas yra naudojamas nustatyti tiriamos populiacijos dydžiui, išreikštam tiksliniais vienetais (balais). Jei tikras paplitimas yra didesnis negu pasirinktas numatomas paplitimas, labai tikėtina, kad tyrimo metu bus nustatytas ligos atvejis.

▼ M31

b) vyresni kaip 30 mėnesių galvijai, kurie yra stacionariniai ligoniai, nepajėgūs pasikelti ar vaikščioti be pagalbos; vyresni kaip 30 mėn amžiaus galvijai, pasiūsti nedelsiant skersti arba kuriems nustatyti nukrypimai nuo normos *ante mortem* patikrinimo metu (nelaimės atvejai arba neatidėliojant paskersti);

c) vyresni kaip 30 mėnesių galvijai, kurie rasti nugaišę arba užmušti ūkyje, pervežimo metu arba *abattoir* (nugaišę galvijai);

d) vyresni kaip 36 mėnesių galvijai, skerdžiami įprasta tvarka.

2. Priežiūros strategija

2.1. Priežiūros strategija turi būti suplanuota iš anksto siekiant užtikrinti, kad mėginiai yra reprezentatyvūs šalies ar regiono bandos mėginiai, ir atsižvelgiama į demografinius veiksnius, pvz., produkcijos tipą ir geografinę vietovę, bei į potencialią kultūriniu požiūriu unikalios gyvulininkystės praktikos įtaką. Naudojamas metodas ir daromos prielaidos turi būti dokumentuojamos, o dokumentai saugomi septynerius metus.

2.2. Siekdama įgyvendinti GSE priežiūros strategiją šalis naudoja suaugusių galvijų populiacijos pasiskirstymo pagal amžių ir patikrintų dėl GSE galvijų skaičiaus, suskirstyto pagal amžių ir subpopuliacijas šalies ar regiono viduje, dokumentų įrašus arba patikimus apskaičiavimus.

3. Skaitinės balų vertės ir siektinas balų kiekis

Priežiūros mėginių dydžiai turi atitikti 2 lentelėje nustatytus siekinius, apskaičiuotus pagal 1 lentelėje pateiktas „skaitines vertes balais“. Visi įtariamieji pagal klinikinius požymius turi būti ištirti nežiūrint sukaupto balų kiekio. Šalis ima mėginius bent trijose iš keturių subpopuliacijų. Bendras suminis balų kiekis paimtiems mėginiams kaupiamas per septynerių iš eilės einančių metų maksimalų laikotarpį norint pasiekti nustatytą siektiną balų kiekį. Pasiektas suminis balų kiekis periodiškai lyginamas su siektinu šalies ar regiono balų kiekiu.

1 lentelė

Priežiūros balų skaitinės vertės mėginiams, imamiems iš duotos subpopuliacijos ir amžiaus kategorijos gyvūnų

Prižiūrima subpopuliacija			
Įprastinis skerdimas ⁽¹⁾	Nugaišę galvijai ⁽²⁾	Skerdimas nelaimės atveju ⁽³⁾	Įtariamieji pagal klinikinius požymius ⁽⁴⁾
Amžius ≥ 1 metai ir < 2 metai			
0,01	0,2	0,4	Nėra duomenų
Amžius ≥ 2 metai ir < 4 metai (jauni suaugusieji)			
0,1	0,2	0,4	260
Amžius ≥ 4 metai ir < 7 metai (vidutinio amžiaus suaugusieji)			
0,2	0,9	1,6	750
Amžius ≥ 7 metai ir < 9 metai (senesni suaugusieji)			
0,1	0,4	0,7	220
Amžius ≥ 9 metų (seni)			
0,0	0,1	0,2	45

⁽¹⁾ Vyresni kaip 36 mėnesių galvijai, skerdžiami įprasta tvarka.

⁽²⁾ Vyresni kaip 30 mėnesių galvijai, kurie rasti nugaišę arba užmušti ūkyje, pervežimo metu arba *abattoir* (nugaišę galvijai).

⁽³⁾ Vyresni kaip 30 mėnesių galvijai, kurie yra stacionariniai ligoniai, nepajėgūs pasikelti ar vaikščioti be pagalbos; vyresni kaip 30 mėn amžiaus galvijai, pasiūsti nedelsiant skersti arba kuriems nustatyti nukrypimai nuo normos *ante mortem* patikrinimo metu (nelaimės atvejai arba neatidėliojant paskersti).

⁽⁴⁾ Vyresni kaip 30 mėnesių galvijai, kuriems pasireiškia elgsenos ar klinikiniai požymiai, atitinkantys GSE (įtariamieji pagal klinikinius požymius).

▼ **M51**

2 lentelė

Siektinas balų kiekis skirtingo dydžio suaugusių galvijų populiacijoms šalyje ar regione

Siektinas balų kiekis šalyje ar regione		
Suaugusių galvijų populiacijos dydis (24 mėnesių ir vyresni)	A tipo priežiūra	B tipo priežiūra
> 1 000 000	300 000	150 000
900 001–1 000 000	214 600	107 300
800 001–900 000	190 700	95 350
700 001–800 000	166 900	83 450
600 001–700 000	143 000	71 500
500 001–600 000	119 200	59 600
400 001–500 000	95 400	47 700
300 001–400 000	71 500	35 750
200 001–300 000	47 700	23 850
100 001–200 000	22 100	11 500
90 001–100 000	19 900	9 950
80 001–90 000	17 700	8 850
70 001–80 000	15 500	7 750
60 001–70 000	13 000	6 650
50 001–60 000	11 000	5 500
40 001–50 000	8 800	4 400
30 001–40 000	6 600	3 300
20 001–30 000	4 400	2 200
10 001–20 000	2 100	1 050
9 001–10 000	1 900	950
8 001–9 000	1 600	800
7 001–8 000	1 400	700
6 001–7 000	1 200	600
5 001–6 000	1 000	500
4 001–5 000	800	400
3 001–4 000	600	300
2 001–3 000	400	200
1 001–2 000	200	100

▼ **M31**4. **Specifiniai siekiniai**

Kiekvienai iš pirmiau minėtų subpopuliacijų šalyje ar regione šalis gali siekti prižiūrėti galvijus, identifikuotus kaip importuotus iš šalių ar regionų, kur GSE buvo nustatyta, ir galvijus, kurie periodiškai buvo šeriami potencialiai užterštais pašarais iš šalių ar regionų, kur buvo nustatyta GSE.

▼ M31**5. GSE priežiūros modelis**

Šalis gali pasirinkti, ar naudoti GSE priežiūros modelį visa apimtimi, ar alternatyvų metodą, pagrįstą GSE priežiūros modeliu įvertinant GSE buvimą ir (arba) paplitimą.

6. Palaikomoji priežiūra

Kai pasiekiamas siektinas balų kiekis ir siekiant priskirti šalies būklę kontroliuojamos rizikos ar nedidelės rizikos kategorijai, priežiūra gali būti sumažinta iki B tipo priežiūros (jeigu visi kiti rodikliai išlieka teigiami). Tačiau siekiant laikytis šiame skyriuje nustatytų reikalavimų, turi būti toliau vykdoma metinė priežiūra siekiant apimti bent tris iš keturių aprašytų subpopuliacijų. Visi įtariamieji pagal klinikinius požymius, kad yra infekuoti GSE, turi būti ištirti nežiūrint sukaupto balų kiekio. Metinė vertė balais šalyje ar regione, kur pasiektas reikalaujamas siektinas balų kiekis, neturi būti mažesnė nei viena septintoji viso B tipo priežiūros atveju siektino balų kiekio.

▼ **M13**

III PRIEDAS

MONITORINGO SISTEMA

A SKYRIUS

I. GALVIJŲ MONITORINGAS

1. Bendrosios nuostatos

Galvijų monitoringas vykdomas vadovaujantis laboratorijos metodais, nustatytais X priedo C skyriaus 3 dalies 1 punkto b papunktyje.

▼ **M50**

2. Žmonių vartojimui paskerstų gyvūnų stebėseną

2.1. Visi galvijai, kuriems yra daugiau kaip 24 mėnesiai amžiaus, tiriami siekiant nustatyti GSE, jei jie:

— priverstinai paskersti pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 ⁽¹⁾ III priedo I skirsnio VI skyriaus 1 punktą, arba

— tikrinti *ante mortem* dėl nelaimingo atsitikimo, arba atsiradus rimtiems fiziologiniams ar funkciniais sutrikimams, arba požymiams pagal Reglamento (EB) Nr. 854/2004 ⁽²⁾ I priedo I skirsnio II skyriaus B dalies 2 punktą.

2.2. Visi sveiki vyresni kaip 30 mėnesių galvijai, įprastai skerdziami žmonių maistui, tiriami siekiant nustatyti GSE.

▼ **M13**

3. Ne žmonių vartojimui paskerstų gyvūnų monitoringas

3.1. Atliekami visų vyresnių nei 24 mėnesių galvijų, kurie nugaišo arba buvo paskersti, bet kurie nebuvo:

— paskersti, norint juos sunaikinti, vadovaujantis Komisijos reglamentu (EB) Nr. 716/96 ⁽³⁾,

— paskersti dėl epidemijos, tokios kaip snukio ir nagų liga,

— paskersti žmonių vartojimui,

tyrimai GSE nustatyti.

3.2. Valstybės narės gali nuspręsti nukrypti nuo 3.1 punkto nuostatų atokiuose rajonuose, kuriose gyvūnų tankis mažas ir kuriose neorganizuojamas nugaišusių gyvūnų surinkimas. Šią nukrypti leidžiančią nuostatą taikančios valstybės narės informuoja Komisiją ir pateikia teritorijų, kurioms taikoma nukrypti leidžianti nuostata, sąrašą. Nukrypti leidžianti nuostata netaikoma daugiau kaip 10 % valstybės narės galvijų populiacijos.

▼ **M26**

4. Gyvūnų, išgytų sunaikinti, atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 716/96, monitoringas

Visi 1995 m. rugpjūčio 1 d.–1996 m. rugpjūčio 1 d. laikotarpiu atsivesti gyvūnai, sunaikinti atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 716/96, tiriami siekiant nustatyti GSE.

▼ **M13**

5. Kitų gyvūnų monitoringas

Be 2–4 punktuose nurodytų tyrimų valstybės narės gali nuspręsti laisvanoriškai tirti kitus galvijus savo teritorijoje, pirmiausia, kurių kilmės

⁽¹⁾ OL L 139, 2004 4 30, p. 55.

⁽²⁾ OL L 139, 2004 4 30, p. 206.

⁽³⁾ OL L 99, 1996 4 20, p. 14.

▼ **M13**

šalyse pasitaiko vietiniai GSE atvejai ir kurie galėjo būti šeriami užkratu užterštais pašarais arba kuriuos atsivedė GSE užkrėstos veislinės patelės ar iš kurių jie yra kilę.

▼ **M55**6. **Priemonės, kurių imamasi atlikus tyrimus**

- 6.1. Jeigu žmonių maistui skerdžiamas gyvūnas buvo atrinktas tyrimui GSE nustatyti, jo skerdena neženklinama Reglamento (EB) Nr. 854/2004 I priedo I skirsnio III skyriuje nustatyto sveikumo ženklu, kol negautas neigiamas greitojo tyrimo rezultatas.
- 6.2. Valstybės narės gali nukrypti nuo 6.1 punkto, jeigu skerdykloje įdiegta oficiali sistema, kuria užtikrinama, kad sveikumo ženklų pažymėtos ištirtų gyvūnų kūno dalys liktų skerdykloje tol, kol negautas neigiamas greitojo tyrimo rezultatas.
- 6.3. Visos gyvūno, kuris tiriamas GSE nustatyti, kūno dalys, įskaitant kailį, saugomos taikant oficialią kontrolę tol, kol nebus gautas neigiamas greitojo tyrimo rezultatas, išskyrus tuos atvejus, kai jos šalinamos pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnio a arba b punktus arba kai jų riebalai yra perdirbami pagal Reglamentą (ES) Nr. 142/2011 ir naudojami pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnio e punktą, arba naudojami gaminti to reglamento 36 straipsnyje nurodytiems gaminiams.
- 6.4. Visos gyvūno, kurio greitojo tyrimo rezultatai yra teigiami arba neaiškūs, kūno dalys, įskaitant kailį, šalinamos pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnio a arba b punktus, išskyrus medžiagą, kuri turi būti saugoma kartu su šio priedo B skyriaus III dalyje nustatytais įrašais, ir išskyrus to kūno riebalus, jeigu tie riebalai perdirbami pagal Reglamentą (ES) Nr. 142/2011 ir naudojami pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnio e punktą, arba naudojami gaminti to reglamento 36 straipsnyje nurodytiems gaminiams.
- 6.5. Kai žmonių maistui paskersto gyvūno greitojo tyrimo rezultatai yra teigiami arba neaiškūs, bent viena tos pačios skerdimo linijos skerdena, esanti prieš pat užkrėstą skerdeną, ir dvi skerdenos, esančios po gyvūno, kurio greitojo tyrimo rezultatai pasirodė esą teigiami arba neaiškūs, skerdenos, sunaikinamos pagal 6.4 punktą.

Nukrypdomos nuo šio punkto pirmos pastraipos, valstybės narės gali nuspręsti naikinti pirmiau minėtas skerdenas, tik jei atlikus X priedo C skyriaus 3.1 punkto b papunktyje nurodytus patvirtinamuosius tyrimus patvirtinama, kad greitojo tyrimo rezultatai yra teigiami arba neaiškūs.

- 6.6. Valstybės narės gali nukrypti nuo 6.5 punkto nuostatų, jei skerdykloje įdiegta sistema, kuria skerdenoms neleidžiama užsiteršti vienai nuo kitos.

▼ **M38**7. **Metinių monitoringo programų, susijusių su GSE (GSE monitoringo programos), peržiūra, kaip numatyta 6 straipsnio 1b dalyje.**

7.1. Valstybių narių prašymai

Į valstybių narių Komisijai pateiktus prašymus peržiūrėti metines GSE monitoringo programas įtraukiama bent jau tokia informacija:

- a) informacija apie veikusią metinę GSE monitoringo sistemą valstybės narės teritorijoje ankstesnių šešerių metų laikotarpiu, taip pat išsami dokumentacija, įrodanti atitiktį 7.2. punkte nustatytiems epidemiologiniams kriterijams;
- b) informacija apie gyvūnų atpažinimo ir stebėjimo sistemą, kaip nurodyta 6 straipsnio 1b dalies 3 pastraipos b punkte, veikusią valstybės narės teritorijoje ankstesnių šešerių metų laikotarpiu,

▼M38

taip pat išsamus kompiuterinės duomenų bazės funkcionavimo aprašymas, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1760/2000 ⁽¹⁾ 5 straipsnyje;

- c) informacija apie su gyvūnų šėrimu susijusius draudimus valstybės narės teritorijoje ankstesnių šešerių metų laikotarpiu, taip pat išsamus teisės aktų dėl draudimo fermose auginamus gyvūnus šerti gyvūniniais baltymais įgyvendinimo aprašymas, kaip nurodyta 6 straipsnio 1b dalies 3 pastraipos c punkte, taip pat mėginių ėmimo planas, nustatytų pažeidimų skaičius bei rūšis ir tolesnių veiksmų rezultatai;
- d) išsamus siūlomos peržiūrėti galvijų GSE monitoringo programos aprašymas, kuriame būtų nurodyta geografinė teritorija, kur programa turi būti įgyvendinama, ir galvijų gyvūnų subpopuliacijų, kurioms bus taikoma peržiūrėta galvijų GSE monitoringo programa, aprašymas, taip pat nuorodos į amžiaus apribojimus ir mėginių dydžius bandymams;
- e) išsamūs rizikos analizės rezultatai, kuriais parodoma, kad peržiūrėta GSE monitoringo programa užtikrins žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugą. Į rizikos analizę įtraukiama atvestų gyvūnų kohortos analizė arba kiti tiesiogiai susiję tyrimai, kuriais parodoma, kad USE rizikos mažinimo priemonės, taip pat draudimus dėl gyvūnų šėrimo, kaip nurodyta 6 straipsnio 1b dalies 3 pastraipos c punkte, buvo sėkmingai įgyvendintos.

7.2. Epidemiologiniai kriterijai

Prašymai peržiūrėti GSE monitoringo programas gali būti priimami tik tuomet, jeigu susijusi valstybė narė gali įrodyti, kad be 6 straipsnio 1b dalies 3 pastraipos a, b ir c punktuose nustatytų reikalavimų, jos teritorijoje tenkinami šie epidemiologiniai kriterijai:

- a) mažiausia šešerių paeiliui metų laikotarpiu po Bendrijos GSE atvejų tikrinimo schemos įgyvendinimo datos, kaip nurodyta 6 straipsnio 1b dalies 3 pastraipos b punkte:

arba

- i) metinis vidutinis GSE pasireiškimo dažnio mažėjimas, stebimas suaugusių galvijų populiacijoje (vyresnių nei 24 mėnesių) buvo didesnis nei 20 %, o visas atvestų galvijų, užsikrėtusių GSE, skaičius, įgyvendinus visus Bendrijos draudimus dėl gyvūnų fermose šėrimo, kaip nurodyta 6 straipsnio 1b dalies 3 pastraipos c punkte, neviršijo 5 % visų patvirtintų GSE atvejų;

arba

- ii) stebimas metinis GSE atvejų pasireiškimo dažnis suaugusių galvijų populiacijoje (vyresnių nei 24 mėnesių) nuolat buvo mažesnis nei vienas atvejis šimtui tūkstančių galvijų;

arba

- iii) kitu atveju, jeigu valstybėje narėje yra mažesnė nei 1 mln. suaugusių galvijų populiacija (vyresnių nei 24 mėnesių), bendras patvirtintų GSE atvejų skaičius buvo mažesnis nei penki;

⁽¹⁾ OL L 204, 2000 8 11, p. 1.

▼ **M38**

- b) pasibaigus a punkte nurodytam šešerių metų laikotarpiui nėra įrodymų, kad GSE epidemiologinė padėtis blogėja.

▼ **M32**

II. AVIŲ IR OŽKŲ STEBĖSENA

1. Bendroji informacija

Avys ir ožkos stebimos remiantis taikomais laboratoriniais metodais, nustatytais X priedo C skyriaus 3.2 b punkte.

▼ **M50**

2. Žmonių maistui paskerstų avių ir ožkų stebėseną

- a) valstybės narės, kuriose ėriavedžių ir ėringų avių, sukergtų su aviniais, populiacija viršija 750 000 gyvūnų, pagal mėginių ėmimo taisykles, nustatytas 4 punkte, tiria mažiausiai 10 000 žmonių maistui paskerstų avių imtį;
- b) valstybės narės, kuriose ožkų, jau atsivedusių ožiukų, ir sukergtų ožkų populiacija viršija 750 000 gyvūnų, pagal mėginių ėmimo taisykles, nustatytas 4 punkte, tiria mažiausiai 10 000 žmonių maistui paskerstų ožkų imtį;
- c) valstybė narė gali nuspręsti pakeisti ne daugiau kaip:

— 50 % savo mažiausio paskerstų žmonėms vartoti avių ir ožkų mėginių imties dydžio, nurodyto a ir b punktuose, atliekant nugaišusių avių arba ožkų, vyresnių nei 18 mėnesių, tyrimą, kai santykis yra vienas ir vienas, atsižvelgiant į minimalų imties dydį, nurodytą 3 punkte;

— 10 % mažiausio mėginio imties dydžio, nurodyto a ir b punktuose, tiriant avis arba ožkas, paskerstas pagal ligos likvidavimo kampaniją, kai jos vyresnės nei 18 mėnesių ir santykis yra vienas ir vienas.

▼ **M32**

3. Ne žmonėms vartoti paskerstų avių ir ožkų stebėseną

Pagal 4 punkte nustatytas mėginių ėmimo taisykles ir pagal A ir B lentelėse nurodytus mažiausius mėginių dydžius valstybės narės tiria avis ir ožkas, kurios krito arba buvo užmuštos, bet kurios nebuvo:

— užmuštos pagal ligos likvidavimo programą, arba

— paskerstos žmonių maistui.

A lentelė

Valstybių narių ėriavedžių ir ėringų avių populiacija	Mažiausias kritusių avių mėginio dydis ⁽¹⁾
> 750 000	10 000
100 000–750 000	1 500
40 000–100 000	100 % iki 500
< 40 000	100 % iki 100

⁽¹⁾ Mėginių minimalūs dydžiai nustatomi atsižvelgiant į atskirų valstybių narių avių populiacijas ir siekiant pateikti įgyvendinamas užduotis.

▼ **M32***B lentelė*

Valstybių narių ožkų, kurios jau turėjo ožiukų arba buvo sukergtos, populiacija	Mažiausias kritusių ožkų mėginio dydis ⁽¹⁾
> 750 000	10 000
250 000–750 000	1 500
40 000–250 000	100 % iki 500
< 40 000	100 % iki 100

(¹) Mėginių minimalūs dydžiai nustatomi atsižvelgiant į atskirų valstybių narių ožkų populiacijas ir siekiant pateikti įgyvendinamas užduotis.

4. **2 ir 3 punktuose minimiems gyvūnams taikomos mėginių ėmimo taisyklės**

Tiriami vyresni nei 18 mėnesių arba turintys daugiau kaip du nuolatinius per danteną prasikalusius kandžius gyvūnai.

Gyvūnų amžius nustatomas pagal dantų prasikalimą, akivaizdžius brandumo požymius arba bet kurią kitą patikimą informaciją.

Mėginių atranka sudaroma taip, kad nebūtų įtraukta per daug atskiros grupės mėginių pagal kilmę, amžių, veislę, auginimo būdą ar kitą ypatumą.

Mėginių ėmimas yra tipiškas kiekvienam regionui ir sezonui. Jei įmanoma, vengiama imti pakartotinius mėginius iš tos pačios bandos. Valstybės narės savo stebėsenos programomis siekia, jei įmanoma, kad sėkmingais mėginių ėmimo metais visi oficialiai registruoti ūkiai, kuriuose yra daugiau kaip 100 gyvūnų ir niekada nebuvo nustatyti USE atvejai, būtų ištirti dėl USE.

Valstybės narės įdiegia sistemą, kuri leistų tikslingai ar remiantis kitokiu pagrindu tikrinti, kad gyvūnai nebūtų atskirti nuo mėginių ėmimo.

Tačiau valstybės narės į mėginių ėmimą gali neįtraukti atokių vietovių, turinčių mažą gyvūnų tankumą, kuriose kritę gyvūnai nerenkami organizuoti. Šią leidžiančią nukrypti nuostatą taikančios valstybės narės apie tai praneša Komisijai ir pateikia tų atokių vietovių, kuriose taikoma ši išlyga, sąrašą. Leidžianti nukrypti nuostata taikoma ne daugiau kaip 10 % atitinkamų valstybių narių avių ir ožkų populiacijos.

▼ **M50**5. **Stebėseną ūkiuose vykdančios USE kontrolės ir likvidavimo priemonės**

Vyresni kaip 18 mėnesių gyvūnai, kurie paskersti, norint juos sunaikinti, vadovaujantis VII priedo B skyriaus 2 dalies 2.2.1 ir 2.2.2 punktų b ar c papunkčiais, tiriami dėl USE taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkto b papunktyje, remiantis paprasta atsitiktine mėginių atranka pagal imties dydį, nurodytą toliau pateikiamoje lentelėje.

Vyresnių nei 18 mėnesių paskerstų naikinimo tikslais gyvūnų skaičius bandoje	Minimalus mėginių imties dydis
70 ar mažiau	Visi tinkami gyvūnai
80	68
90	73

▼ **M50**

Vyresnių nei 18 mėnesių paskerstų naikinimo tikslais gyvūnų skaičius bandoje	Minimalus mėginių imties dydis
100	78
120	86
140	92
160	97
180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 ir daugiau	150

▼ **M32**6. **Kitų gyvūnų stebėseną**

Be 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų stebėsenos programų, valstybės narės gali nuspręsti savanoriškai tirti kitus gyvūnus, visų pirma:

- pieno produktų gamybai auginamus gyvūnus,
- gyvūnus, kilusius iš šalių, kurių teritorijoje pasireiškia vietiniai USE atvejai,
- gyvūnus, kurie galėjo būti šeriami, kaip įtariama, užkratu užterštais pašarais,
- gyvūnus, kuriuos atsivedė USE užkrėstos veislinės patelės arba kurie yra iš jų išvesti.

7. **Priemonės, kurių imamasi, baigus tirti avis ir ožkas**

- 7.1. Jei žmonių maistui skerdžiama avis ar ožka buvo atrinkta tyrimui GSE nustatyti pagal 2 punktą, jos skerdena nėra žymima Reglamento (EB) Nr. 854/2004 I priedo I skirsnio III skyriuje numatyto sveikumo ženklų, kol negautas neigiamas tyrimo greituojų būdu rezultatas.
- 7.2. Valstybės narės gali nukrypti nuo 7.1 punkto nuostatų, jeigu skerdykloje įdiegta kompetentingų institucijų patvirtinta sistema, leidžianti atsekti visas gyvūno dalis, ir jeigu iš skerdyklos neiškeliauja nė viena ištirta gyvūno dalis, paženklinta sveikumo ženklų, kol negaunami neigiami tyrimo greituojų būdu rezultatai.

▼ **M55**

- 7.3. Visos ištirta gyvūno kūno dalys, įskaitant kailį, saugomos taikant oficialią kontrolę tol, kol nebus gautas neigiamas greitojo tyrimo rezultatas, išskyrus tuos atvejus, kai jos šalinamos pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnio a arba b punktus arba kai jų riebalai yra perdirbami pagal Reglamentą (ES) Nr. 142/2011 ir naudojami pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnio e punktą, arba naudojami gaminti to reglamento 36 straipsnyje nurodytiems gaminiais.
- 7.4. Visos gyvūno, kurio greitojo tyrimo rezultatai yra teigiami, kūno dalys, įskaitant kailį, iš karto šalinamos pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnio a arba b punktus, išskyrus medžiagą, kuri turi būti saugoma kartu su šio priedo B skyriaus III dalyje nustatytais įrašais, ir išskyrus iš to kūno gautus lydytus riebalus, jeigu tie

▼ **M55**

lydyti riebalai yra perdirbami pagal Reglamentą (ES) Nr. 142/2011 ir naudojami pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 12 straipsnio e punktą, arba naudojami gaminti to reglamento 36 straipsnyje nurodytiems gaminiams.

▼ **M68**8. **Genotipo nustatymas**

- 8.1. Kiekvienu teigiamo avių tyrimo dėl USE rezultato atveju 136, 154 ir 171 kodonams nustatomas priono baltymo genotipas. Nustačius, kad USE užsikrėtusios avys turi genotipus, kurių abu aleliai alaniną (A) koduoja 136 kodone, abu aleliai argininą (R) koduoja 154 kodone ir abu aleliai argininą (R) koduoja 171 kodone, apie tai nedelsiant pranešama Komisijai. Kai teigiamas USE atvejis yra atipinis skrepio ligos atvejis, nustatomas ir priono baltymo genotipas 141 kodonui.
- 8.2. Kiekvienu teigiamo ožkų tyrimo dėl USE rezultato atveju 146 ir 222 kodonams nustatomas priono baltymo genotipas. Nustačius, kad USE užsikrėtusios ožkos turi genotipus, kurių bent vienas alelis seriną (S) arba asparto rūgštį (D) koduoja 146 kodone ir (arba) bent vienas alelis liziną (K) koduoja 222 kodone, apie tai nedelsiant pranešama Komisijai.

▼ **M61**

III. ELNINIŲ STEBĖSENA

A. **Trejų metų lėtinės išsekimo ligos stebėsenos programa**

1. Bendra informacija
 - 1.1. Valstybės narės, kuriose gyvena laukinių ir (arba) ūkinių ir (arba) pusiau prijakintų briedžių ir (arba) šiaurinių elnių populiacijos (Estija, Suomija, Latvija, Lietuva, Lenkija ir Švedija), vykdo trejų metų lėtinės elninių išsekimo ligos stebėsenos programą nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. USE tyrimai pagal šią stebėsenos programą atliekami nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., tačiau mėginius šiai stebėsenos programai galima pradėti imti 2017 m.
 - 1.2. Trejų metų lėtinės išsekimo ligos stebėsenos programa taikoma šioms elninių rūšims:
 - tundrinis šiaurės elnias (*Rangifer tarandus tarandus*);
 - suomiinis šiaurės elnias (*Rangifer tarandus fennicus*);
 - briedis (*Alces alces*);
 - stirna (*Capreolus capreolus*);
 - baltauodegis elnias (*Odocoileus virginianus*);
 - taurusis elnias (*Cervus elaphus*).
 - 1.3. Nukrypdoma nuo 1.2 punkto valstybė narė, remdamasi Europos Komisijai pateiktu dokumentais pagrįstu rizikos vertinimu, gali pasirinkti vykdyti tame punkte nurodytų rūšių pogrupio trejų metų lėtinės išsekimo ligos stebėsenos programą.
2. Mėginių ėmimo planas
 - 2.1. 1.1 punkte nurodytos valstybės narės nustato pirminius atrankos vienetus (PAV), apimančius visas teritorijas, kuriose yra elninių populiacijos, naudojamos bent šiuos elementus:
 - a) kiekvienas ūkis ir kiekvienas objektas, kuriuose ūkiniai ir nelaisvėje laikomi elniniai laikomi uždaroje teritorijoje, laikomas PAV;

▼ **M61**

b) laukinių ir pusiau prijaukintų elninių PAV apibrėžiamas geografiškai pagal šiuos kriterijus:

- i) plotai, kuriuose laukiniai ir pusiau prijaukinti tos rūšies, kuriai taikoma stebėsenos programa, gyvūnai susiburia bent tam tikru metų laikotarpiu;
- ii) jei tos rūšies gyvūnų susibūrimas nevyksta, – plotai, apriboti natūraliomis arba dirbtinėmis kliūtimis, kuriuose gyvena tų rūšių, kurioms taikoma stebėsenos programa, gyvūnai;
- iii) plotai, kuriuose medžiojami tų rūšių, kurioms taikoma stebėsenos programa, gyvūnai, ir plotai, kuriuose vykdoma kita atitinkama su tokių rūšių gyvūnais susijusi veikla.

2.2. 1.1 punkte nurodytos valstybės narės atrenka ūkinių, nelaisvėje laikomų, laukinių ir pusiau prijaukintų elninių šeimos gyvūnus USE tyrimams naudodamos tokį dviejų etapų atrankos metodą:

a) pirmuoju etapu valstybės narės:

i) kai tai ūkiniai ir nelaisvėje laikomi elniniai:

- atsitiktine tvarka, užtikrindamos geografinį tipiškumą ir, jei reikia, atsižvelgdamos į atitinkamus rizikos veiksnius, nustatytus valstybės narės atliktame dokumentais pagrįstame rizikos vertinime, atrenka 100 PAV, kuriems bus taikoma trejų metų stebėsenos programa, arba
- jei valstybė narė negalėjo nustatyti 100 ūkinių ir nelaisvėje laikomų elninių PAV, atrenka visus nustatytus PAV;

ii) kai tai laukiniai ir pusiau prijaukinti elniniai:

- atsitiktine tvarka, užtikrindamos geografinį tipiškumą ir, jei reikia, atsižvelgdamos į atitinkamus rizikos veiksnius, nustatytus valstybės narės atliktame dokumentais pagrįstame rizikos vertinime, atrenka 100 PAV, kuriems bus taikoma trejų metų stebėsenos programa, arba
- jei valstybė narė negalėjo nustatyti 100 laukinių ir pusiau prijaukintų elninių PAV, atrenka visus nustatytus PAV;

b) antruoju etapu:

i) kai tai ūkiniai ir nelaisvėje laikomi elniniai:

- valstybė narė, atrinkusi 100 PAV, trejus metus kiekviename atrinktame PAV ima mėginius iš visų gyvūnų, priklausančių 2.4 punkto a papunktyje išvardytoms tikslinėms grupėms, kol kiekviename PAV bus ištirta 30 gyvūnų. Tačiau, jeigu tam tikruose PAV dėl mažos elninių populiacijos per trejus metus neįmanoma ištirti 30 gyvūnų, mėginius iš gyvūnų,

▼ **M61**

priklausančių 2.4 punkto a papunktyje išvardytoms tikslinėms grupėms, galima toliau imti didesniuose PAV, net jeigu jau ištirta 30 gyvūnų, siekiant, jei įmanoma, per trejų metų stebėsenos programos laikotarpį nacionaliniu lygmeniu iš viso ištirti iki 3 000 ūkinių ir nelaisvėje laikomų elninių;

— valstybė narė, nustačiusi mažiau kaip 100 PAV, trejus metus kiekviename PAV ima mėginius iš visų gyvūnų, priklausančių 2.4 punkto a papunktyje išvardytoms tikslinėms grupėms, siekdama, jei įmanoma, per trejų metų stebėsenos programos laikotarpį nacionaliniu lygmeniu iš viso ištirti iki 3 000 ūkinių ir nelaisvėje laikomų elninių;

ii) kai tai laukiniai ir pusiau prijaukinti elniniai:

— valstybė narė, atrinkusi 100 PAV, trejus metus kiekviename atrinktame PAV ima mėginius iš visų gyvūnų, priklausančių 2.4 punkto b papunktyje išvardytoms tikslinėms grupėms, kol kiekviename PAV bus ištirta 30 gyvūnų, siekdama per trejų metų laikotarpį nacionaliniu lygmeniu iš viso ištirti iki 3 000 laukinių ir pusiau prijaukintų elninių;

— valstybė narė, nustačiusi mažiau kaip 100 PAV, trejus metus kiekviename PAV ima mėginius iš visų gyvūnų, priklausančių 2.4 punkto b papunktyje išvardytoms tikslinėms grupėms, siekdama per trejų metų stebėsenos programos laikotarpį nacionaliniu lygmeniu iš viso ištirti iki 3 000 laukinių ir pusiau prijaukintų elninių.

2.3. Visi atrinkti elniniai turi būti vyresni nei 12 mėnesių amžiaus. Amžius nustatomas pagal dantų prasikalimą, akivaizdžius brandumo požymius arba bet kurią kitą patikimą informaciją.

2.4. Elniniai turi būti atrinkti iš šių tikslinių grupių:

a) kai tai ūkiniai ir nelaisvėje laikomi elniniai:

i) nugaišę ir (arba) nužudyti ūkiniai arba nelaisvėje laikomi elniniai, apibrėžti kaip ūkiniai arba nelaisvėje laikomi elniniai, rasti nugaišę uždaroje teritorijoje, kurioje jie laikomi, vežami arba skerdykloje, taip pat dėl sveikatos būklės ir (arba) amžiaus nužudyti ūkiniai arba nelaisvėje laikomi elniniai;

ii) klinikinių ligos požymių turintys ir (arba) sergantys ūkiniai arba nelaisvėje laikomi elniniai, apibrėžti kaip ūkiniai arba nelaisvėje laikomi elniniai, kuriems pasireiškia neįprasto elgesio simptomai ir (arba) judėjimo sutrikimai ir (arba) kurių bendra sveikatos būklė yra bloga;

iii) paskersti ūkiniai elniniai, kurie buvo pripažinti netinkamais žmonių maistui;

iv) paskersti ūkiniai elniniai, laikomi tinkamais žmonių maistui, jei valstybė narė nustato mažiau nei 3 000 ūkinių ir nelaisvėje laikomų elninių, priklausančių i–iii punktuose nurodytoms grupėms;

b) kai tai laukiniai ir pusiau prijaukinti elniniai:

i) nugaišę ir (arba) nužudyti laukiniai arba pusiau prijaukinti elniniai, apibrėžti kaip elniniai, rasti nugaišę gamtoje, ir pusiau prijaukinti elniniai, rasti nugaišę arba nužudyti dėl sveikatos būklės ir (arba) amžiaus;

▼ M61

- ii) keliuose arba plėšrūnų sužeisti arba užmušti elniniai, apibrėžti kaip laukiniai arba pusiau prijaukinti elniniai, numušti kelių transporto priemonių ar traukinių arba užpulti plėšrūnų;
- iii) klinikinių ligos požymių turintys ir (arba) sergantys laukiniai arba pusiau prijaukinti elniniai, apibrėžti kaip laukiniai arba pusiau prijaukinti elniniai, kuriems pasireiškia neįprasto elgesio simptomai ir (arba) judėjimo sutrikimai ir (arba) kurių bendra sveikatos būklė yra bloga;
- iv) gamtoje sumedžioti laukiniai elniniai ir paskersti pusiau prijaukinti elniniai, kurie buvo pripažinti netinkamais žmonių maistui;
- v) sumedžioti laukiniai ir paskersti pusiau prijaukinti elniniai, laikomi tinkamais žmonių maistui, jei valstybė narė nustato mažiau nei 3 000 ūkinių ir nelaisvėje laikomų elninių, priklausančių i–iv punktuose nurodytoms grupėms;

2.5. Jeigu nustatoma, kad elninių šeimos gyvūnas užkrėstas USE, toje zonoje, kurioje buvo nustatytas USE atvejis, iš elninių reikia paimti daugiau mėginių, remiantis atitinkamos valstybės narės atliktu įvertinimu.

3. Mėginių ėmimas ir laboratoriniai tyrimai

3.1. Iš kiekvieno pagal 2 punktą atrinkto elninių šeimos gyvūno paimamas galvos smegenų kamieno skląščio (lot. *obex*) mėginys ir tiriamas dėl USE.

Be to, kai įmanoma, toliau nurodyta pirmumo tvarka paimamas vieno iš šių audinių mėginių:

- a) užryklinių limfmazgių;
- b) tonzilių;
- c) kitų galvos limfmazgių.

Greitam tyrimui galvos smegenų kamieno skląščio (*obex*) dalis pateikiama šviežia arba užšaldyta. Likusi galvos smegenų kamieno skląščio (*obex*) dalis turėtų būti fiksuota. Išėjus limfmazgius ir tonziles jie turėtų būti fiksuoti.

Kiekvieno tipo mėginio šviežio audinio dalis turi būti laikoma užšaldyta, kol bus gauti neigiami rezultatai, jeigu prireiktų atlikti bioanalizę.

3.2. Kol bus paskelbtos ES etaloninės USE laboratorijos gairės dėl elninių USE tyrimų, vykdančios lėtinės išsekimo ligos stebėsenos programą turi būti naudojami šie laboratoriniai metodai:

a) greitieji tyrimai:

greitųjų tyrimų metodai, nurodyti X priedo C skyriaus 4 punkte, naudojami siekiant nustatyti USE galvos smegenų kamieno skląščio (*obex*) mėginiuose laikomi tinkamais siekiant nustatyti USE elninių galvos smegenų kamieno skląstyje. greitųjų tyrimų metodai, nurodyti X priedo C skyriaus 4 punkte, naudojami siekiant nustatyti USE galvijų ar smulkiųjų atrajotojų limfmazgių mėginiuose, laikomi tinkamais siekiant nustatyti USE elninių limfmazgiuose. Valstybės narės atrankiniam tyrimui gali taip pat naudoti imunohistocheminius metodus; tokiu atveju šie metodai turi išlaikyti ES etaloninės laboratorijos kvalifikacinį tyrimą;

b) patvirtinamieji tyrimai:

jeigu greitojo tyrimo rezultatas neaiškus arba teigiamas, mėginys tiriamas atliekant patvirtinamuosius tyrimus naudojant bent vieną iš toliau nurodytų metodų ir protokolų, nustatytų naujausiame Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) Sausumos gyvūnų diagnostinių tyrimų ir vakcinų vadovo leidime:

- imunohistocheminis (IHC) metodas;
- „Western blot“ tyrimas;

▼ **M61**

jeigu valstybė narė negali patvirtinti teigiamo greitojo tyrimo rezultato, ji siunčia atitinkamus audinius ES etaloninei laboratorijai patvirtinti;

c) izoliato įvertinimas:

jeigu gaunami teigiami USE tyrimo rezultatai, turėtų būti atliekamas papildomas izoliato tyrimas, konsultuojantis su ES etalonine USE laboratorija.

3.3. Priono baltymo genotipas nustatomas kiekvienu teigiamo elninių USE tyrimo rezultato atveju.

Be to, kiekvienam elninių šeimos gyvūnui, kurio USE tyrimo rezultatas neigiamas:

- nustatomas gyvūno, kurio USE tyrimo rezultatas neigiamas, priono baltymo genotipas arba
- audinio mėginys, kuris gali būti galvos smegenų kamieno skląstis, laikomas užšaldytas ne trumpiau kaip iki 2021 m. gruodžio 31 d., kad, nusprendus, būtų galima nustatyti genotipą.

B. Kitos elninių stebėsenos priemonės

Valstybės narės atlieka papildomą elninių USE stebėseną, remdamosi rizikos vertinimu, kuriame gali būti atsižvelgiama į nustatytus elninių USE atvejus tame pačiame arba kaimyniniuose regionuose.

Valstybės narės, nenurodę A skirsnio 1.1 punkte, gali savanoriškai vykdyti elninių USE stebėseną.

Pasibaigus A skirsnio 1.1 punkte nurodytai trejų metų stebėsenos programai, tame punkte nurodytos valstybės narės gali savanoriškai stebėti elninių USE.

IV. KITŲ RŪŠIŲ GYVŪNŲ STEBĖSENA

Valstybės narės gali savanoriškai vykdyti ne tik galvijų, ožkų, avių ir elninių, bet ir kitų rūšių gyvūnų USE stebėseną.

▼ **M54**

B SKYRIUS

REIKALAVIMAI APSKAITAI IR ATASKAITOMS

I. VALSTYBĖMS NARĖMS KELIAMI REIKALAVIMAI

A. Informacija, pateikiama valstybių narių metinėje ataskaitoje, kaip numatyta 6 straipsnio 4 dalyje

1. Įtarimo atvejų, kai, remiantis 12 straipsnio 1 dalimi, buvo taikomas apribojimas gyvūnų perkėlimui, pagal gyvūnų rūšis, skaičius.
2. Įtarimo atvejų, kai buvo atliekami laboratoriniai tyrimai remiantis 12 straipsnio 2 dalimi, pagal gyvūnų rūšis, skaičius, įskaitant greituosius ir patvirtinamuosius tyrimus (teigiamų ir neigiamų atvejų skaičius), o galvijų atveju – visų ištirtų gyvūnų suskirstymas pagal amžių. Suskirstymas pagal amžių turėtų būti sugrupuotas taip: „jaunesni nei 24 mėnesiai“, pasiskirstymas kas 12 mėnesių nuo 24 iki 155 mėnesių ir „vyresni nei 155 mėnesiai“.
3. Bandų, kuriose buvo užregistruoti ir remiantis 12 straipsnio 1 ir 2 dalimis ištirti įtariamai avių ir ožkų užsikrėtimo atvejai, skaičius.
4. Kiekvienoje A skyriaus I poskyrio 2.1, 2.2, 3.1 ir 5 punktuose minimose subpopuliacijoje ištirtų galvijų skaičius. Mėginio atrankos metodas, greitųjų ir patvirtinamųjų tyrimų rezultatai ir ištirtų gyvūnų suskirstymas pagal amžių, kaip nurodyta 2 punkte.

▼ M54

5. Tirtų avių, ožkų ir bandų, priklausančių kiekvienai subpopuliacijai, nurodytai A skyriaus II dalies, 2, 3, 5 ir 6 punktuose, skaičius, mėginio atrankos metodas ir greitųjų bei patvirtinamųjų tyrimų rezultatai.
6. Teigiamais GSE ir skrepio ligos atvejais geografinis pasiskirstymas, įskaitant kilmės šalį, jeigu tai nėra ta pati duomenis teikianti šalis. Kiekvieno USE užsikrėtusio galvijo, avies ir ožkos atvedimo metai ir, jei įmanoma, mėnuo. Nurodomi netipiški USE atvejai. Skrepio ligos atveju, jei tinka, pateikiami pirminio ir antrinio molekulinio tyrimo, minimų X priedo C skyriaus 3.2 poskyrio c punkte, rezultatai.

▼ M61

7. Kitų gyvūnų, išskyrus galvijus, avis ir ožkas, taip pat elninių, išskyrus tuos, kuriems taikoma šio priedo A skyriaus III dalies A skirsnyje nurodyta trejų metų lėtinės išsekimo ligos stebėsenos programa, atveju nurodomas mėginių ir kiekvienai gyvūnų rūšiai patvirtintų USE atvejų skaičius.

▼ M68

8. Kiekvienos avies ir ožkos, kurioms nustatyta USE ir kurių mėginiai atrinkti remiantis A skyriaus II dalies 8 punktu, genotipas ir, jei įmanoma, veislė.

▼ M61

9. Valstybių narių, kurioms taikoma šio priedo A skyriaus III dalies A skirsnyje nurodyta trejų metų lėtinės išsekimo ligos stebėsenos programa, 2018 m., 2019 m. ir 2020 m. metinėse ataskaitose pateikiama tokia informacija:

- a) iš elninių paimtų ir tirti pateiktų mėginių skaičius pagal tikslines grupes, laikantis šių kriterijų:

— pirminio atrankos vieneto (PAV) identifikatorius,

— rūšis,

— valdymo sistema: ūkiniai, nelaisvėje laikomi, laukiniai ar pusiau prijaukinti,

— tikslinė grupė,

— lytis;

- b) greitųjų ir patvirtinamųjų tyrimų rezultatai (teigiamų ir neigiamų rezultatų skaičius) ir, kai taikoma, papildomų izoliatų apibūdinimo tyrimų rezultatai, audiniai, iš kurių buvo paimti mėginiai, ir naudoti greitojo bei patvirtinamojo tyrimo metodai;

- c) teigiamų USE atvejų geografinė vietovė, įskaitant kilmės šalį, jeigu tai nėra ta pati duomenis teikianti valstybė narė;

- d) kiekvieno elninių šeimos gyvūno, kurio USE tyrimo rezultatai buvo teigiami, genotipas ir rūšis;

- e) jeigu buvo atliktas tyrimas, elninių šeimos gyvūnų, kurių USE tyrimo rezultatai buvo neigiami, genotipas.

▼ M54**B. Ataskaitiniai laikotarpiai**

Ataskaitų, kuriose pateikiama A skirsnyje nurodyta ir Komisijai kas mėnesį elektroniniu formatu, dėl kurio sutarė valstybės narės, Komisija ir Europos maisto saugos tarnyba, siunčiama informacija (kurią Komisija turi nusiųsti Europos maisto saugos tarnybai) arba 8 punkte nurodyta kas ketvirtį siunčiama informacija gali sudaryti metinę ataskaitą, kaip reikalaujama 6 straipsnio 4 dalyje, jeigu ta informacija gavus naujos informacijos nuolat atnaujinama.

II. SAJUNGOS APIBENDRINAMOJOJE ATASKAITOJE PATEIKTINA INFORMACIJA

Sjungos duomenų santrauka pateikiama lentelėse, apie kiekvieną valstybę narę pateikiant bent I.A dalyje nurodytą informaciją.

Nuo 2016 m. sausio 1 d. Europos maisto saugos tarnyba turi išnagrinėti I dalyje nurodytą informaciją ir iki lapkričio mėn. pabaigos paskelbti apibendrinamąją ataskaitą apie užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų Sąjungoje tendencijas ir šaltinius.

III. APSKAITA

1. Kompetentinga institucija I.A. dalyje nurodytą informaciją saugo septynerius metus.
2. Tyrimų laboratorija septynerius metus saugo visus tyrimų duomenis, visų pirma laboratorinius žurnalus ir prireikus parafino blokus ir „Western blot“ tyrimo fotografinius atvaizdus.

▼ **M48***IV PRIEDAS***GYVŪNŲ ŠĖRIMAS****I SKYRIUS****7 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo taikymo srities išplėtimas**

Vadovaujantis 7 straipsnio 2 dalimi, 7 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo taikymo sritis išplečiama, ir draudžiama:

- a) atrajotojus šerti gyvūniniu dikalcio fosfatu ir trikalcio fosfatu, taip pat šių produktų turinčiais kombinuotaisiais pašarais;

▼ **M69**

- b) ūkinius neatrajotojus, išskyrus kailinius gyvūnus, šerti:

- i) perdirbtais gyvūniniais baltymais;
- ii) kraujo produktais;
- iii) hidrolizuotais gyvūniniais baltymais;
- iv) gyvūniniu dikalcio fosfatu ir trikalcio fosfatu;
- v) pašarais, kurių sudėtyje yra i–iv punktuose išvardytų produktų.

▼ **M48****II SKYRIUS****7 straipsnio 1 dalyje ir I skyriuje nustatyto draudimo išimtys**

Vadovaujantis 7 straipsnio 3 dalies pirmąja pastraipa, 7 straipsnio 1 dalyje ir I skyriuje nustatytas draudimas netaikomas:

- a) atrajotojų pašarams, kurių sudėtyje yra:
 - i) pieno, pieno gaminių, iš pieno gautų produktų, priešpienio ir priešpienio produktų;
 - ii) kiaušinių ir kiaušinių produktų;
 - iii) iš neatrajotojų gauto kolageno ir želatinos;
 - iv) hidrolizuotų baltymų, gautų iš:
 - neatrajotojų dalių arba
 - atrajotojų kailių ir odos;
 - v) kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra i–iv punktuose išvardytų produktų;
- b) ūkinių neatrajotojų pašarams, kurių sudėtyje yra šių pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų:
 - i) iš neatrajotojų dalių arba iš atrajotojų kailių ir odos gautų hidrolizuotų baltymų;
 - ii) žuvų miltų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, gaminių, tiekiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus A skirsnyje nustatytų specialių sąlygų;
 - iii) gyvūninio dikalcio fosfato ir trikalcio fosfato, taip pat kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių fosfatų, gaminių, tiekiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus B skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų;

▼ M48

- iv) kraujo produktų, gautų iš neatrajotojų, ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių kraujo produktų, gaminamų, tiekiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus C skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų;

▼ M59

- c) akvakultūros gyvūnų pašarams, kurių sudėtyje yra šių pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų:

- i) iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, išskyrus žuvų miltus ir iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus, ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminamų, tiekiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus D skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų;
- ii) iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminamų, tiekiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus F skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų;

▼ M48

- d) nenujunktų atrajotojų pieno pakaitalams, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, gaminamiems, tiekiamiems rinkai ir naudojamiems laikantis IV skyriaus E skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų;

- e) ūkinių gyvūnų augalinėms pašarinėms žaliavoms ir kombinuotiesiems pašarams, kurių sudėtyje yra tokių pašarinių žaliavų, turintiems labai nedidelį kiekį kaulų atplaišų iš neleidžiamų naudoti rūšių gyvūnų. Valstybės narės šias išimtis gali taikyti tik prieš tai atlikusios rizikos vertinimą, kuriuo būtų patvirtinta, kad gyvūnų sveikatai kyla labai mažas pavojus. Atliekant tokį rizikos vertinimą būtina atsižvelgti bent į:

- i) užkrato lygį;
- ii) užkrato pobūdį ir šaltinį;
- iii) ketinamą užkrėstų pašarų paskirtį;

▼ M69

- f) naminių paukščių pašarams, kurių sudėtyje yra šių pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų:

- i) iš ūkinių kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminamų, pateikiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus G skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų;
- ii) iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminamų, pateikiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus F skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų;

- g) kiaulių pašarams, kurių sudėtyje yra šių pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų:

- i) iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminamų, pateikiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus H skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų;
- ii) iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminamų, pateikiamų rinkai ir naudojamų laikantis III skyriuje nustatytų bendrųjų sąlygų ir IV skyriaus F skirsnyje nustatytų specialiųjų sąlygų.

▼ **M48**

III SKYRIUS

Bendrosios tam tikrų II skyriuje nustatytų išimčių taikymo sąlygos

▼ **M59**

A SKIRSNIS

Ūkiniams neatrajotojams šerti skirtų pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų vežimas ir sandėliavimas

1. Toliau išvardyti ūkiniams neatrajotojams šerti skirti produktai turi būti vežami transporto priemonėmis ir talpyklose, o sandėliuojami patalpose, kurios nenaudojamos atrajotojų pašarams vežti arba sandėliuoti:

▼ **M69**

- a) birūs iš neatrajotojų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai, įskaitant žuvų miltus, iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus, iš kaulių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus ir iš naminių paukščių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus;

▼ **M59**

- b) birus gyvūninis dikalcio ir trikalcio fosfatas;
- c) birūs iš neatrajotojų gauti kraujo produktai;
- d) birūs kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra a, b ir c punktuose išvardytų pašarinių žaliavų.

Dokumentai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie vežtus arba sandėlyje sandėliuojamus produktus, turi būti saugomi bent dvejus metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

2. Nukrypstant nuo 1 punkto, transporto priemonės, talpyklos ir sandėliavimo patalpos, anksčiau naudotos tame punkte išvardytiems produktams vežti arba sandėliuoti, gali būti vėliau naudojamos atrajotojų pašarams vežti arba sandėliuoti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalomos laikantis dokumentais įformintos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

Kai taikoma tokia tvarka, bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

3. Sandėliai, kuriuose pagal 2 punkto nuostatas sandėliuojamos 1 punkte išvardytos pašarinės žaliavos ir kombinuotieji pašarai, turi būti patvirtinti kompetentingos institucijos, patikrinus, ar sandėliai atitinka 2 punkte nurodytus reikalavimus.

▼ **M69**

4. Birūs iš kaulių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai ir birūs kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, vežami transporto priemonėmis bei talpyklose ir sandėliuojami patalpose, kurios atitinkamai nenaudojamos ūkinių neatrajotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus, pašarams vežti arba sandėliuoti.
5. Nukrypstant nuo 4 punkto, transporto priemonės, talpyklos ir sandėliavimo patalpos, anksčiau naudotos biriems iš kaulių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams ir biriems kombinuotiesiems pašarams, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, vežti arba sandėliuoti, gali būti vėliau naudojamos ūkinių neatrajotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus ir naminius paukščius, pašarams vežti arba sandėliuoti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalomos laikantis dokumentais įformintos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

▼ **M69**

Kai taikoma tokia tvarka, bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

6. Birūs iš naminių paukščių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai ir birūs kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, vežami transporto priemonėmis bei talpyklose ir sandėliuojami patalpose, kurios atitinkamai nenaudojamos ūkinių neatrąjotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus ir kiaules, pašarams vežti arba sandėliuoti.
7. Nukrypstant nuo 6 punkto, transporto priemonės, talpyklos ir sandėliavimo patalpos, anksčiau naudotos biriems iš naminių paukščių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams ir biriems kombinuotiesiems pašarams, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, vežti arba sandėliuoti, gali būti vėliau naudojamos ūkinių neatrąjotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus ir kiaules, pašarams vežti arba sandėliuoti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalomos laikantis dokumentais įformintos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

Kai taikoma tokia tvarka, bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;

8. Birūs iš ūkinių vabzdžių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai ir birūs kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, vežami transporto priemonėmis bei talpyklose ir sandėliuojami patalpose, kurios atitinkamai nenaudojamos ūkinių neatrąjotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus, naminius paukščius ir kiaules, pašarams vežti arba sandėliuoti.
9. Nukrypstant nuo 8 punkto, transporto priemonės, talpyklos ir sandėliavimo patalpos, anksčiau naudotos biriems iš ūkinių vabzdžių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams ir biriems kombinuotiesiems pašarams, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, vežti arba sandėliuoti, gali būti vėliau naudojamos ūkinių neatrąjotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus, naminius paukščius ir kiaules, pašarams vežti arba sandėliuoti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalomos laikantis dokumentais įformintos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

Kai taikoma tokia tvarka, bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;

10. Birūs iš neatrąjotojų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai, išskyrus žuvų miltus ir iš naminių paukščių, kiaulių ir ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus, ir birūs kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, vežami transporto priemonėmis bei talpyklose ir sandėliuojami patalpose, kurios nenaudojamos ūkinių neatrąjotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus, pašarams vežti arba sandėliuoti.
11. Nukrypstant nuo 10 punkto, transporto priemonės, talpyklos ir sandėliavimo patalpos, anksčiau naudotos tame punkte išvardytiems produktams vežti arba sandėliuoti, gali būti vėliau naudojamos ūkinių neatrąjotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus, pašarams vežti arba sandėliuoti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalomos laikantis dokumentais įformintos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

▼ **M69**

Kai taikoma tokia tvarka, bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

▼ **M48***B SKIRSNIS**Ūkiniams neatrajotojams šerti skirtų kombinuotųjų pašarų gamyba*

1. ► **C1** Ūkiniams neatrajotojams šerti skirti kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra toliau išvardytų pašarinių žaliavų, turi būti gaminami kompetentingos institucijos leidimus turinčiose įmonėse, negaminančiose atrajotojams skirtų kombinuotųjų pašarų: ◀

- a) žuvų miltų;
- b) gyvūninio dikalcio ir trikalcio fosfato;
- c) iš neatrajotojų gautų kraujo produktų.

▼ **M74**▼ **M48**

2. Nukrypstant nuo 1 punkto, kompetentinga institucija, prieš tai atlikusi patikrinimą vietoje, gali leisti atrajotojų kombinuotųjų pašarų gamybą įmonėse, kurios taip pat gamina ūkinių neatrajotojų pašarus, kurių sudėtyje yra tame punkte išvardytų produktų, jei laikomasi šių sąlygų:

- a) atrajotojų kombinuotųjų pašarų gaminimo, saugojimo, vežimo ir pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo neatrajotojų kombinuotųjų pašarų gaminimo ir saugojimo infrastruktūros;
- b) dokumentai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie 1 punkte išvardytų produktų įsigijimą ir naudojimą, taip pat kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tų produktų, pardavimą, turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;
- c) siekiant nustatyti, ar nėra neleistinių gyvūninių sudedamųjų dalių, taikant Komisijos reglamento (EB) Nr. 152/2009 ⁽¹⁾ VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant oficialiąją pašarų kontrolę, turi būti reguliariai imami ir tiriami atrajotojų kombinuotųjų pašarų mėginiai; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas remiantis veiklos vykdytojo atliktu rizikos vertinimu, šis vertinimas yra viena iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų rizikos valdymo analizės ir svarbiausių valdymo taškų (RVASVT) principais; tokio mėginių ėmimo ir tyrimo rezultatai saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

▼ **M59**

3. Nukrypstant nuo 1 punkto, nereikalaujama, kad vietos kombinuotųjų pašarų gamintojai turėtų specialų visaverčių pašarų gamybos iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tame punkte išvardytų produktų, leidimą, jei jie laikosi šių sąlygų:

- a) jie turi būti registruoti kompetentingos institucijos kaip gaminantys visaverčius pašarus iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra 1 punkte išvardytų produktų;

⁽¹⁾ OL L 54, 2009 2 26, p. 1.

▼ M74

- b) jie turi laikyti tik neatrajotojus;

▼ M59

- c) visuose visaverčiams pašarams gaminti naudojamuose kombinuotuosiuose pašaruose, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, žalių baltymų kiekis turi būti mažesnis negu 50 %;
- d) visuose visaverčiams pašarams gaminti naudojamuose kombinuotuosiuose pašaruose, kurių sudėtyje yra dikalcio ir trikalčio fosfato, bendras fosforo kiekis turi būti mažesnis negu 10 %;
- e) visuose visaverčiams pašarams gaminti naudojamuose kombinuotuosiuose pašaruose, kurių sudėtyje yra iš neatrajotojų gautų kraujo produktų, žalių baltymų kiekis turi būti mažesnis negu 50 %.

▼ M48*C SKIRSNIS**Ūkinių neatrajotojų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams gaminti skirtų pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų importas*

Prieš išleidžiant į laisvą apyvartą Sąjungoje, siekiant nustatyti, ar nėra neleistinių gyvūninių sudedamųjų dalių, importuotojai turi užtikrinti, kad taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant oficialiąją pašarų kontrolę, būtų tiriamos visos toliau išvardytų pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų, kuriuos ketinama naudoti ūkinių neatrajotojų pašarams, išskyrus kailinius gyvūnus, siuntos:

▼ M69

- a) iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, įskaitant žuvų miltus, iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus, iš kiaulių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus ir iš naminių paukščių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus;

▼ M48

- b) iš neatrajotojų gautų kraujo produktų;
- c) kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra a ir b punktuose išvardytų pašarinių žaliavų.

*D SKIRSNIS**Ūkinių neatrajotojų pašarų naudojimas ir laikymas ūkyje*

1. Toliau išvardytus pašarus draudžiama naudoti ir laikyti ūkiuose, kuriuose laikomi rūšiai, kurioms tokie pašarai neskirti, ūkiniai gyvūnai:

▼ M69

- a) iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, įskaitant žuvų miltus, iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus, iš kiaulių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus ir iš naminių paukščių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus;

▼ **M48**

- b) gyvūninį dikalcio ir trikalcio fosfatą;
 - c) iš neatrajotojų gautus kraujo produktus;
 - d) kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra a–c punktuose išvardytų pašarinių žaliavų.
2. Nukrypstant nuo 1 punkto, kompetentinga institucija gali leisti naudoti ir laikyti 1 punkto d įtraukoje nurodytus kombinuotuosius pašarus ūkiuose, kuriuose laikomi rūšių, kurioms tokie pašarai neskirti, ūkiniai gyvūnai, jei ūkiuose įgyvendintos priemonės, kuriomis užkertamas kelias tokiais kombinuotaisiais pašarais šerti tų rūšių gyvūnus, kuriems tie pašarai neskirti.

IV SKYRIUS

Specialios tam tikrų II skyriuje nustatytų išimčių taikymo sąlygos*A SKIRSNIS****Specialios ūkinių neatrajotojų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams skirtų žuvų miltų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, gamybos ir naudojimo sąlygos***

Taikomos šios specialios ūkinių neatrajotojų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams skirtų žuvų miltų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, gamybos ir naudojimo sąlygos:

▼ **M56**

- a) žuvų miltai privalo būti pagaminti perdirbimo įmonėse, skirtose gaminti tik produktams, gautiems iš:
 - i) vandens gyvūnų, išskyrus jūros žinduolius;
 - ii) ūkinių vandens bestuburių, išskyrus tuos gyvūnus, kuriuos aprėpia Tarybos direktyvos 2006/88/EB 3 straipsnio 1 dalies e punkte pateikta „vandens gyvūnų“ apibrėžtis, arba
 - iii) *Asterias rubens* rūšies jūros žvaigždžių, kurios surinktos auginimo teritorijose, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 853/2004 I priedo 2.5 punkte, ir kurios atitinkamai suklasifikuotos;

▼ **M59**

- b) pridedamame žuvų miltų prekybos dokumente arba veterinarijos sertifikate, nurodytame Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalyje, ir žuvų miltų etiketėje turi būti aiškiai užrašyta „žuvų miltai – netinka šerti atrajotojams, išskyrus nenujunktus atrajotojus“.

Ūkinių neatrajotojų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams skirtų kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, etiketėje turi būti aiškiai užrašyta „sudėtyje yra žuvų miltų – netinka šerti atrajotojams“.

*B SKIRSNIS****Specialiosios ūkinių neatrajotojų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams skirtų gyvūninio dikalcio ir trikalcio fosfato, taip pat kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių fosfatų, naudojimo sąlygos***

- a) pridedamame gyvūninio dikalcio ir (arba) trikalcio fosfato prekybos dokumente arba veterinarijos sertifikate, nurodytame Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalyje, ir jo etiketėje turi būti aiškiai užrašyta „gyvūninis dikalcio ir (arba) trikalcio fosfatas – netinka šerti atrajotojams“;

▼ **M59**

- b) kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra gyvūninio dikalcio ir (arba) trikalčio fosfato, etiketėje turi būti aiškiai užrašyta „sudėtyje yra gyvūninio dikalcio ir (arba) trikalčio fosfato – netinka šerti atrajotojams“.

▼ **M48***C SKIRSNIS*

Specialios ūkinių neatrajotojų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams skirtų iš neatrajotojų gautų kraujo produktų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tų produktų, gamybos ir naudojimo sąlygos

Taikomos šios specialios ūkinių neatrajotojų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams skirtų iš neatrajotojų gautų kraujo produktų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių kraujo produktų, gamybos ir naudojimo sąlygos:

- a) Kraujo produktams gaminti naudojamas kraujas turi būti surenkamas skerdyklose, kuriose neskerdžiami atrajotojai ir kurios kompetentingos institucijos yra registruotos kaip neskerdžiančios atrajotojų.

Nukrypstant nuo šios specialios sąlygos, kompetentinga institucija gali leisti atrajotojus skersti skerdykloje, kurioje surenkamas neatrajotojų kraujas, skirtas kraujo produktams, naudotiniams ūkinių neatrajotojų pašaruose, gaminti.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią atrajotojų ir neatrajotojų kraujo kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtiniausius reikalavimus:

- i) neatrajotojai turi būti skerdžiami vietose, fiziškai atskirtose nuo vietų, kuriose skerdžiami atrajotojai;
- ii) neatrajotojų kraujo surinkimo, saugojimo, vežimo ir pakavimo infrastruktūra turi būti atskirta nuo atrajotojų kraujo surinkimo, saugojimo, vežimo ir pakavimo infrastruktūros;
- iii) turi būti reguliariai imami ir tiriami iš neatrajotojų gauto kraujo mėginiai, siekiant nustatyti, ar juose nėra atrajotojų baltymų. Taikomas analizės metodas turi būti mokslškai patvirtintas kaip tinkamas tuo tikslu. Mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas remiantis veiklos vykdytojo atliktu rizikos vertinimu, šis vertinimas yra viena iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais.

- b) Kraujas, kurį ketinama naudoti neatrajotojams skirtiems kraujo produktams gaminti, į perdirbimo įmonę turi būti vežamas transporto priemonėmis ir talpyklose, kurios skirtos tik neatrajotojų kraujui vežti.

▼ M48

Nukrypstant nuo šios specialios sąlygos, transporto priemonės ir talpyklos, anksčiau naudotos iš atrajotojų gautam kraujui vežti, gali būti vėliau naudojamos neatrajotojų kraujui vežti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai kruopščiai išvalomos laikantis dokumentais nustatytos tvarkos, kurią prieš tai turi patvirtinti kompetentinga institucija. Kai taikoma tokia tvarka, turi būti bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

▼ M59

- c) Kraujo produktai turi būti gaminami perdirbimo įmonėse, kurios perdirba tik neatrajotojų kraują ir kurios kompetentingos institucijos yra registruotos kaip perdirbančios tik neatrajotojų kraują.

▼ M48

Nukrypstant nuo šios specialios sąlygos, kompetentinga institucija gali leisti kraujo produktus, skirtus naudoti ūkinių neatrajotojų pašaruose, gaminti perdirbimo įmonėse, perdirbančiose atrajotojų kraują.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtiniausius reikalavimus:

- i) neatrajotojų kraujo produktai turi būti gaminami uždaroje sistemoje, fiziškai atskirtoje nuo atrajotojų kraujo gamybos sistemos;
- ii) iš neatrajotojų gautų birių žaliavų ir birių galutinių produktų surinkimo, saugojimo, vežimo ir pakavimo infrastruktūra turi būti atskirta nuo surinkimo, saugojimo, vežimo ir pakavimo infrastruktūros, skirtos iš atrajotojų gautoms birioms žaliavoms ir biriems galutiniams produktams;
- iii) atvežamas kraujas, gautas atitinkamai iš atrajotojų ir neatrajotojų, ir atitinkami kraujo produktai turi būti nuolat sutikrinami;
- iv) siekiant nustatyti, ar nėra iš neatrajotojų gautų kraujo produktų ir iš atrajotojų gautų kraujo produktų kryžminės taršos, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant oficialiąją pašarų kontrolę, turi būti reguliariai imami ir tiriami iš neatrajotojų gautų kraujo produktų mėginiai; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas remiantis veiklos vykdytojo atliktu rizikos vertinimu, šis vertinimas yra viena iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų rizikos valdymo analizės ir svarbiausių valdymo taškų (RVASVT) principais; tokio mėginių ėmimo ir tyrimo rezultatai saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

▼ M59

- d) pridedamame iš neatrajotojų gautų kraujo produktų prekybos dokumente arba veterinarijos sertifikate, nurodytame Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalyje, ir produktų etiketėje turi būti aiškiai užrašyta „neatrajotojų kraujo produktai – netinka šerti atrajotojams“.

Kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš neatrajotojų gautų kraujo produktų, etiketėje turi būti aiškiai užrašyta „sudėtyje yra neatrajotojų kraujo produktų – netinka šerti atrajotojams“.

▼ **M59***D SKIRSNIS*

Specialiosios akvakultūros gyvūnų pašarams skirtų iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, išskyrus žuvų miltus ir iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus, ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, gamybos ir naudojimo sąlygos

Taikomos šios specialiosios akvakultūros gyvūnų pašarams skirtų iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, išskyrus žuvų miltus ir iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus, ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, gamybos ir naudojimo sąlygos:

▼ **M69**

a) Šiame skirsnyje nurodytiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti naudojami šalutiniai gyvūniniai produktai gaunami iš vienos ar kelių toliau nurodytų vietų:

i) pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį patvirtintų skerdyklų, kuriose neskerdžiami atrajotojai ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip neskerdžiančias atrajotojų;

ii) pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį patvirtintų pjaustymo įmonių, kuriose neiškaulinėjama ir nepjaustoma atrajotojų mėsa ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip neiškaulinėjančias ir nepjaustančias atrajotojų mėsos;

iii) i arba ii papunkčiuose nenurodytų įmonių, registruotų arba patvirtintų pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį, kurios netvarko atrajotojų produktų ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip netvarkančias atrajotojų produktų;

iv) Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 24 straipsnio 1 dalies h ir i punktuose nurodytos patvirtintos įmonės, kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip tvarkančias arba sandėliuojančias tik iš i, ii ir iii punktuose nurodytų įmonių gautus šalutinius neatrajotojų produktus.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos i, ii ir iii punktų, kompetentinga institucija gali leisti skersti atrajotojus ir tvarkyti atrajotojų produktus pirmos pastraipos i, ii ir iii punktuose nurodytose įmonėse, gaminančiose šalutinius neatrajotojų produktus, skirtus šiame skirsnyje nurodytiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą vietoje, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią atrajotojų ir neatrajotojų šalutinių produktų kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtinuosius reikalavimus:

- 1) neatrajotojai turi būti skerdžiami patalpose, fiziškai atskirtose nuo patalpų, kuriose skerdžiami atrajotojai;
- 2) neatrajotojų produktai turi būti tvarkomi gamybos linijomis, fiziškai atskirtomis nuo linijų, kurios naudojamos atrajotojų produktams tvarkyti;

▼ M69

- 3) iš neatrajotojų gautų šalutinių gyvūninių produktų surinkimo, sandėliavimo, vežimo ir pakavimo infrastruktūra turi būti atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, skirtos iš atrajotojų gautiems šalutiniams produktams;
- 4) reguliariai imami ir tiriami neatrajotojų šalutinių gyvūninių produktų mėginiai, siekiant nustatyti, ar juose nėra atrajotojų baltymų. Taikomas analizės metodas turi būti mokslškai patvirtintas kaip tinkamas tam tikslui. Mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytoji atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais.

▼ M48

- b) Iš neatrajotojų gauti gyvūniniai šalutiniai produktai, skirti perdirbtiems gyvūniniams baltymams, kuriems skirtas šis skirsnis, gaminti, į perdirbimo įmonę turi būti vežami transporto priemonėmis ir talpyklose, kurios nenaudojamos iš atrajotojų gautiems gyvūniniams šalutiniams produktams vežti.

Nukrypstant nuo šios specialios sąlygos, transporto priemonės ir talpyklos, anksčiau naudotos iš atrajotojų gautiems gyvūniniams šalutiniams produktams vežti, gali būti vėliau naudojamos iš neatrajotojų gautiems gyvūniniams šalutiniams produktams vežti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai kruopščiai išvalomos laikantis dokumentais nustatytos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

Kai taikoma tokia tvarka, turi būti bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

▼ M59

- c) Šiame skirsnyje nurodyti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti gaminami perdirbimo įmonėse, skirtose tik iš neatrajotojų gautiems šalutiniams produktams, gaunamiems iš a punkte nurodytų skerdyklų, pjaustymo arba kitų įmonių, perdirbti. Tos perdirbimo įmonės turi būti registruotos kompetentingos institucijos kaip perdirbančios tik šalutinius neatrajotojų produktus.

▼ M48

Nukrypstant nuo šios specialios sąlygos, kompetentinga institucija gali leisti perdirbtus gyvūninius baltymus, kuriems skirtas šis skirsnis, gaminti įmonėse, kuriose perdirbami iš atrajotojų gauti gyvūniniai šalutiniai produktai.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią iš atrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios prevencinės priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtiniausius reikalavimus:

- i) iš atrajotojų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti gaminami uždaroje sistemoje, fiziškai atskirtoje nuo perdirbtų gyvūninių baltymų, kuriems skirtas šis skirsnis, gamybos sistemos;
- ii) iš atrajotojų gautų gyvūninių šalutinių produktų saugojimo ir vežimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo saugojimo ir vežimo infrastruktūros, skirtos iš neatrajotojų gautiems gyvūniniams šalutiniams produktams;

▼ **M48**

- iii) iš atrajotojų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti saugomi ir pakuojami vietose, fiziškai atskirtose nuo vietų, naudojamų iš neatrajotojų gautiems gataviems produktams;
- iv) siekiant patikrinti, ar nėra neatrajotojų ir atrajotojų perdirbtų gyvūninių baltymų kryžminės taršos, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant oficialiąją pašarų kontrolę, turi būti reguliariai imami ir tiriami perdirbtų gyvūninių baltymų, kuriems skirtas šis skirsnis, mėginiai; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas remiantis veiklos vykdytojo atliktu rizikos vertinimu, šis vertinimas yra viena iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų rizikos valdymo analizės ir svarbiausių valdymo taškų (RVASVT) principais; tokio mėginių ėmimo ir tyrimo rezultatai saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.
- d) ► **C1** Kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra perdirbtų gyvūninių baltymų, kuriems skirtas šis skirsnis, turi būti gaminami įmonėse, kurioms tuo tikslu suteiktas kompetentingos institucijos leidimas, ir skirtose gaminti tik pašarus akvakultūros gyvūnams. ◀

Nukrypstant nuo šios specialios sąlygos:

▼ **M59**

- i) kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą vietoje, gali leisti akvakultūros gyvūnų kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra šiame skirsnyje nurodytų perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminti įmonėse, kurios gamina ir kitų ūkinių gyvūnų, išskyrus kailinius gyvūnus, kombinuotuosius pašarus, jei laikomasi šių sąlygų:

▼ **M48**

- atrajotojų kombinuotųjų pašarų gaminimo, saugojimo, vežimo bei pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo neatrajotojų kombinuotųjų pašarų gaminimo ir saugojimo infrastruktūros,
- akvakultūros gyvūnų kombinuotųjų pašarų gaminimo, saugojimo, vežimo bei pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo kitų neatrajotojų kombinuotųjų pašarų gaminimo ir saugojimo infrastruktūros,
- dokumentai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie perdirbtų gyvūninių baltymų, kuriems skirtas šis skirsnis, įsigijimą ir naudojimą, taip pat kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, pardavimą, turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai,
- siekiant nustatyti, ar nėra neleistinų gyvūninių sudedamųjų dalių, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant oficialiąją pašarų kontrolę, turi būti reguliariai imami ir tiriami ūkinių gyvūnų, išskyrus akvakultūros gyvūnus, kombinuotųjų pašarų mėginiai; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas remiantis veiklos vykdytojo atliktu rizikos vertinimu, šis vertinimas yra viena iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais. Rezultatai saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;

▼ M59

ii) nereikalaujama, kad vietos kombinuotųjų pašarų gamintojai turėtų specialų visaverčių pašarų gamybos iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra šiame skirsnyje nurodytų perdirbtų gyvūninių baltymų, leidimą, jei jie laikosi šių sąlygų:

— jie yra registruoti kompetentingos institucijos kaip gaminantys visaverčius pašarus iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš neatrajotųjų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, išskyrus žuvų miltus ir iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus,

— laiko tik akvakultūros gyvūnus ir

— jų gamybai naudojamuose kombinuotuosiuose pašaruose, kurių sudėtyje yra šiame skirsnyje nurodytų perdirbtų gyvūninių baltymų, žalių baltymų kiekis yra mažesnis negu 50 %.

e) pridedamame šiame skirsnyje nurodytų gyvūninių baltymų prekybos dokumente arba veterinarijos sertifikate, nurodytame Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalyje, ir jų etiketėje turi būti aiškiai užrašyta: „iš neatrajotųjų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai – netinka šerti ūkiniams gyvūnams, išskyrus akvakultūros ir kailinius gyvūnus“.

Kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra šiame skirsnyje nurodytų perdirbtų gyvūninių baltymų, etiketėje turi būti aiškiai užrašyta:

„sudėtyje yra iš neatrajotųjų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų – netinka šerti ūkiniams gyvūnams, išskyrus akvakultūros ir kailinius gyvūnus“.

▼ M48*E SKIRSNIS*

Specialios nenujunkytiems atrajotojams šerti skirtų pieno pakaitalų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, gamybos, tiekimo rinkai ir naudojimo sąlygos

Taikomos šios specialios nenujunkytiems ūkiniams atrajotojams šerti skirtų pieno pakaitalų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, gamybos, tiekimo rinkai ir naudojimo sąlygos:

▼ M56

a) pieno pakaitalams gaminti naudojami žuvų miltai turi būti pagaminti perdirbimo įmonėse, skirtose gaminti tik produktams, gautiems iš:

i) vandens gyvūnų, išskyrus jūros žinduolius;

ii) ūkinių vandens bestuburių, išskyrus tuos gyvūnus, kuriuos aprėpia Tarybos direktyvos 2006/88/EB 3 straipsnio 1 dalies e punkte pateikta „vandens gyvūnų“ apibrėžtis, arba

iii) *Asterias rubens* rūšies jūros žvaigždžių, kurios surinktos auginimo teritorijose, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 853/2004 I priedo 2.5 punkte, ir kurios atitinkamai suklasifikuotos.

Pieno pakaitalams gaminti naudojami žuvų miltai turi atitikti bendrąsias sąlygas, nustatytas III skyriuje;

▼ M59

b) pridedamame žuvų miltų, skirtų naudoti pieno pakaitaluose, prekybos dokumente arba veterinarijos sertifikate, nurodytame Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalyje, ir jų etiketėje turi būti aiškiai užrašyta „žuvų miltai – netinka šerti atrajotojams, išskyrus nenujunkytus atrajotojus“;

▼ **M59**

- c) naudoti žuvies miltus nenujunktų ūkinių atrajotojų pašarui leidžiama tik gaminant sauso pavidalo pieno pakaitalus, naudojamus atskiedus nustatytu kiekiu skysčio kaip nenujunktų atrajotojų gyvūnų pašarą – pieno krekenų papildą arba pakaitalą, kol junkymas dar nepasibaigęs;
- d) nenujunktyiems ūkiniams atrajotojams šerti skirti pieno pakaitalai, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, turi būti gaminami įmonėse, kuriose negaminami kiti atrajotojų kombinuotieji pašarai ir kurioms tam tikslui suteiktas kompetentingos institucijos leidimas.

Nukrypdoma nuo šios specialiosios sąlygos, kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą vietoje, gali leisti kitus atrajotojų kombinuotuosius pašarus gaminti įmonėse, kurios taip pat gamina nenujunktyiems ūkiniams atrajotojams skirtus pieno pakaitalus, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, jei laikomasi šių sąlygų:

- i) kitų atrajotojų kombinuotųjų pašarų laikymo patalpos turi būti fiziškai atskirtos nuo birių žuvų miltų ir birių pieno pakaitalų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, sandėliavimo, vežimo ir pakavimo patalpų;
- ii) kiti atrajotojų kombinuotieji pašarai turi būti gaminami patalpose, fiziškai atskirtose nuo patalpų, kuriose gaminami pieno pakaitalai, kurių sudėtyje yra žuvų miltų;
- iii) dokumentai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie žuvų miltų įsigijimą ir naudojimą, taip pat pieno pakaitalų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, pardavimą, turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;
- iv) siekiant nustatyti, ar nėra neleistinių gyvūninių sudedamųjų dalių, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant oficialiąją pašarų kontrolę, turi būti reguliariai imami ir tiriami kitų atrajotojų kombinuotųjų pašarų mėginiai; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytojiui atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais; rezultatai turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;
- e) prieš išleisdami siuntas į laisvą apyvartą Sąjungoje, siekdami nustatyti, ar nėra neleistinių gyvūninių sudedamųjų dalių, importuotojai turi užtikrinti, kad taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant oficialiąją pašarų kontrolę, būtų tiriamos visos importuojamų pieno pakaitalų, kurių sudėtyje yra žuvies miltų, siuntos;
- f) nenujunktyiems ūkiniams atrajotojams šerti skirtų pieno pakaitalų, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, etiketėje turi būti aiškiai užrašyta „sudėtyje yra žuvų miltų – netinka šerti atrajotojams, išskyrus nenujunktus atrajotojus“;
- g) nenujunktyiems ūkiniams atrajotojams skirti birūs pieno pakaitalai, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, turi būti vežami transporto priemonėmis ir talpyklose, o sandėliuojami patalpose, kurios nenaudojamos kitiems atrajotojų pašarams vežti arba sandėliuoti.

▼ **M59**

Nukrypstant nuo šios specialiosios sąlygos, transporto priemonės, talpyklos ir sandėliavimo patalpos, kurios vėliau bus naudojamos kitiems buriams atrajotojams skirtiems pašarams vežti arba sandėliuoti, gali būti naudojamos nenujunktams ūkiniam atrajotojams skirtiems buriams pieno pakaitalams, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, vežti arba sandėliuoti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalomos laikantis dokumentais nustatytos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija. Kai taikoma tokia tvarka, bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;

- h) ūkiuose, kuriuose laikomi atrajotojai, turi būti įdiegtos priemonės, kuriomis būtų užtikrinama, kad pieno pakaitalais, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, nebūtų šeriami kiti atrajotojai, išskyrus nenujunktus atrajotojus. Kompetentingos institucijos turi sudaryti ūkių, kuriuose pieno pakaitalai, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, naudojami pagal išankstinio pranešimo arba kitą sistemą, kuria užtikrinamas šios specialiosios sąlygos laikymasis, sąrašą.

▼ **M69***F SKIRSNIS*

Specialiosios akvakultūros gyvūnų, naminių paukščių ir kiaulių pašarams skirtų iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, gamybos ir naudojimo sąlygos

Taikomos šios specialiosios akvakultūros gyvūnų, naminių paukščių ir kiaulių pašarams skirtų iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, gamybos ir naudojimo sąlygos:

- a) Iš ūkinių vabzdžių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti gaminami:

- i) perdirbimo įmonėse, kurios patvirtintos pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 24 straipsnio 1 dalies a punktą ir yra skirtos tik iš ūkinių vabzdžių gautiems produktams gaminti;

- ii) laikantis Reglamento (ES) Nr. 142/2011 X priedo II skyriaus 1 skirsnyje nustatytų reikalavimų.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos i punkte nustatytos sąlygos, kompetentinga institucija gali leisti gaminti iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus perdirbimo įmonėse, perdirbančiose šalutinius kitų rūšių gyvūnų šalutinius produktus.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir iš kitų ūkinių gyvūnų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios prevencinės priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtiniausius reikalavimus:

— iš atrajotojų arba iš neatrajotojų, išskyrus vabzdžius, gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti gaminami uždaroje sistemoje, fiziškai atskirtoje nuo sistemos, naudojamos gaminti iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus,

▼ **M69**

- iš atrajotojų arba neatrajotojų, išskyrus vabzdžius, gauti šalutiniai gyvūniniai produktai turi būti sandėliuojami ir vežami infrastruktūroje, fiziškai atskirtoje nuo infrastruktūros, naudojamos iš ūkinių vabzdžių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams,
- iš atrajotojų arba neatrajotojų, išskyrus vabzdžius, gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti sandėliuojami ir pakuojami infrastruktūroje, fiziškai atskirtoje nuo infrastruktūros, naudojamos iš ūkinių vabzdžių gautiems gataviems produktams,
- reguliariai turi būti imami ir tiriami iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų mėginiai, siekiant patikrinti, ar nėra kryžminės taršos iš atrajotojų ar kitų neatrajotojų gautais perdirbtais gyvūniniais baltymais, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant pašarų kontrolę; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytoju atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais; tokio mėginių ėmimo ir tyrimo rezultatai saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

b) Kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminami įmonėse, kurios:

- i) turi šiuo tikslu kompetentingos institucijos suteiktą leidimą;
- ii) yra skirtos gaminti akvakultūros gyvūnų, naminių paukščių arba kiaulių pašarus.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos i punkto, nereikalaujama, kad vietos kombinuotųjų pašarų gamintojai turėtų specialų visaverčių pašarų gamybos iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, leidimą, jei jie laikosi šių sąlygų:

- yra registruoti kompetentingos institucijos kaip gaminantys visaverčius pašarus iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų,
- jie nelaiko ūkinių gyvūnų, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 6 punkto a papunktyje, išskyrus akvakultūros gyvūnus, naminius paukščius, kiaules arba kailinius gyvūnus,
- jų gamybai naudojamuose kombinuotuosiuose pašaruose, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, žalių baltymų kiekis yra mažesnis negu 50 %.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos ii punkto, kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą vietoje, gali leisti akvakultūros gyvūnams, naminiams paukščiams arba kiaulėms skirtus kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminti įmonėse, kurios taip pat gamina kitiems ūkiniais gyvūnams, išskyrus kailinius gyvūnus, skirtus kombinuotuosius pašarus, jei laikomasi šių sąlygų:

- atrajotojų kombinuotųjų pašarų gaminimo, sandėliavimo, vežimo bei pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, kurioje gaminami ir laikomi neatrajotojų kombinuotieji pašarai,

▼ **M69**

- akvakultūros gyvūnams, naminiams paukščiams arba kiaulėms skirtų kombinuotųjų pašarų gaminimo, sandėliavimo, vežimo bei pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, kurioje gaminami ir laikomi kitų neatrajotųjų kombinuotieji pašarai,
 - dokumentai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų įsigijimą ir naudojimą, taip pat kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, pardavimą, turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai,
 - reguliariai imami ir tiriami ūkiniai gyvūnams, išskyrus akvakultūros gyvūnus, naminius paukščius ir kiaules, skirtų kombinuotųjų pašarų mėginiai, siekiant patikrinti, ar nėra neleistinių gyvūninių sudedamųjų dalių, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant pašarų kontrolę; tokio mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytojai atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais; rezultatai turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.
- c) Iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų prekybos dokumente arba, jei taikoma, pridedamame veterinarijos sertifikate pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalį, iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų etiketėje ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, etiketėje pateikiamas aiškus įrašas pagal šio priedo V skyriaus G skirsnį.

*G SKIRSNIS****Specialiosios naminių paukščių pašarams skirtų iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, gamybos ir naudojimo sąlygos***

Taikomos šios specialiosios naminių paukščių pašarams skirtų iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, gamybos ir naudojimo sąlygos (toliau – iš kiaulių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai):

- a) Iš kiaulių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti naudojami šalutiniai gyvūniniai produktai gaunami iš vienos ar kelių toliau nurodytų vietų:
- i) pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį patvirtintų skerdyklų, kuriose neskerdžiami atrajotojai bei naminiai paukščiai ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip neskerdžiančias atrajotojų ir naminių paukščių;
 - ii) pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį patvirtintų pjaustymo įmonių, kuriose neiškaulinėjama ir nepjaustoma atrajotojų ir naminių paukščių mėsa ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip neiškaulinėjančias ir nepjaustančias atrajotojų ir naminių paukščių mėsos;

▼ **M69**

iii) i arba ii papunkčiuose nenurodytų įmonių, registruotų arba patvirtintų pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį, kurios netvarko atrajotojų bei naminių paukščių produktų ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip netvarkančias atrajotojų bei naminių paukščių produktų;

iv) Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 24 straipsnio 1 dalies h ir i punktuose nurodytų patvirtintų įmonių, kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip tvarkančias arba sandėliuojančias tik iš i, ii ir iii punktuose nurodytų įmonių gautus šalutinius neatrajotojų produktus.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos i, ii ir iii punktų, kompetentinga institucija gali leisti skersti atrajotojus bei naminius paukščius ir tvarkyti atrajotojų bei naminių paukščių produktus pirmos pastraipos i, ii ir iii punktuose nurodytose įmonėse, gaminančiose kiaulių šalutinius gyvūninius produktus, skirtus iš kiaulių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą vietoje, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią atrajotojų arba naminių paukščių ir kiaulių šalutinių gyvūninių produktų kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtinuosius reikalavimus:

- 1) kiaulės turi būti skerdžiamos patalpose, fiziškai atskirtose nuo patalpų, kuriose skerdžiami atrajotojai arba naminiai paukščiai;
 - 2) kiaulių produktai turi būti tvarkomi gamybos linijomis, fiziškai atskirtomis nuo linijų, kurios naudojamos atrajotojų arba naminių paukščių produktams tvarkyti;
 - 3) iš kiaulių gautų šalutinių gyvūninių produktų surinkimo, sandėliavimo, vežimo ir pakavimo infrastruktūra turi būti atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, skirtos iš atrajotojų arba naminių paukščių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams;
 - 4) reguliariai imami ir tiriama kiaulių šalutinių gyvūninių produktų mėginiai, siekiant nustatyti, ar juose nėra atrajotojų arba naminių paukščių baltymų. Taikomas analizės metodas turi būti moksliai patvirtintas kaip tinkamas tam tikslui. Mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytojai atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais.
- b) Iš kiaulių gauti šalutiniai gyvūniniai produktai, skirti iš kiaulių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti, į perdirbimo įmonę vežami transporto priemonėmis ir talpyklose, kurios nenaudojamos iš atrajotojų arba naminių paukščių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams vežti.

Nukrypstant nuo pirmos dalies, transporto priemonės ir talpyklos, anksčiau naudotos iš atrajotojų arba naminių paukščių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams vežti, gali būti vėliau naudojamos iš neatrajotojų gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams vežti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai kruopščiai išvalomos laikantis dokumentais nustatytos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

Kai taikoma tokia tvarka, veiksmų seką patvirtinantys dokumentai saugomi bent dvejus metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

▼ M69

c) Iš kiaulių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai gaminami perdirbimo įmonėse, kurios:

- i) skirtos perdirbti šalutinius produktus, gautus iš skerdyklų, pjaustymo įmonių ar kitų a punkte nurodytų įmonių;
- ii) kompetentingos institucijos registruotos kaip neperdirbančios atrajotojų arba naminių paukščių šalutinių produktų.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos ii punkto, kompetentinga institucija gali leisti gaminti iš kiaulių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus perdirbimo įmonėse, perdirbančiose šalutinius atrajotojų arba naminių paukščių šalutinius produktus.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią iš atrajotojų arba naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios prevencinės priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtiniausius reikalavimus:

- 1) iš atrajotojų arba naminių paukščių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti gaminami uždaroje sistemoje, fiziškai atskirtoje nuo sistemos, naudojamos gaminti iš kiaulių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus;
- 2) iš atrajotojų ir naminių paukščių gauti šalutiniai gyvūniniai produktai turi būti sandėliuojami ir vežami naudojant infrastruktūrą, fiziškai atskirtą nuo atitinkamos infrastruktūros, skirtos iš kiaulių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams;
- 3) iš atrajotojų ir naminių paukščių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti sandėliuojami ir pakuojami infrastruktūroje, fiziškai atskirtoje nuo atitinkamos infrastruktūros, naudojamos iš kiaulių gautiems gataviems produktams;
- 4) reguliariai turi būti imami ir tiriami iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų mėginiai, siekiant patikrinti, ar nėra kryžminės taršos iš atrajotojų ar naminių paukščių gautais perdirbtais gyvūniniais baltymais, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant pašarų kontrolę; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytojiui atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais; tokio mėginių ėmimo ir tyrimo rezultatai saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

d) Kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminami įmonėse, kurios:

- i) turi šiuo tikslu kompetentingos institucijos suteiktą leidimą;
- ii) yra skirtos tik naminių paukščių, akvakultūros gyvūnų ir kailinių gyvūnų pašarų gamybai.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos i punkto, nereikalaujama, kad vietos kombinuotųjų pašarų gamintojai turėtų specialų visaverčių pašarų gamybos iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, leidimą, jei jie laikosi šių sąlygų:

— yra registruoti kompetentingos institucijos kaip gaminantys visaverčius pašarus iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų,

▼ **M69**

- jie nelaiko ūkinių gyvūnų, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 6 punkto a papunktyje, išskyrus naminius paukščius, akvakultūros gyvūnus arba kailinius gyvūnus,
- jų gamybai naudojamuose kombinuotuosiuose pašaruose, kurių sudėtyje yra iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, žalių baltymų kiekis yra mažesnis negu 50 %.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos ii punkto, kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą vietoje, gali leisti naminiams paukščiams skirtus kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminti įmonėse, kurios taip pat gamina ūkiniams gyvūnams, išskyrus akvakultūros gyvūnus ir kailinius gyvūnus, skirtus kombinuotuosius pašarus, jei laikomasi šių sąlygų:

- atrajotojų kombinuotųjų pašarų gaminimo, sandėliavimo, vežimo bei pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, kurioje gaminami ir laikomi neatrajotojų kombinuotieji pašarai,
 - kiaulėms skirtų kombinuotųjų pašarų gaminimo, sandėliavimo, vežimo bei pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, kurioje gaminami ir laikomi kitų neatrajotojų kombinuotieji pašarai,
 - dokumentai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų įsigijimą ir naudojimą, taip pat kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, pardavimą, turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai,
 - reguliariai imami ir tiriami ūkiniams gyvūnams, išskyrus naminius paukščius, akvakultūros ir kailinius gyvūnus, skirtų kombinuotųjų pašarų mėginiai, siekiant patikrinti, ar nėra neleistinių gyvūninių sudedamųjų dalių, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant pašarų kontrolę; tokio mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytojai atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais; rezultatai turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.
- e) Iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų prekybos dokumente arba, jei taikoma, pridedamame veterinarijos sertifikate pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalį, iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų etiketėje ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, etiketėje pateikiamas aiškus įrašas pagal šio priedo V skyriaus G skirsnį.

H SKIRSNIS

Specialiosios kiaulių pašarams skirtų iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, gamybos ir naudojimo sąlygos

Taikomos šios specialiosios kiaulių pašarams skirtų iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, gamybos ir naudojimo sąlygos (toliau – iš naminių paukščių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai):

▼ **M69**

a) Iš naminių paukščių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti naudojami šalutiniai gyvūniniai produktai gaunami iš vienos ar kelių toliau nurodytų vietų:

- i) pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį patvirtintų skerdyklų, kuriose neskerdžiami atrajotojai bei kiaulės ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip neskerdžiančias atrajotojų ir kiaulių;
- ii) pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį patvirtintų pjaustymo įmonių, kuriose neiškaulinėjama ir nepjaustoma atrajotojų bei kiaulių mėsa ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip neiškaulinėjančias ir nepjaustančias atrajotojų bei kiaulių mėsos;
- iii) i arba ii papunkčiuose nenurodytų įmonių, registruotų arba patvirtintų pagal Reglamento (EB) Nr. 853/2004 4 straipsnį, kurios netvarko atrajotojų bei kiaulių produktų ir kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip netvarkančias atrajotojų bei kiaulių produktų;
- iv) Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 24 straipsnio 1 dalies h ir i punktuose nurodytos patvirtintos įmonės, kurias kompetentinga institucija yra įregistravusi kaip tvarkančias arba sandėliuojančias tik iš i, ii ir iii punktuose nurodytų įmonių gautus šalutinius neatrajotojų produktus.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos i, ii ir iii punktų, kompetentinga institucija gali leisti skersti atrajotojus bei kiaules ir tvarkyti atrajotojų bei kiaulių produktus pirmos pastraipos i, ii ir iii punktuose nurodytose įmonėse, gaminančiose naminių paukščių šalutinius gyvūninius produktus, skirtus iš naminių paukščių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą vietoje, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią atrajotojų arba kiaulių ir naminių paukščių šalutinių gyvūninių produktų kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtinuosius reikalavimus:

- 1) naminiai paukščiai turi būti skerdžiami patalpose, fiziškai atskirtose nuo patalpų, kuriose skerdžiami atrajotojai arba kiaulės;
- 2) naminių paukščių produktai turi būti tvarkomi gamybos linijomis, fiziškai atskirtomis nuo linijų, kurios naudojamos atrajotojų arba kiaulių produktams tvarkyti;
- 3) iš naminių paukščių gautų šalutinių gyvūninių produktų surinkimo, sandėliavimo, vežimo ir pakavimo infrastruktūra turi būti atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, skirtos iš atrajotojų arba kiaulių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams;
- 4) reguliariai imami ir tiriami naminių paukščių šalutinių gyvūninių produktų mėginiai, siekiant nustatyti, ar juose nėra atrajotojų arba kiaulių baltymų. Taikomas analizės metodas turi būti mokslškai patvirtintas kaip tinkamas tam tikslui. Mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytojai atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais.

▼ M69

- b) Iš naminių paukščių gauti šalutiniai gyvūniniai produktai, skirti iš kiaulių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti, į perdirbimo įmonę vežami transporto priemonėmis ir talpyklose, kurios nenaudojamos iš atrajotojų arba naminių paukščių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams vežti.

Nukrypstant nuo pirmos dalies, transporto priemonės ir talpyklos, anksčiau naudotos iš atrajotojų arba kiaulių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams vežti, gali būti vėliau naudojamos iš neatrajotojų gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams vežti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai kruopščiai išvalomos laikantis dokumentais nustatytos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

Kai taikoma tokia tvarka, veiksmų seką patvirtinantys dokumentai saugomi bent dvejus metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

- c) Iš naminių paukščių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai gaminami perdirbimo įmonėse, kurios:

- i) skirtos perdirbti šalutinius gyvūninius produktus, gautus iš skerdyklų, pjautymo įmonių ar kitų a punkte nurodytų įmonių;
- ii) kompetentingos institucijos registruotos kaip neperdirbančios atrajotojų arba kiaulių šalutinių gyvūninių produktų.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos ii punkto, kompetentinga institucija gali leisti gaminti iš naminių paukščių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus perdirbimo įmonėse, perdirbančiose atrajotojų arba kiaulių šalutinius gyvūninius produktus.

Toks leidimas gali būti suteiktas tik jei kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą, įsitikina, kad priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią iš atrajotojų arba kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų kryžminei taršai, yra veiksmingos.

Tokios prevencinės priemonės pirmiausia turi apimti šiuos būtiniausius reikalavimus:

- 1) iš atrajotojų arba kiaulių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti gaminami uždaroje sistemoje, fiziškai atskirtoje nuo sistemos, naudojamos gaminti iš naminių paukščių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus;
- 2) iš atrajotojų arba kiaulių gauti šalutiniai gyvūniniai produktai turi būti sandėliuojami ir vežami naudojant infrastruktūrą, fiziškai atskirtą nuo atitinkamos infrastruktūros, skirtos iš naminių paukščių gautiems šalutiniams gyvūniniams produktams;
- 3) iš atrajotojų arba kiaulių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti sandėliuojami ir pakuojami infrastruktūroje, fiziškai atskirtoje nuo atitinkamos infrastruktūros, naudojamos iš naminių paukščių gautiems gataviems produktams;
- 4) reguliariai turi būti imami ir tiriami iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų mėginiai, siekiant patikrinti, ar nėra kryžminės taršos iš atrajotojų ar kiaulių gautais perdirbtais gyvūniniais baltymais, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant pašarų kontrolę; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytoji atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais; tokio mėginių ėmimo ir tyrimo rezultatai saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

▼ **M69**

d) Kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminami įmonėse, kurios:

- i) turi šiuo tikslu kompetentingos institucijos suteiktą leidimą;
- ii) yra skirtos tik kiaulių, akvakultūros gyvūnų ir kailinių gyvūnų pašarų gamybai.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos i punkto, nereikalaujama, kad vietos kombinuotųjų pašarų gamintojai turėtų specialų visaverčių pašarų gamybos iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, leidimą, jei jie laikosi šių sąlygų:

- yra registruoti kompetentingos institucijos kaip gaminantys visaverčius pašarus iš kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų,
- jie nelaiko ūkinių gyvūnų, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 6 punkto a papunktyje, išskyrus kiaules, akvakultūros gyvūnus arba kailinius gyvūnus,
- jų gamybai naudojamuose kombinuotuosiuose pašaruose, kurių sudėtyje yra iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, žalių baltymų kiekis yra mažesnis negu 50 %.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos ii punkto, kompetentinga institucija, atlikusi patikrinimą vietoje, gali leisti kiaulėms skirtus kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gaminti įmonėse, kurios taip pat gamina ūkiniams gyvūnams, išskyrus akvakultūros gyvūnus ir kailinius gyvūnus, skirtus kombinuotuosius pašarus, jei laikomasi šių sąlygų:

- atrajotojų kombinuotųjų pašarų gaminimo, sandėliavimo, vežimo bei pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, kurioje gaminami ir laikomi neatrajotojų kombinuotieji pašarai,
- naminiams paukščiams skirtų kombinuotųjų pašarų gaminimo, sandėliavimo, vežimo bei pakavimo infrastruktūra turi būti fiziškai atskirta nuo atitinkamos infrastruktūros, kurioje gaminami ir laikomi kitų neatrajotojų kombinuotieji pašarai,
- dokumentai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų įsigijimą ir naudojimą, taip pat kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, pardavimą, turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai,

▼ **M74**

- reguliariai imami ir tiriami ūkiniams gyvūnams, išskyrus kiaules, akvakultūros ir kailinius gyvūnus, skirtų kombinuotųjų pašarų mėginiai, siekiant patikrinti, ar nėra neleistinių gyvūninių sudedamųjų dalių, taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant pašarų kontrolę; mėginių ėmimo ir tyrimo dažnumas nustatomas veiklos vykdytojai atlikus rizikos vertinimą – vieną iš veiklos vykdytojo procedūrų, grindžiamų RVASVT principais; rezultatai turi būti saugomi bent penkerius metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;

▼ **M69**

e) Iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų prekybos dokumente arba, jei taikoma, pridedamame veterinarijos sertifikate pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalį, iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų etiketėje ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, etiketėje pateikiamas aiškus įrašas pagal šio priedo V skyriaus G skirsnį.

▼ **M48**

V SKYRIUS

Bendrieji reikalavimai▼ **M69**

A SKIRSNIS

Sąrašai

1. Valstybės narės nuolat atnaušina ir viešai skelbia šiuos sąrašus:

- a) skerdyklų, kurios pagal IV skyriaus C skirsnio a punkto pirmą pastraipą registruotos kaip neskerdžiančios atrajotojų, ir leidimus turinčių skerdyklų, iš kurių gali būti surenkamas kraujas, gautas pagal IV skyriaus C skirsnio a punkto antrą, trečią ir ketvirtą pastraipas;
- b) skerdyklų, pjaustymo, kitų maisto įmonių ir šalutinių gyvūninių produktų įmonių, kurios atitinkamai registruotos kaip neskerdžiančios atrajotojų, neiškaulinėjančios ir nepjaustančios atrajotojų mėsos ir netvarkančios atrajotojų produktų, ir tvarkančios arba sandėliuojančios tik šalutinius gyvūninius produktus iš maisto įmonių, iš kurių gali būti surenkami šalutiniai gyvūniniai produktai, skirti iš neatrajotojų gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti, kaip nustatyta IV skyriaus D skirsnio a punkto pirmoje pastraipoje, ir leidimus turinčių skerdyklų, pjaustymo ir kitų maisto įmonių, iš kurių gali būti surenkami šalutiniai gyvūniniai produktai, skirti iš neatrajotojų gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti, kaip nustatyta IV skyriaus D skirsnio a punkto antroje, trečioje ir ketvirtoje pastraipose;
- c) skerdyklų, pjaustymo ir kitų maisto įmonių ir šalutinių gyvūninių produktų įmonių, kurios atitinkamai registruotos kaip neskerdžiančios atrajotojų ir naminių paukščių, neiškaulinėjančios ir nepjaustančios atrajotojų bei naminių paukščių mėsos ir netvarkančios atrajotojų bei naminių paukščių produktų, ir tvarkančios arba sandėliuojančios tik šalutinius gyvūninius produktus iš maisto įmonių, iš kurių gali būti surenkami šalutiniai gyvūniniai produktai, skirti iš kiaulių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti, kaip nustatyta IV skyriaus G skirsnio a punkto pirmoje pastraipoje, ir leidimus turinčių skerdyklų, pjaustymo ir kitų maisto įmonių, iš kurių gali būti surenkami šalutiniai gyvūniniai produktai, skirti iš kiaulių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti, kaip nustatyta IV skyriaus G skirsnio a punkto antroje, trečioje ir ketvirtoje pastraipose;
- d) skerdyklų, pjaustymo ir kitų maisto įmonių ir šalutinių gyvūninių produktų įmonių, kurios atitinkamai registruotos kaip neskerdžiančios atrajotojų ir kiaulių, neiškaulinėjančios ir nepjaustančios atrajotojų mėsos bei kiaulių, netvarkančios atrajotojų ir kiaulių produktų, ir tvarkančios arba sandėliuojančios tik šalutinius gyvūninius produktus iš maisto įmonių, iš kurių gali būti surenkami šalutiniai gyvūniniai produktai, skirti iš naminių paukščių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti, kaip nustatyta IV skyriaus H skirsnio a punkto pirmoje pastraipoje, ir leidimus turinčių skerdyklų, pjaustymo ir kitų maisto įmonių, iš kurių gali būti surenkami šalutiniai gyvūniniai produktai, skirti iš naminių paukščių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams gaminti, kaip nustatyta IV skyriaus H skirsnio a punkto antroje, trečioje ir ketvirtoje pastraipose;
- e) perdirbimo įmonių, kurios pagal IV skyriaus C skirsnio c punkto pirmą pastraipą registruotos kaip perdirbančios tik neatrajotojų kraują, ir leidimus turinčių perdirbimo įmonių, kuriose gaminami kraujo produktai pagal IV skyriaus C skirsnio c punkto antrą, trečią ir ketvirtą pastraipas;

▼ **M69**

- f) perdirbimo įmonių, kurios pagal IV skyriaus D skirsnio c punkto pirmą pastraipą registruotos kaip neperdirbančios atrajotojų šalutinių gyvūninių produktų, ir leidimus turinčių perdirbimo įmonių, kuriose gaminami iš neatrajotojų gauti perdirbti gyvūniniai produktai ir kurios dirba pagal IV skyriaus D skirsnio c punkto antrą, trečią ir ketvirtą pastraipą;
- g) perdirbimo įmonių, kurios pagal IV skyriaus G skirsnio c punkto pirmą pastraipą registruotos kaip neperdirbančios atrajotojų ir naminių paukščių šalutinių gyvūninių produktų, ir leidimus turinčių perdirbimo įmonių, kuriose gaminami iš kiaulių gauti perdirbti gyvūniniai produktai ir kurios dirba pagal IV skyriaus G skirsnio c punkto antrą, trečią ir ketvirtą pastraipą;
- h) perdirbimo įmonių, kurios pagal IV skyriaus H skirsnio c punkto pirmą pastraipą registruotos kaip neperdirbančios atrajotojų ir kiaulių šalutinių gyvūninių produktų, ir leidimus turinčių perdirbimo įmonių, kuriose gaminami iš naminių paukščių gauti perdirbti gyvūniniai produktai ir kurios dirba pagal IV skyriaus H skirsnio c punkto antrą, trečią ir ketvirtą pastraipą;

▼ **M74**

- i) leidimą turinčių kombinuotųjų pašarų įmonių, pagal III skyriaus B skirsnį gaminančių kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, gyvūninio dikalcio ir trikalcio fosfato arba iš neatrajotojų gautų kraujo produktų;

▼ **M69**

- j) leidimą turinčių kombinuotųjų pašarų įmonių, pagal IV skyriaus D skirsnio d punktą gaminančių kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų; be to, leidimą turinčių kombinuotųjų pašarų įmonių, pagal V skyriaus E skirsnio 3 punkto b papunkčio ii įtrauką gaminančių tik eksportuoti iš Sąjungos skirtus kombinuotuosius pašarus arba eksportuoti iš Sąjungos skirtus kombinuotuosius pašarus ir rinkai tiekti skirtus kombinuotuosius pašarus akvakultūros gyvūnams;
- k) leidimą turinčių kombinuotųjų pašarų įmonių, pagal IV skyriaus E skirsnio d punktą gaminančių nenujunkytiems ūkiniams atrajotojams šerti skirtus pieno pakaitalus, kurių sudėtyje yra žuvų miltų;
- l) leidimą turinčių kombinuotųjų pašarų įmonių, pagal IV skyriaus F skirsnio b punktą gaminančių kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų;

▼ **C2**

- m) leidimą turinčių kombinuotųjų pašarų įmonių, pagal IV skyriaus G skirsnio d punktą gaminančių naminiams paukščiams skirtus kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra iš kiaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų;
- n) leidimą turinčių kombinuotųjų pašarų įmonių, pagal IV skyriaus H skirsnio d punktą gaminančių kiaulėms skirtus kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų;

▼ **M69**

- o) sandėlių, kurių leidimas išduotas pagal III skyriaus A skirsnio 3 punktą arba V skyriaus E skirsnio 3 punkto d papunkčio trečią pastraipą.
2. Valstybės narės nuolat atnaujina pagal III skyriaus B skirsnio 3 punktą ir IV skyriaus D skirsnio d punkto ii papunktį, F skirsnio b punkto ii papunktį, G skirsnio d punkto ii papunktį ir H skirsnio d punkto ii papunktį registruotų vietos kombinuotųjų pašarų gamintojų sąrašus.

▼ **M59***B SKIRSNIS****Pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų gautų produktų, vežimas ir sandėliavimas***

1. Birios pašarinės žaliavos ir birūs kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų gautų produktų, išskyrus išvardytuosius toliau pateiktuose a–d punktuose, turi būti vežami transporto priemonėmis ir talpyklose, o sandėliuojami patalpose, kurios nenaudojamos ūkinių gyvūnų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams vežti arba sandėliuoti:
 - a) pienas, pieno gaminiai, iš pieno gauti produktai, priešpienis ir priešpienio produktai;
 - b) gyvūninis dikalcio ir trikalcio fosfatas;
 - c) iš atrajotojų kailių ir odos gauti hidrolizuoti baltymai;
 - d) lydyti atrajotojų riebalai, kuriuose didžiausias likusių netirpių priemaišų kiekis neviršija 0,15 % masės, ir tokių riebalų antriniai produktai.
2. Nukrypstant nuo 1 punkto, transporto priemonės, talpyklos ir sandėliavimo patalpos, anksčiau naudotos tame punkte nurodytoms birioms pašarinėms žaliavoms ir biriems kombinuotiesiems pašarams vežti arba sandėliuoti, gali būti naudojamos ūkinių gyvūnų, išskyrus kailinius gyvūnus, pašarams vežti arba sandėliuoti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalomos laikantis dokumentais nustatytos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

Kai taikoma tokia tvarka, bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;

*C SKIRSNIS****Kailiniams gyvūnams arba gyvūnams augintiniams skirtų kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų arba neatrajotojų gautų produktų, gamyba***

1. Kailiniams gyvūnams arba gyvūnams augintiniams skirti kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų gautų produktų, išskyrus išvardytuosius toliau pateiktuose a–d punktuose, negaminami įmonėse, kuriose gaminami pašarai ūkiniams gyvūnams, išskyrus kailinius gyvūnus:
 - a) pienas, pieno gaminiai, iš pieno gauti produktai, priešpienis ir priešpienio produktai;
 - b) gyvūninis dikalcio ir trikalcio fosfatas;
 - c) iš atrajotojų kailių ir odos gauti hidrolizuoti baltymai;
 - d) lydyti atrajotojų riebalai, kuriuose didžiausias likusių netirpių priemaišų kiekis neviršija 0,15 % masės, ir tokių riebalų antriniai produktai.

▼ **M69**

2. Kailiniams gyvūnams arba gyvūnams augintiniams skirti kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, negaminami įmonėse, kuriose gaminami pašarai ūkiniams gyvūnams, išskyrus kailinius arba akvakultūros gyvūnus.
3. Nukrypstant nuo 2 punkto:
 - i) kailiniams gyvūnams arba gyvūnams augintiniams skirti kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra žuvų miltų, gali būti gaminami įmonėse, gaminančiose pašarus ūkiniams neatrajotojams ir pieno pakaitalus nenujunkiems atrajotojams šerti;

▼ **M69**

- ii) kailiniams gyvūnams arba gyvūnams augintiniams skirti kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gali būti gaminami įmonėse, gaminančiose pašarus naminiams paukščiams arba kiaulėms, jei iš ūkinių vabzdžių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai atitinka IV skyriaus F skirsnio a punkto reikalavimus;
- iii) kailiniams gyvūnams arba gyvūnams augintiniams skirti kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš kaulių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gali būti gaminami įmonėse, gaminančiose pašarus naminiams paukščiams, jei iš kaulių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai atitinka IV skyriaus G skirsnio a, b ir c punktų reikalavimus;
- iv) kailiniams gyvūnams arba gyvūnams augintiniams skirti kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, gali būti gaminami įmonėse, gaminančiose pašarus kiaulėms, jei iš naminių paukščių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai atitinka IV skyriaus H skirsnio a, b ir c punktų reikalavimus.

▼ **M59***D SKIRSNIS*

Ūkiniams gyvūnams skirtų pašarinių žaliavų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų gautų produktų, naudojimas ir sandėliavimas ūkiuose

Draudžiama ūkiuose, laikančiuose ūkinius gyvūnus, išskyrus kailinius gyvūnus, naudoti ir sandėliuoti ūkiniams gyvūnams skirtas pašarines žaliavas ir kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų gautų produktų, išskyrus išvardytuosius a–d punktuose:

- a) pienas, pieno gaminiai, iš pieno gauti produktai, priešpienis ir priešpienio produktai;
- b) gyvūninis dikalcio ir trikalcio fosfatas;
- c) iš atrajotojų kailių ir odos gauti hidrolizuoti baltymai;
- d) lydyti atrajotojų riebalai, kuriuose didžiausias likusių netirpių priemaišų kiekis neviršija 0,15 % masės, ir tokių riebalų antriniai produktai.

E SKIRSNIS

Perdirbtų gyvūninių baltymų ir produktų, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, eksportas

1. Iš atrajotojų gautus perdirbtus gyvūninius baltymus arba tiek iš atrajotojų, tiek ir iš neatrajotojų gautus perdirbtus gyvūninius baltymus eksportuoti leidžiama, jei laikomasi šių sąlygų:
 - a) perdirbti gyvūniniai baltymai vežami sandariose talpyklose tiesiogiai iš perdirbimo gamyklos į išvežimo iš Sąjungos teritorijos punktą (Komisijos sprendimo 2009/821/EB ⁽¹⁾ I priede nurodytą pasienio kontrolės postą). Prieš išvežant siuntą iš Sąjungos teritorijos, už perdirbtų gyvūninių baltymų vežimo organizavimą atsakingas asmuo praneša pasienio kontrolės posto kompetentingai institucijai apie siuntos atvežimą į išvežimo punktą;

⁽¹⁾ 2009 m. rugsėjo 28 d. Komisijos sprendimas 2009/821/EB sudaryti patvirtintų pasienio kontrolės postų sąrašą, nustatyti tam tikras patikrinimų, kuriuos atlieka Komisijos veterinarijos ekspertai, taisykles ir patvirtinti TRACES veterinarijos padalinius (OL L 296, 2009 11 12, p. 1).

▼ M59

- b) su tokia siunta vežamas tinkamai užpildytas prekybos dokumentas, parengtas pagal Reglamento (ES) Nr. 142/2011 VIII priedo III skyriaus 6 punkte pateiktą pavyzdį ir išduotas naudojantis integruota kompiuterine veterinarijos sistema (TRACES), įdiegta Komisijos sprendimu 2004/292/EB ⁽¹⁾. To prekybos dokumento 1.28 langelyje „Išvežimo punktas“ turi būti nurodytas išvežimo pasienio kontrolės postas;
- c) Siuntą atvežus į išvežimo punktą pasienio kontrolės posto kompetentinga institucija patikrina kiekvienos pasienio kontrolės postui pateiktos talpyklos plombą.

Nukrypdamą nuo šios nuostatos ir remdamasi rizikos analize, pasienio kontrolės posto kompetentinga institucija gali nuspręsti tikrinti talpyklų plombas atsitiktine tvarka.

Jeigu plombų tikrinimo rezultatas nepatenkinamas, siunta turi būti sunaikinama arba išsiunčiama atgal į kilmės įmonę.

Pasienio kontrolės posto kompetentinga institucija, naudodamasi TRACES sistema, praneša už kilmės įmonę atsakingai kompetentingai institucijai apie siuntos atvežimą į išvežimo punktą ir, jei taikoma, apie plombos tikrinimo rezultatus bei visas taisomąsias priemones, kurių imtasi;

- d) už kilmės įmonę atsakinga kompetentinga institucija reguliariai vykdo oficialią kontrolę, kad patikrintų, ar tinkamai įgyvendinamos a ir b punktų nuostatos ir ar gautas pasienio kontrolės posto kompetentingos institucijos patvirtinimas per TRACES sistemą, kad išvežimo punkte buvo atlikta kiekvienos eksportuoti skirtos iš atrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų siuntos kontrolė.

▼ M65

2. Nepažeidžiant 1 punkto nuostatų, produktus, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, eksportuoti draudžiama.

Taikant nukrypti leidžiančią nuostatą šis draudimas netaikomas:

- a) perdirbtam gyvūnų augintinių ėdalui, kurio sudėtyje yra iš atrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, kurie:
 - i) buvo perdirbti pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 24 straipsnio 1 dalies e punktą patvirtintose gyvūnų augintinių ėdalo įmonėse arba gamyklose, ir
 - ii) buvo supakuoti ir paženklininti pagal Sąjungos teisės aktus;

▼ M74

- b) organinėms trąšoms arba dirvožemį gerinančioms medžiagoms, apibrėžtoms Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 22 punkte, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų arba iš atrajotojų ir neatrajotojų perdirbtų gyvūninių baltymų mišinio, su sąlyga, kad jie pasiekė galutinį tašką, apibrėžtą Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2023/1605 ⁽²⁾ 4 straipsnio 1 dalies c punkte arba 2 dalyje, arba:

▼ M65

- i) jų sudėtyje nėra 1 kategorijos medžiagų ir iš jų gautų produktų arba 2 kategorijos medžiagų ir iš jų gautų produktų, išskyrus mėšlą, apibrėžtą Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 20 punkte, perdirbtą pagal perdirbto mėšlo pateikimo rinkai taisykles, nustatytas Komisijos reglamento (ES) Nr. 142/2011 XI priedo I skyriaus 2 skirsnio a, b, d ir e punktuose;

⁽¹⁾ 2004 m. kovo 30 d. Komisijos sprendimas 2004/292/EB dėl TRACES sistemos įdiegimo ir iš dalies keičiantis Sprendimą 92/486/EEB (OL L 94, 2004 3 31, p. 63).

⁽²⁾ 2023 m. gegužės 22 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/1605, kuriuo, nustatant organinių trąšų ir dirvožemį gerinančių medžiagų gamybos grandinės galutinius taškus, papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009 (OL L 198, 2023 8 8, p. 1)

▼ M65

- ii) perdirbti gyvūniniai baltymai, esantys organinėse trąšose arba dirvožemį gerinančiose medžiagose, atitinka Reglamento (ES) Nr. 142/2011 X priedo II skyriaus 1 skirsnyje aprašytus specialiuosius reikalavimus;
- iii) organinėse trąšose ar dirvožemį gerinančiose medžiagose gali būti kitų 3 kategorijos medžiagų, kurios buvo perdirbtos:
 - taikant bet kurį iš Reglamento (ES) Nr. 142/2011 IV priedo III skyriuje nurodytų 1–7 perdirbimo metodų, arba
 - pagal reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) Nr. 142/2011 V priedo III skyriaus 1 skirsnyje, jeigu tai kompostas arba virškinimo liekanos po šalutinių gyvūninių produktų perdirbimo į biologines dujas, arba
 - pagal Reglamento (ES) Nr. 142/2011 XIII priede nustatytus specialiuosius reikalavimus, kai tokios medžiagos gali būti naudojamos organinėse trąšose arba dirvožemį gerinančiose medžiagose pagal tą reglamentą;
- iv) jos buvo pagamintos pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 24 straipsnio 1 dalies f punktą patvirtintose įmonėse arba gamyklose;
- v) jos buvo sumaišytos pakankamu santykiu su komponentu, kurį leido naudoti valstybės narės, kurioje organinės trąšos arba dirvožemį gerinančios medžiagos buvo pagamintos, kompetentinga institucija ir dėl kurio gyvūnai nenori būti produkto arba kitaip veiksmingai užkertamas kelias netinkamam mišinio naudojimui šėrimo tikslais. Šis komponentas turi būti maišomas su organinėmis trąšomis ar dirvožemį gerinančiomis medžiagomis gamykloje, kurioje jos gaminamos arba kuri buvo registruota pagal Reglamento (ES) Nr. 142/2011 XI priedo II skyriaus 1 skirsnio 2 punktą.

Trečiosios paskirties šalies kompetentingos institucijos reikalavimu valstybės narės, kurioje gaminamos organinės trąšos arba dirvožemį gerinančios medžiagos, kompetentinga institucija, siekdama užkirsti kelią organinėms trąšas arba dirvožemį gerinančias medžiagas naudoti šėrimui, gali leisti naudoti kitus komponentus ar taikyti kitus metodus nei tie, kurie leidžiami toje valstybėje narėje, su sąlyga, kad tai neprieštarauja taisyklėms, nustatytoms Reglamento (ES) Nr. 142/2011 22 straipsnio 3 punkte ir XI priedo II skyriaus 1 skirsnio 3 punkte;
- vi) jos buvo apdorotos siekiant užtikrinti patogenų nukenksminimą pagal Reglamento (ES) Nr. 142/2011 XI priedo II skyriaus 1 skirsnio 5 punktą;
- vii) jos yra paženklintos etikete, pritvirtinta prie pakuotės arba talpyklos, ant kurios užrašyti žodžiai „organinės trąšos ar dirvožemio savybės gerinančios medžiagos/neganyti ūkinių gyvūnų arba nenaudoti pašarams žolės bent 21 dieną po išbarstymo“;
- viii) jos eksportuojamos laikantis šių sąlygų:
 - gabenamos sandariai uždarytose talpyklose tiesiai iš organinės trąšas ar dirvožemį gerinančias medžiagas gaminančios gamyklos arba registruotos gamyklos, kur pridėta komponento, dėl kurio gyvūnai nenori būti produkto, į išvežimo iš Sąjungos teritorijos punktą, kuris turi būti Komisijos sprendimo 2009/821/EB I priede išvardytas pasienio kontrolės postas. Prieš išvežant siuntą iš Sąjungos teritorijos, už organinių trąšų arba dirvožemį gerinančių medžiagų vežimo organizavimą atsakingas veiklos vykdytojas praneša pasienio kontrolės posto kompetentingai institucijai apie siuntos atvežimą į išvežimo punktą;

▼ **M65**

- su tokia siunta vežamas tinkamai užpildytas prekybos dokumentas, parengtas pagal Reglamento (ES) Nr. 142/2011 VIII priedo III skyriaus 6 punkte pateiktą pavyzdį ir išduotas naudojantis integruota kompiuterine veterinarijos sistema (TRACES), įdiegta Komisijos sprendimu 2004/292/EB. To prekybos dokumento I.28 langelyje turi būti nurodytas išvežimo pasienio kontrolės postas;
- siuntą atvežus į išvežimo punktą pasienio kontrolės posto kompetentinga institucija remdamasi rizikos vertinimu patikrina pasienio kontrolės postui pateiktų talpyklų plombas. Jeigu plomba buvo patikrinta ir plombų tikrinimo rezultatas nepatenkinamas, siunta turi būti sunaikinama arba išsiunčiama atgal į kilmės įmonę, nurodytą prekybos dokumento I.12 langelyje;
- pasienio kontrolės posto kompetentinga institucija, naudodamasi TRACES sistema, praneša prekybos dokumento I.4 langelyje nurodytai kompetentingai institucijai apie siuntos atvežimą į išvežimo punktą ir, jei taikoma, apie plombos tikrinimo rezultatus bei visas taisomąsias priemones, kurių imtasi;
- už kilmės gamybos įmonę arba registruotą gamyklą, kur pridėta komponento, dėl kurio gyvūnai nenori būti produkto, atsakinga kompetentinga institucija vykdo rizikos vertinimą grindžiamą oficialią kontrolę, kad patikrintų, ar tinkamai įgyvendinamos pirmos ir antros įtraukų nuostatos ir ar gautas pasienio kontrolės posto kompetentingos institucijos patvirtinimas per TRACES sistemą, kad išvežimo punkte buvo atlikta kiekvienos eksportuoti skirtos organinių trąšų ar dirvožemį gerinančių medžiagų, kurių sudėtyje yra iš atrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų arba iš atrajotojų ir ne iš atrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų mišinio, siuntos kontrolė.

2 punkto b papunkčio v, vii ir viii įtraukose nustatytos sąlygos netaikomos organinėms trąšoms ar dirvožemį gerinančioms medžiagoms, kurios yra supakuotos parengtose parduoti ne didesnėse kaip 50 kg svorio pakuotėse ir skirtos naudoti galutiniam naudotojui.

▼ **M69**

3. Iš neatrajotojų gautus perdirbtus gyvūninius baltymus arba kombinuotuosius pašarus, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, eksportuoti leidžiama, jei laikomasi šių sąlygų:
 - a) iš neatrajotojų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai gaminami perdirbimo įmonėse, atitinkančiose IV skyriaus D skirsnio c punkto arba IV skyriaus F skirsnio a punkto i papunkčio arba IV skyriaus G skirsnio c punkto arba IV skyriaus H skirsnio c punkto reikalavimus;
 - b) kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš neatrajotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, yra pagaminti kombinuotųjų pašarų įmonėse, kurios:
 - i) gamina pagal IV skyriaus D skirsnio d punktą arba IV skyriaus F skirsnio b punktą, IV skyriaus G skirsnio d punktą arba IV skyriaus H skirsnio d punktą arba
 - ii) eksportui skirtus kombinuotuosiuose pašaruose naudotinus perdirbtus gyvūninius baltymus surenka iš perdirbimo įmonių, kurios atitinka a punkto reikalavimus, ir:
 - yra skirtos gaminti tik eksportui iš Sąjungos skirtus kombinuotuosius pašarus ir yra šiam tikslui patvirtintos kompetentingos institucijos arba
 - yra skirtos gaminti tik eksportui iš Sąjungos skirtus kombinuotuosius pašarus ir Sąjungos rinkai tiekiniams akvakultūros gyvūnų, naminių paukščių ir kiaulių kombinuotiesiems pašarams ir yra šiam tikslui patvirtintos kompetentingos institucijos;

▼ **M69**

- c) kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš neatrąjotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, supakuojami ir paženklunami laikantis Sąjungos teisės aktų arba importuojančios šalies teisinių reikalavimų. Jeigu kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra iš neatrąjotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, nėra paženklinti laikantis Sąjungos teisės aktų, etiketėje įrašoma: „Sudėtyje yra iš neatrąjotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų“.
- d) eksportuoti iš Sąjungos skirti birūs iš neatrąjotojų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai ir birūs kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, vežami transporto priemonėmis bei talpyklose ir sandėliuojami patalpose, kurios nenaudojamos rinkai tiekti skirtiems ūkinių atrąjotojų ir neatrąjotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus, pašarams atitinkamai vežti arba sandėliuoti. Dokumentai, kuriuose pateikiama išsami informacija apie vežtus arba sandėliuojamus produktus, saugomi bent dvejus metus, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, transporto priemonės, talpyklos ir sandėliavimo patalpos, anksčiau naudotos eksportuoti iš Sąjungos skirtiems biriems iš neatrąjotojų gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams ir biriems kombinuotiesiems pašarams, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, vežti arba sandėliuoti, gali būti vėliau naudojamos rinkai tiekti ūkinių atrąjotojų arba neatrąjotojų, išskyrus akvakultūros gyvūnus, pašarams vežti arba sandėliuoti, jei siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalomos laikantis dokumentais įformintos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija. Kai taikoma tokia tvarka, bent dvejus metus saugomi veiksmų seką patvirtinantys dokumentai, kad juos būtų galima pateikti kompetentingai institucijai;

Sandėliai, kuriuose pagal d punkto antros pastraipos nuostatas sandėliuojami birūs iš neatrąjotojų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai ir birūs kombinuotieji pašarai, kurių sudėtyje yra tokių baltymų, patvirtinami kompetentingos institucijos, patikrinus, ar sandėliai atitinka toje pastraipoje nurodytus reikalavimus.

▼ **M59**

4. Nukrypstant nuo 3 punkto, jame nustatytos sąlygos netaikomos:

- a) gyvūnų augintinių ėdalui, kurio sudėtyje yra iš neatrąjotojų gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kuris buvo pagamintas pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 24 straipsnį patvirtintose gyvūnų augintinių ėdalo įmonėse ir supakuotas ir paženklintas laikantis Sąjungos teisės aktų;
- b) žuvų miltams, jei jie pagaminti laikantis šio priedo nuostatų;
- c) iš ūkinių vabzdžių gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams, jei jie pagaminti laikantis šio priedo nuostatų;
- d) kombinuotiesiems pašarams, kurių sudėtyje nėra jokių kitų perdirbtų gyvūninių baltymų, išskyrus žuvų miltus ir iš ūkinių vabzdžių gautus perdirbtus gyvūninius baltymus, jei tie pašarai pagaminti laikantis šio priedo nuostatų;
- e) iš neatrąjotojų gautiems perdirbtiems gyvūniniams baltymams, skirtiems gyvūnų augintinių ėdalui, organinėms trąšoms arba dirvožemio gerinimo medžiagoms gaminti trečiojoje paskirties šalyje, jei eksportuojamas prieš eksportą užtikrina, kad kiekviena perdirbtų gyvūninių baltymų siunta buvo ištirta taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priedo 2.2 punkte nustatytą analizės metodą, siekiant patikrinti, ar nėra atrąjotojų kilmės sudedamųjų dalių.

▼ M65

5. Organinių trąšų arba dirvožemį gerinančių medžiagų, kurių sudėtyje yra perdirbtų gyvūninių baltymų, gautų tik iš ne atrajotojų, ir kuriose nėra jokios atrajotojų kilmės medžiagos, eksportas turi atitikti toliau nurodytus reikalavimus:

- a) taikomi šio skirsnio 2 punkto b papunkčio i, ii, iii, iv, v, vi ir vii įtraukose nustatyti reikalavimai. 2 punkto b papunkčio v ir vii įtraukose nustatytos sąlygos netaikomos organinėms trąšoms ar dirvožemį gerinančioms medžiagoms, kurios yra supakuotos parengtose parduoti ne didesnėse kaip 50 kg svorio pakuotėse ir skirtos naudoti galutiniam naudotojui;
- b) jose esantys iš ne atrajotojų gauti perdirbti gyvūniniai baltymai turi būti pagaminti perdirbimo įmonėse, kurios atitinka IV skyriaus D skirsnio c punkto reikalavimus ir yra išvardytos pagal V skyriaus A skirsnio 1 punkto d papunktį;
- c) jos buvo pagamintos įmonėse ar gamyklose, skirtose tik iš ne atrajotojų gautoms organinėms trąšoms arba dirvožemį gerinančioms medžiagoms perdirbti.

Nukrypstant nuo šio konkretaus reikalavimo, kompetentinga institucija gali leisti eksportuoti šiame punkte nurodytas organines trąšas ar dirvožemį gerinančias medžiagas, pagamintas įmonėse arba gamyklose, perdirbančiose organines trąšas ar dirvožemį gerinančias medžiagas, kurių sudėtyje yra atrajotojų medžiagos, jeigu imamasi veiksmingų priemonių išvengti organinių trąšų arba dirvožemį gerinančių medžiagų, kurių sudėtyje yra tik ne atrajotojų medžiagos, kryžminės taršos, sukeltos tų organinių trąšų ir dirvožemį gerinančių medžiagų, kuriose yra atrajotojų medžiagos;

- d) jos gabenamos į išvežimo iš Sąjungos teritorijos punktą naujose pakuotėse arba nefasuotų krovinių talpyklose, kurios nebuvo naudojamos atrajotojų kilmės medžiagoms vežti arba siekiant išvengti kryžminės taršos jos prieš tai išvalytos laikantis dokumentais įformintos tvarkos, kurią prieš tai patvirtino kompetentinga institucija.

5 punkto c ir d papunkčiuose nustatytos sąlygos netaikomos organinėms trąšoms ar dirvožemį gerinančioms medžiagoms, kurios yra supakuotos parengtose parduoti ne didesnėse kaip 50 kg svorio pakuotėse ir skirtos naudoti galutiniam naudotojui.

▼ M74

Šio punkto pirmoje pastraipoje nustatytos sąlygos netaikomos organinėms trąšoms arba dirvožemį gerinančioms medžiagoms, kurios pasiekė Deleguotojo reglamento (ES) 2023/1605 4 straipsnio 1 dalies c punkte arba 2 dalyje apibrėžtą galutinį tašką.

▼ M48*F SKIRSNIS**Oficialioji kontrolė*

1. Kompetentingos institucijos vykdomą oficialiąją kontrolę, kuria siekiama patikrinti, ar laikomasi šiame priede nustatytų reikalavimų, sudaro patikrinimai ir perdirbtų gyvūninių baltymų bei pašarų mėginių ėmimas tyrimams taikant Reglamento (EB) Nr. 152/2009 VI priede nustatytus analizės metodus gyvūninėms sudedamosioms dalims nustatyti atliekant oficialiąją pašarų kontrolę.
2. Kompetentinga institucija reguliariai tikrina tokios oficialios kontrolės tikslais tyrimus atliekančių laboratorijų kompetenciją, ypač vertindama kvalifikacijos tikrinimo tyrimų rezultatus.

Jei manoma, kad kompetencijos nepakanka, kaip būtinausios korekcinės priemonės imamas laboratorijos personalo pakartotinio mokymo, ir tik tada laboratorija vėl gali atlikti tyrimus.

▼ M69

G SKIRSNIS

Dokumentas, pridedamas prie iš ūkinių vabzdžių, kiaulių arba naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų ir kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra tokių perdirbtų gyvūninių baltymų, ir jų ženklimas

1. Iš ūkinių vabzdžių, kiaulių ir naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų prekybos dokumente arba, jei taikoma, pridedamame veterinarijos sertifikate pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 21 straipsnio 2 dalį, ir tų iš ūkinių vabzdžių, kiaulių ir naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų etiketėje pateikiamas aiškus įrašas su tokiu tekstu: „Perdirbti gyvūniniai baltymai, gauti iš... [įrašyti atitinkamus ūkinius gyvūnus, iš kurių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai, išvardyti 1 lentelės pirmoje skiltyje] negali būti naudojami ūkinių gyvūnų pašarams, išskyrus... [prašome įrašyti atitinkamus ūkinius gyvūnus, kuriuos galima šerti perdirbtais gyvūniniais baltymais, išvardytus 1 lentelės antroje skiltyje]“;
2. Kombinuotųjų pašarų, kurių sudėtyje yra iš ūkinių vabzdžių, kiaulių ir naminių paukščių gautų perdirbtų gyvūninių baltymų, etiketėje aiškiai įrašoma: „Sudėtyje yra perdirbtų gyvūninių baltymų, gautų iš... [įrašyti atitinkamus ūkinius gyvūnus, iš kurių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai, išvardyti 1 lentelės pirmoje skiltyje] – negalima šerti ūkinių gyvūnų, išskyrus... [prašome įrašyti atitinkamus ūkinius gyvūnus, kuriuos galima šerti perdirbtais gyvūniniais baltymais, išvardytus 1 lentelės antroje skiltyje]“;

1 lentelė

Ūkiniai gyvūnai, iš kurių gauti perdirbti gyvūniniai baltymai	Ūkiniai gyvūnai, kuriuos galima šerti perdirbtais gyvūniniais baltymais
Ūkiniai vabzdžiai	Akvakultūros gyvūnai, kailiniai gyvūnai, kiaulės, naminiai paukščiai
Kiaulės	Akvakultūros gyvūnai, kailiniai gyvūnai, naminiai paukščiai
Naminiai paukščiai	Akvakultūros gyvūnai, kailiniai gyvūnai, kiaulės
Ūkiniai vabzdžiai ir kiaulės	Akvakultūros gyvūnai, kailiniai gyvūnai, naminiai paukščiai
Ūkiniai vabzdžiai ir naminiai paukščiai	Akvakultūros gyvūnai, kailiniai gyvūnai, kiaulės
Kiaulės ir naminiai paukščiai	Akvakultūros gyvūnai, kailiniai gyvūnai
Ūkiniai vabzdžiai, kiaulės ir naminiai paukščiai	Akvakultūros gyvūnai, kailiniai gyvūnai

▼ **M31***V PRIEDAS***NURODYTOS PAVOJINGOS MEDŽIAGOS****1. Nurodytos pavojingos medžiagos apibrėžtis**

Šie audiniai turi būti priskirti nurodytoms pavojingoms medžiagoms, jei jie gauti iš gyvūnų, kilusių iš valstybės narės ar trečiosios šalies ar vieno iš jų regiono, kuris priskirtas kontroliuojamos ar nenustatytos GSE rizikos kategorijai:

a) dėl galvijų:

i) kaukolė, išskyrus apatinius žandikaulius ir įskaitant smegenis ir akis, ir vyresnių kaip 12 mėnesių gyvūnų stuburo smegenys;

▼ **M37**

ii) nugarkaulis, išskyrus uodegos slankstelius, cervikalių, torakalių ir lumbalių slankstelių dygliuotąsias bei skersines ataugas ir vidurinę kryžkaulio keterą bei sparnus, bet įskaitant vyresnių nei 30 mėnesių amžiaus gyvūnų nugaros nervų šaknelių mazgus; taip pat

▼ **M52**

iii) įvairaus amžiaus gyvūnų tonzilės, paskutiniai keturi plonųjų žarnų metrai, akloji žarna ir žarnų pasaitas.

▼ **M68**

b) dėl avių ir ožkų: vyresnių nei 12 mėnesių ar turinčių per dantenas prasikalusį nuolatinį kandį gyvūnų kaukolė, įskaitant galvos smegenis ir akis, ir stuburo smegenys.

▼ **M53****2. Valstybės narėms, kuriose GSE rizika nedidelė, taikomi specifiniai reikalavimai**

1 dalies a punkto i papunktyje ir 1 dalies b punkte išvardyti audiniai, gauti iš gyvūnų, kilusių iš valstybių narių, kuriose GSE rizika nedidelė, laikomi nurodytomis pavojingomis medžiagomis.

▼ **M55****3. Žymėjimas ir naikinimas**

Nurodyta pavojinga medžiaga pažymima dažais arba prireikus kitaip pažymima iš karto ją pašalinus iš skerdenos ir šalinama pagal Reglamente (EB) Nr. 1069/2009 nustatytas taisykles, ypač pagal jo 12 straipsnį.

4. Nurodytos pavojingos medžiagos pašalinimas**4.1. Nurodyta pavojinga medžiaga pašalinama:**

a) skerdyklose arba kitose atitinkamose skerdimo vietose;

b) mėsos išpjaustymo įmonėse tuo atveju, kai galvijų nugarkaulis yra pašalinamas;

c) prireikus patvirtintose įmonėse arba gamyklose, nurodytose Reglamente (EB) Nr. 1069/2009 24 straipsnio 1 dalies h punkte.

4.2. Nukrypstant nuo 4.1 punkto, su pašalintomis nurodytomis pavojingomis medžiagomis, kaip nurodyta 8 straipsnio 2 dalyje, galima leisti atlikti alternatyvų tyrimą, jeigu tas alternatyvus tyrimas įrašytas į X priedą, laikantis šio reglamento 24 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros ir šių sąlygų:

a) alternatyvus tyrimas atliekamas su visais skerdyklose esančiais gyvūnais, kurie yra tinkami, kad iš jų būtų pašalinta nurodyta pavojinga medžiaga;

▼ M55

- b) žmonių maistui ar galvijų pašarui skirtas galvijų, ožkų ar avių produktas negali patekti už skerdyklos ribų, kol kompetentinga institucija negauna ir nepatvirtina visų paskerstų galvijų, kurie galėjo užsikrėsti, kai bent vienam iš jų patvirtinta GSE, alternatyvių tyrimų rezultatų;
- c) tada, kai atlikus alternatyvų tyrimą gaunamas teigiamas rezultatas, visa galvijų, ožkų ir avių medžiaga, kuri galėjo užsikrėsti skerdykloje, turi būti sunaikinama pagal 3 dalį, jeigu visų kūno dalių, įskaitant ir užkrėsto gyvūno kailį, negalima pažymėti ir laikyti atskirai.

4.3. Nukrypdomos nuo 4.1 punkto, valstybės narės gali nuspręsti leisti:

- a) tuo tikslu specialius leidimus turinčiose mėsos išpjaušimo įmonėse pašalinti avių ir ožkų stuburo smegenis;
- b) tuo tikslu specialius leidimus turinčiose, stebimose ir registruotose mėsos parduotuvėse pašalinti galvijų nugarkaulius iš skerdenų ar jų dalių;
- c) tuo tikslu pagal 9 punktą specialius leidimus turinčiose mėsos išpjaušimo įmonėse nupjaustyti galvijų galvos mėsą.

4.4. Šiame skyriuje išdėstytos nurodytos pavojingos medžiagos pašalinimo taisyklės netaikomos 1 kategorijos medžiagai, kuri naudojama pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 18 straipsnio 2 dalies a punktą zoologijos gyvūnams šerti, ir 1 kategorijos medžiagai, kuri naudojama pagal to reglamento 18 straipsnio 2 dalies b punktą šerti nykstančių ar saugomų rūšių maitlesiams paukščiams ir kitų rūšių gyvūnams, gyvenantiems savo natūralioje buveinėje, siekiant skatinti biologinę įvairovę.

▼ M31

5. **Priemonės dėl mechaniškai atskirtos mėsos**

Atsižvelgiant į 5 straipsnio 2 dalyje nurodytus atskirus sprendimus ir nukrypstant nuo 9 straipsnio 3 dalies visose valstybėse narėse draudžiama naudoti galvijų, avių ir ožkų kaulus ar kaulų išpjovas mechaniškai atskirtai mėsai gaminti.

▼ M55

6. **Priemonės dėl audinių plėšimo**

8 straipsnio 3 dalyje nustatytas draudimas, apsvaiginus galvijus, avis ir ožkas, kurių mėsa skirta žmonių maistui ir gyvūnų pašarui, perplėšti jų centrinės nervų sistemos audinius, ilgą strypo formos instrumentą įkišant į kaukolės ertmę arba į kaukolės ertmę įleidžiant dujų, turėtų būti taikomas ne tik valstybėse narėse arba jų regionuose, kuriuose GSE rizika yra kontroliuojama arba nenustatyta, bet ir valstybėse narėse, kuriose GSE rizika nedidelė.

7. **Galvijų liežuvių išpjovimas**

Įvairaus amžiaus galvijų liežuviai, skirti žmonių maistui ar gyvūnų pašarui (išskyrus iš valstybių narių, kuriose GSE rizika nedidelė, kilusių galvijų liežuvius), turi būti išpjaujami skerdykloje skersai pjaunant rostraline kryptimi link poliežuvinio kaulo liežuvinės ataugos.

▼ M31

8. **Galvijų galvos mėsos nupjovimas**

8.1. Vyresnių nei 12 mėnesių amžiaus galvijų galvos mėsa nupjaustoma skerdyklose kontroliuojant pagal kompetentingos institucijos pripažintą sistemą, kad būtų išvengta galimo galvos mėsos užteršimo centrinės nervų sistemos audiniais. Ši sistema turi apimti bent šias priemones:

▼ **M31**

- a) nupjaustymas vyksta nustatytoje vietoje, kuri fiziškai atskirta nuo kitų skerdyklos dalių;
 - b) kai galvos yra nuimamos nuo konvejerio ar kablių prieš nupjaustant galvos mėsą, priekinė šautinė anga ir didžioji pakauškaulio anga (*foramen magnum*) turi būti uždengtos nepralaidžiu kietu kamščiu. Kai galvos smegenų kamieno mėginys yra paimamas laboratoriniam GSE tyrimui, *foramen magnum* turi būti uždengta tuoj pat po mėginio paėmimo;
 - c) galvos mėsa neturi būti nupjaustoma nuo galvų, kai akys yra pažeistos arba jos prarastos prieš pat arba iš karto po skerdimo, arba kurios yra kitaip pakenktos taip, kad tai galėtų lemti galvos užteršimą centrinės nervų sistemos audiniais;
 - d) galvos mėsa neturi būti nupjaustoma nuo galvų, kurios nebuvo tinkamai uždengtos pagal antros įtraukos nuostatas;
 - e) nepažeidžiant bendrųjų higienos reikalavimų turi būti nustatytos specialios darbo instrukcijos siekiant išvengti galvos mėsos užteršimo nupjaustymo metu, visų pirma tuo atveju, kai antroje įtraukoje nurodytas kamštis yra pamestas arba akys buvo pažeistos darbo metu;
 - f) siekiant patikrinti ar tinkamai įgyvendinamos priemonės užterštumui sumažinti turi būti nustatytas mėginių ėmimo atitinkamam laboratoriniam tyrimui centrinės nervų sistemos audiniui nustatyti planas.
- 8.2. Nukrypdomos nuo 8.1 punkto reikalavimų valstybės narės gali nuspręsti taikyti skerdykloje alternatyvią galvijų galvos mėsos nupjaustymo kontrolės sistemą siekiant atitinkamai sumažinti galvos mėsos užterštumo centrinės nervų sistemos audiniais lygį. Siekiant patikrinti ar tinkamai įgyvendinamos priemonės užterštumui sumažinti turi būti nustatytas mėginių ėmimo atitinkamam laboratoriniam tyrimui centrinės nervų sistemos audiniui nustatyti planas. Taikančios šią nukrypti leidžiančią nuostatą valstybės narės informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares per Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinį komitetą apie savo kontrolės sistemas ir mėginių tyrimo rezultatus.
- 8.3. Jei nupjaustymas atliekamas nenuėmus galvijų galvų nuo konvejerio ar kablių, 8.1 ir 8.2 punktai nėra taikomi.
9. **Galvijų galvos mėsos nupjaustymas leidimus turinčiose išpjaušimo įmonėse**
- Nukrypdomos nuo 8 punkto valstybės narės gali leisti galvijų galvos mėsos nupjaustymą tam tikslui specialius leidimus turinčiose išpjaušimo įmonėse laikantis šių sąlygų:
- a) galvos, skirtos vežti į išpjaušimo įmones, turi būti pakabintos ant laikiklio jas laikant ir vežant iš skerdyklos į išpjaušimo įmonę;
 - b) priekinė anga ir *foramen magnum* turi būti tinkamai uždengtos nepralaidžiu ir kietu kamščiu prieš perkeliant jas nuo konvejerio ar kablių ant laikiklių. Kai galvos smegenų kamieno mėginys yra paimamas laboratoriniam GSE tyrimui, *foramen magnum* turi būti uždengta tuoj pat po mėginio paėmimo;
 - c) galvos, kurios nėra tinkamai uždengtos pagal b punkto nuostatas, kurių akys yra pažeistos arba prarastos prieš pat arba iš karto po skerdimo arba kurios yra kitaip pakenktos taip, kad tai galėtų lemti galvos mėsos užterštumą centrinės nervų sistemos audiniais, negali būti pervežamos į specialius leidimus turinčias išpjaušimo įmones;

▼ M31

- d) siekiant patikrinti, ar tinkamai įgyvendinamos priemonės užterštumui sumažinti, skerdyklai turi būti nustatytas mėginių ėmimo atitinkamam laboratoriniam tyrimui centrinės nervų sistemos audiniui nustatyti planas.
- e) galvos mėsos nupjaustymas turi būti atliekamas kontroliuojant pagal kompetentingos institucijos pripažintą sistemą, kad būtų išvengta galimo galvos mėsos užteršimo. Pagal sistemą turi būti taikomos bent šios priemonės:
 - i) visos galvos turi būti vizualiai tikrinamos dėl užteršimo ar pažeidimo požymių ir tinkamo uždengimo prieš pradedant galvos mėsos nupjaustymą;
 - ii) galvos mėsa neturi būti nupjaustoma nuo galvų, kurios nebuvo tinkamai uždengtos, kurių akys buvo pažeistos arba kurios buvo kitaip pakenktos taip, kad tai galėtų lemti galvos mėsos užteršimą centrinės nervų sistemos audiniais. Galvos mėsa taip pat neturi būti nupjaustoma nuo jokios galvos, jei įtariama, kad galvos yra užterštos;
 - iii) nepažeidžiant bendrųjų higienos reikalavimų turi būti nustatytos specialios darbo instrukcijos siekiant išvengti galvos mėsos užteršimo nupjaustymo metu, visų pirma, kai kamštis yra pamestas arba akys buvo pažeistos darbo metu;
- f) siekiant patikrinti ar tinkamai įgyvendinamos priemonės užterštumui sumažinti išpjaustymo įmonei turi būti nustatytas mėginių ėmimo atitinkamam laboratoriniam tyrimui centrinės nervų sistemos audiniui nustatyti planas.

10. Prekybos ir eksporto taisyklės

- 10.1. Valstybės narės gali leisti išsiųsti galvas arba nesupjaustytas skerdenas, kuriose yra nurodytos pavojingos medžiagos, į kitą valstybę narę tik, jei ta valstybės narė sutinka priimti medžiagą ir yra patvirtinusi išsiuntimo ir pervežimo sąlygas.
- 10.2. Nukrypstant nuo 10.1 punkto, skerdenos, skerdenų pusės arba skerdenų pusės, supjaustytos į ne daugiau kaip tris vientisus gabalus, ir ketvirčiai, kurių sudėtyje nėra nurodytos pavojingos medžiagos, išskyrus nugarkaulį, įskaitant nugaros nervų šaknelių mazgus, gali būti siunčiamos iš vienos valstybės narės į kitą be išankstinio sutikimo.
- 10.3. Galvijienos, avienos ar ožkienos galvų ar šviežios mėsos, turinčių nurodytų pavojingų medžiagų, eksportas iš Bendrijos teritorijos yra draudžiamas.

▼ M55**11. Kontrolė**

- 11.1. Valstybės narės dažnai vykdo oficialiąją kontrolę, kad patikrintų, ar teisingai taikomas šis priedas, ir užtikrina, kad būtų imamasi priemonių išvengti užteršimo, ypač skerdyklose, išpjaustymo įmonėse ar kitose vietose, kur iš skerdenų šalinamos nurodytos pavojingos medžiagos, pvz., mėsinėse arba 4.1 punkto c papunktyje nurodytose įmonėse.
- 11.2. Valstybės narės visų pirma sukuria sistemą, skirtą užtikrinti ir kontroliuoti, kad nurodyta pavojinga medžiaga būtų tvarkoma ir šalinama pagal šį reglamentą ir Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009.
- 11.3. Turi būti sukurta kontrolės sistema, skirta nugarkaulio šalinimui iš skerdenų, kaip nurodyta 1 dalies a punkte, kontroliuoti. Šią kontrolės sistemą turi sudaryti bent šios priemonės:
 - a) iki 2017 m. birželio 30 d., kai nugarkaulio pašalinti nereikia, galvijų skerdenos arba vientisi skerdenų gabalai, turintys nugarkaulį, žymimi aiškiai matoma mėlyna juoste ant etiketės, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1760/2000 13 straipsnyje,
 - nuo 2017 m. liepos 1 d., kai nugarkaulį pašalinti reikia, galvijų skerdenos arba vientisi skerdenų gabalai, turintys nugarkaulį, žymimi aiškiai matoma raudona juoste ant etiketės, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1760/2000 13 straipsnyje;

▼M55

- b) kai taikoma, prie mėsos siuntų pridedamame komerciniame dokumente pateikiama konkreti informacija apie galvijų skerdenų ar vientisų skerdenų gabalų, iš kurių reikia pašalinti nugarkaulį, skaičių. Kai reikia, importuojant produktus, Komisijos reglamento (EB) Nr. 136/2004 ⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas bendrasis veterinarinis įvežimo dokumentas (BVİD) papildomas konkrečia informacija;
- c) mėsinės ne trumpiau kaip vienerius metus saugo b punkte nurodytus komercinius dokumentus.

⁽¹⁾ 2004 m. sausio 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 136/2004, nustatantis produktų, importuojamų iš trečiųjų šalių, veterinarinių patikrinimų Bendrijos pasienio veterinarijos postuose tvarką (OL L 21, 2004 1 28, p. 11).

▼ M31

VI PRIEDAS

**GYVŪNINĖS KILMĖS PRODUKTAI, GAUTI IŠ AR KURIŲ SUDĖTYJE
YRA ATRAJOTOJŲ MEDŽIAGOS, KAIP NURODYTA 9 STRAIPSNIO 1
DALYJE**

▼ **M50***VII PRIEDAS***UŽKREČIAMŲJŲ SPONGIFORMINIŲ ENCEFALOPATIJŲ KONTROLĖ IR LIKVIDAVIMAS****A SKYRIUS****Priemonės, kurių imamasi esant įtarimui dėl use atvejų tarp avių ir ožkų**

Jei įtariama, kad valstybės narės ūkyje laikoma avis ar ožka yra užsikrėtusi USE, visoms kitoms to ūkio avims ir ožkoms oficialus judėjimo apribojimas taikomas, kol bus gauti patvirtinančių tyrimų rezultatai.

Jei yra įrodymų, kad nėra tikėtina, jog ūkis, kuriame gyvūnas buvo, kai buvo įtarta USE, ir yra tas ūkis, kuriame gyvūnas galėjo būti užkrėstas USE, valstybė narė gali nuspręsti kitiems ūkiams arba tik ūkiui, kuriame gyvūnas turėjo sąlytį su užkratu, taikyti oficialias kontrolės priemones, atsižvelgdama į turimą epidemiologinę informaciją.

Ūkio, kuriam taikomos oficialios kontrolės priemonės, avių ir ožkų, kurios tame ūkyje laikomos nuo USE nustatymo dienos iki patvirtinančių tyrimų rezultatų gavimo, pienas ir pieno produktai naudojami tik tame ūkyje.

B SKYRIUS**Priemonės, kurių imamasi patvirtinus galvijų, avių ir ožkų use atvejus**

1. 13 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytu tyrimu turi būti nustatyti:

a) galvijų atveju:

- visi kiti atrajotojai, laikomi gyvūnų ūkyje, kuriame buvo patvirtinta liga,
- jei liga diagnozuojama gyvūno patelei, jos palikuonys, atvesti prieš dvejus metus iki pasireiškiant ligos pradiniais požymiams ar praėjus dvejiems metams po ligos pradinių požymių pasireiškimo;
- visi kohortos, kurioje buvo patvirtinta liga, gyvūnai,
- galima ligos kilmė,
- kiti gyvūnai, laikomi gyvūnų ūkyje, kuriame liga buvo patvirtinta, ar kituose ūkiuose, kurie gali būti užkrėsti USE sukėlėjais, arba kurie turėjo sąlytį su tuo pačiu pašaru arba užkrato šaltiniu,
- pašarų, kurie gali būti užteršti užkratu, kitų medžiagų judėjimas arba visos kitos užkrato pernešimo priemonės, kuriomis USE sukėlėjas galėjo būti perneštas į tiriamą ūkį ar iš jo;

b) avių ir ožkų atveju:

- visi atrajotojai, išskyrus avis ir ožkas, laikomas gyvūnų ūkyje, kuriame liga buvo patvirtinta,
- kiek tai įmanoma, gyvūnų patelių, kurių liga buvo patvirtinta, tėvai, visi embrionai, kiaušialąstės ir paskutiniai palikuonys,
- visos kitos avys ir ožkos, laikomos gyvūnų ūkiuose, kuriuose liga buvo patvirtinta, be nurodytųjų antroje įtraukoje,
- galima ligos kilmė ir kiti ūkiai, kuriuose yra gyvūnų, embrionų arba kiaušialąsčių, kurie gali būti užkrėsti USE sukėlėju ar kurie turėjo sąlytį su tuo pačiu pašaru arba užkrato šaltiniu,

▼ M50

- pašarų, kurie gali būti užteršti užkratu, kitų medžiagų judėjimas arba visos kitos užkrato pernešimo priemonės, kuriomis USE sukėlėjas galėjo būti perneštas į atitinkamą ūkį ar iš jo.

2. 13 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytos priemonės yra bent šios priemonės:

2.1. jei patvirtinama, kad galvijų užkrėstas GSE, 1 dalies a punkto antroje ir trečioje įtraukose nurodytu tyrimu nustatyti galvijai nužudomi ir visiškai sunaikinami; tačiau valstybė narė gali nuspręsti:

- 1 dalies a punkto trečioje įtraukoje nurodytos gyvūnų kohortos nežuodyti ir nesunaikinti, jei yra įrodymų, kad minėti gyvūnai nebuvo šeriami tais pačiais pašarais, kaip ir užkrėstas gyvūnas,
- atidėti 1 dalies a punkto trečiojoje įtraukoje nurodytų kohortų gyvūnų žudymą ir naikinimą iki jų vaisingo gyvenimo pabaigos, jei tai – nuolatos spermos surinkimo centre laikomi buliai ir jei galima užtikrinti, kad nugaišę jie bus visiškai sunaikinti.

2.2. Jei USE diagnozė buvo patvirtinta aviai ar ožkai:

2.2.1. Tais atvejais, kai negalima atmesti GSE galimybės,

▼ M51

Jei GSE diagnozės negalima atmesti po antrinio molekulinio tyrimo, atlikto taikant X priedo C skyriaus 3.2 punkto c papunkčio ii įtraukoje nustatytus metodus ir protokolus, visi gyvūnai, nustatyti tyrimu, nurodytu 1 punkto b papunkčio antroje–penktoje įtraukose, nužudomi ir visiškai sunaikinami, o tuo tyrimu nustatyti embrionai ir kiaušialąstės – visiškai sunaikinami.

▼ M50

Vyresni nei 18 mėnesių gyvūnai, nužudyti siekiant sunaikinti, tiriami dėl USE taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nurodytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkte, kaip nustatyta III priedo A skyriaus II dalies 5 punkte.

Turi būti nustatytas visų avių (neviršijant 50 gyvūnų) priono baltymo genotipas.

Pienas ir pieno produktai, gauti iš sunaikinamų gyvūnų, kurie buvo laikomi ūkyje nuo dienos, kai patvirtinta, kad negalima atmesti GSE galimybės, iki visiško sunaikinimo dienos, turi būti šalinami pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 ⁽¹⁾ 12 straipsnį.

Po gyvūnų nužudymo ir visiško sunaikinimo ūkiui taikomos 3 punkte nustatytos sąlygos.

2.2.2. Atvejai, kai GSE ir atipinę skrepi galima atmesti

▼ M66

Jei GSE ir atipinė skrepio liga atmetamos taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkte, ūkis turi atitikti a papunktyje išdėstytas sąlygas. Be to, atsižvelgiant į už ūkį atsakingos valstybės narės sprendimą, ūkis turi atitikti b papunktyje nustatytas 1 pasirinkties sąlygas, c

⁽¹⁾ OL L 300, 2009 11 14, p. 1.

▼ **M66**

papunktyje nustatytas 2 pasirinkties sąlygas arba d papunktyje nustatytas 3 pasirinkties sąlygas. Jeigu ūkyje auginama mišri avių ir ožkų banda, už ūkį atsakinga valstybė narė gali nuspręsti avims taikyti vienos pasirinkties sąlygas, o ožkoms – kitos pasirinkties sąlygas:

▼ **M50**

- a) pienas ir pieno produktai, gauti iš gyvūnų, numatomų sunaikinti arba paskersti ir kurie buvo laikomi ūkyje nuo dienos, kai patvirtinta USE, iki užbaigimo priemonių, kurios turi būti taikomos ūkyje, kaip nustatyta b ir c punktuose, arba gautiems iš užkrėstos bandos tol, kol visi apribojimai, nustatyti d punkte ir 4 punkte, yra panaikinami, nenaudojami atrajotojams šerti, išskyrus atrajotojų šėrimą tame ūkyje.

Tokie pienas ir pieno produktai kaip ne atrajotojams skirtas pašaras tiekiami rinkai tik valstybės narės, atsakingos už ūkį, teritorijoje.

Prie tokio pieno ir pieno produktų siuntų pridedamame komerciniame dokumente ir ant tokių siuntų pakuočių turi būti aiškiai pažymėta: „netinka atrajotojams šerti“.

Pašarų, kurių sudėtyje yra tokio pieno ir pieno produktų, naudojimas ir laikymas turi draudžiami ūkiuose, kuriuose laikomi atrajotojai.

Birūs pašarai, kurių sudėtyje yra tokių produktų, vežami transporto priemonėmis, kuriomis tuo pat metu nevežami atrajotojams skirti pašarai.

Jei tokios transporto priemonės vėliau naudojamos vežti atrajotojams skirtus pašarus, jos kruopščiai išvalomos laikantis už ūkį atsakingos valstybės narės patvirtintos tvarkos, kad būtų išvengta kryžminio užteršimo.

- b) 1 pasirinktis – nužudomi ir visiškai sunaikinami visi gyvūnai

visi 1 dalies b punkto antroje ir trečioje įtraukose nurodyti tyrimu nustatyti gyvūnai nedelsiant nužudomi ir visiškai sunaikinami, o embrionai ir kiaušialąstės visiškai sunaikinami;

Vyresni nei 18 mėnesių gyvūnai, nužudyti siekiant sunaikinti, tiriami dėl USE taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nurodytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkte, kaip nustatyta III priedo A skyriaus II dalies 5 punkte.

Turi būti nustatytas visų avių (neviršijant 50 gyvūnų) priono baltymo genotipas.

Nukrypstant nuo pagal 1 pasirinktį pirmoje pastraipoje nustatytų sąlygų, valstybės narės gali nuspręsti atlikti vietoj išvardytų priemonės, nurodytas i ar ii punktuose:

- i) pakeisti visų gyvūnų nužudymą ir visišką sunaikinimą neatidėliotinu jų skerdimu žmonėms vartoti nedelsiant, su sąlyga, kad:

— gyvūnai yra skerdžiami žmonėms vartoti, valstybės narės, atsakingos už ūkį, teritorijoje;

▼ M50

— visi gyvūnai, vyresni negu 18 mėnesių amžiaus, paskersti žmonėms vartoti, turi būti tiriami dėl USE taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkte,

ii) ėriukai ir ožiukai, jaunesni nei trijų mėnesių, nėra nedelsiant nužudomi ir visiškai sunaikinami, jei jie skerdziami žmonėms vartoti ne vėliau kaip tuo metu, kai jiems sueina trys mėnesiai.

▼ M66

Gyvūnus, nurodytus i ir ii įtraukose, leidžiama iš ūkio vežti į skerdyklą.

▼ M50

Po visų gyvūnų nužudymo ir visiško sunaikinimo arba skerdimo žmonėms vartoti 3 punkte nustatytos sąlygos taikomos ūkiui, kuriame buvo nuspręsta taikyti 1 pasirinktį.

▼ M66

c) 2 pasirinktis – nužudomi ir visiškai sunaikinami tik ligai neatsparūs gyvūnai

Priono baltymo genotipas nustatomas visoms ūkyje esančioms avims ir ožkoms, išskyrus jaunesnius nei trijų mėnesių ėriukus ir ožiukus, jeigu jie skerdziami žmonėms vartoti ne vėliau nei jiems sueina trys mėnesiai.

Nedelsiant nužudomos ir visiškai sunaikinamos visos 1 punkto b papunkčio antroje ir trečioje įtraukose nurodytos avys ir (arba) ožkos, jų embrionai ir kiaušialąstės, identifiukuotos atliekant tyrimą, išskyrus:

— veislinius ARR/ARR genotipo avinus;

— veislines avis, turinčias bent vieną ARR alelį ir neturinčias VRQ alelių, ir, jei atliekant tyrimą tokios veislinės avys yra ėringos, vėliau gimusius ėriukus, jei jų genotipas atitinka šios pastraipos reikalavimus;

— bent vieną ARR alelį turinčias avis, kurios yra skirtos tik vartoti žmonėms;

— ožkas, turinčias bent vieną iš šių alelių: K222, D146 ir S146;

— jeigu už ūkį atsakinga valstybė narė nuspręstų, ėriukus ir ožiukus, jaunesnius nei trijų mėnesių amžiaus, jeigu jie skerdziami žmonėms vartoti ne vėliau nei jiems sueina trys mėnesiai.

Vyresni nei 18 mėnesių gyvūnai, nužudyti siekiant sunaikinti, tiriami dėl USE taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nurodytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkte, kaip nustatyta III priedo A skyriaus II dalies 5 punkte.

▼ M66

Nukrypdomos nuo 2 pasirinkties pirmoje ir antroje pastraipose nustatytų sąlygų, valstybės narės gali nuspręsti vietoj išvardytų priemonių taikyti i, ii ir iii papunkčiuose nurodytas priemones:

- i) 2 pasirinkties antroje pastraipoje nurodytų gyvūnų nužudymą ir visišką sunaikinimą pakeisti jų paskerdimu žmonėms vartoti, jeigu:

— gyvūnai yra skerdžiami žmonėms vartoti už ūkį atsakingos valstybės narės teritorijoje;

— visi vyresni nei 18 mėnesių gyvūnai, paskersti žmonėms vartoti, turi būti tiriami dėl USE taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkte;

- ii) 2 pasirinkties antroje pastraipoje nurodytų gyvūnų genotipo nustatymą ir vėlesnį nužudymą bei visišką sunaikinimą ar skerdimą žmonėms vartoti atidėti ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui. Ši nukrypti leidžianti nuostata gali būti taikoma tais atvejais, kai pirmasis gyvūno užsikrėtimo atvejis patvirtinamas arti ėriavimosi ir (arba) ožiavimosi laikotarpio pradžios, jei ėriavedės ir (arba) ožkos bei jų atsivesti jaunikliai visą tą laikotarpį laikomi atskirai nuo avių ir (arba) ožkų iš kitų ūkių;

- iii) 2 pasirinkties antroje pastraipoje nurodytų gyvūnų nužudymą ir visišką sunaikinimą arba skerdimą žmonėms vartoti avių ar ožkų bandose ir ūkiuose, kuriuose avys ir ožkos laikomos kartu, atidėti ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui nuo tos dienos, kai buvo patvirtintas pirmasis gyvūno užsikrėtimo atvejis. Šioje pastraipoje numatyta nukrypti leidžianti nuostata taikoma tik tais atvejais, kai už ūkį atsakinga valstybė narė mano, kad epizootinė padėtis negali būti suvaldyta nežudant atitinkamų gyvūnų, tačiau dėl mažo ūkyje auginamų avių ir ožkų atsparumo, taip pat atsižvelgiant į kitus aspektus, įskaitant ekonominius veiksnius, to negalima padaryti iškart. Veisliniai avinai, išskyrus ARR/ARR genotipo avinus, turi būti paskersti arba iškastruoti nedelsiant. Turi būti įgyvendintos visos įmanomos ūkyje auginamų avių ir (arba) ožkų genetiniam atsparumui greitai padidinti skirtos priemonės, įskaitant pagrįstą ėriavedžių veisimą ir naikinimą siekiant padidinti ARR alelio dažnį ir pašalinti VRQ alelį ir ožių, turinčių K222, D146 arba S146 alelį, veisimą. Už ūkį atsakinga valstybė narė užtikrina, kad gyvūnų, kurie bus nužudyti pasibaigus atidėjimo laikotarpiui, skaičius nebūtų didesnis nei iš karto po to, kai buvo patvirtintas pirmasis gyvūno užsikrėtimo atvejis. Taikant šioje pastraipoje nustatytą nukrypti leidžiančią nuostatą, 4 punkte nustatytos priemonės ūkiui taikomos tol, kol bus visiškai sunaikinti arba paskersti žmonėms vartoti 2 pasirinkties antroje pastraipoje nurodyti gyvūnai, – tai padarius taikomi 3 punkte nustatyti apribojimai.

Nužudžius ir visiškai sunaikinus arba paskerdus žmonėms vartoti 2 pasirinkties antroje pastraipoje nurodytus gyvūnus, ūkiui taikomos 3 punkte nustatytos sąlygos.

▼ **M66**

- d) 3 pasirinktis – gyvūnų žudyti ir visiškai sunaikinti neprivaloma

Valstybė narė gali nuspręsti nežudyti ir visiškai nesunaikinti 1 punkto b papunkčio antroje ir trečioje įtraukose nurodytų gyvūnų, identifikuotų atliekant tyrimą, jeigu įvykdomi bent vienoje iš šių keturių įtraukų nustatyti kriterijai:

— sunku gauti pakaitinių ARR/ARR genotipo avinų ir avių, turinčių bent vieną ARR alelį ir neturinčių VRQ alelių, arba ožkų, turinčių bent vieną iš šių alelių: K222, D146 arba S146;

— ARR alelių dažnis avių veislėje ar ūkyje arba K222, D146 ar S146 alelių dažnis ožkų veislėje ar ūkyje yra nedidelis;

— tai laikoma būtinybe siekiant išvengti įvaisos;

— to reikalauja valstybė narė, remdamasi pagrįstu visų epidemiologinių veiksnių vertinimu.

Visų avių ir ožkų (ne daugiau kaip 50 kiekvienos rūšies gyvūnų) priono baltymo genotipas nustatomas per tris mėnesius nuo tos dienos, kai buvo patvirtintas pirmasis gyvūno užsikrėtimo klasikine skrepio liga atvejis.

Kai ūkyje, kuriame taikoma 3 pasirinktis, nustatoma papildomų klasikinės skrepio ligos atvejų, valstybė narė pakartotinai įvertina sprendimo tame ūkyje taikyti 3 pasirinktį priežasčių ir kriterijų tinkamumą. Jei padaroma išvada, kad taikant 3 pasirinktį neužtikrinama tinkama protrūkio kontrolė, valstybė narė šio ūkio valdymo būdą pakeičia vietoj 3 pasirinkties taikydama 1 arba 2 pasirinktį, nustatytas b ir c papunkčiuose.

Jei buvo nuspręsta taikyti 3 pasirinktį, ūkiui nedelsiant taikomos 4 punkte nustatytos sąlygos.

Valstybės narės, leidžiančios taikyti 3 pasirinktį siekiant suvaldyti klasikinės skrepio ligos protrūkius, registruoja kiekvieno tokio atskiro sprendimo ją taikyti priežastis ir kriterijus.

▼ **M68**

▼ M50

2.3. Jei USE užsikrėtęs gyvūnas atvežtas iš kito ūkio:

- a) valstybė narė gali nuspręsti, remdamasi užkrėsto gyvūno ligos istorija, likvidavimo priemonės taikyti kilmės ūkyje, ar užuot jas taikiusi, jas taikyti ūkyje, kuriame infekcija buvo patvirtinta;
- b) jei žemė naudojama daugiau negu vienai bandai bendrai ganyti, pagrįstai apsvačiusios visus epidemiologinius veiksnius, valstybės narės gali nuspręsti priemonės taikyti vienai bandai;
- c) jei viename ūkyje laikoma daugiau negu viena banda, valstybės narės gali nuspręsti priemonės taikyti tik tai bandai, kurioje buvo patvirtinta USE, jei buvo patvirtinta, kad bandos buvo laikomos atskirai viena nuo kitos ir kad infekcijos plitimas tarp bandų per tiesioginį arba netiesioginį sąlytį nėra tikėtinas.

▼ M66

3. Nužudžius ir visiškai sunaikinus arba paskerdus žmonėms vartoti visus ūkyje identifikuotus gyvūnus pagal 2.2.1 punktą, 2.2.2 punkto b papunktį arba 2.2.2 punkto c papunktį, taikomi šie apribojimai:

3.1. Ūkiui taikomas intensyvesnės USE stebėsenos protokolai. Tai apima tyrimus USE nustatyti, atliekamus vyresniems nei 18 mėnesių gyvūnams, kurie nugaišo arba buvo nužudyti ūkyje, bet kurie nebuvo nužudyti pagal ligos likvidavimo programą. Tyrimų nereikia atlikti ARR/ARR genotipo avims ir ožkoms, turinčioms bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių. Tyrimai atliekami taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkte.

3.2. Tik šie gyvūnai gali būti įvežami į ūkį:

- ARR/ARR genotipo avinai;
- avys, turinčios bent vieną ARR alelį ir neturinčios VRQ alelių;
- ožkos, jeigu po gyvūnų sunaikinimo visos ūkio patalpos, kuriose laikomi gyvūnai, buvo išvalytos ir dezinfekuotos.

3.3. Tik šie veisliniai avinai, veisliniai ožiai ir tik šie avių ir ožkų genetinės medžiagos produktai gali būti naudojami ūkyje:

- ARR/ARR genotipo avinai;
- ARR/ARR genotipo avinų sperma;
- embrionai, turintys bent vieną ARR alelį ir neturintys VRQ alelių;
- veisliniai ožiai ir ožkų genetinės medžiagos produktai, kaip nustatyta ūkio ožkų genetiniam atsparumui didinti valstybės narės patvirtintose priemonėse.

3.4. Gyvūnus leidžiama išvežti iš ūkio jiems sunaikinti arba šiomis sąlygomis:

- a) šie gyvūnai gali būti išvežami iš ūkio visais tikslais, įskaitant veisimą:
 - ARR/ARR avys;

▼ **M66**

- ėriavedės, turinčios vieną ARR alelį ir neturinčios VRQ alelių, jei jos yra perkeliamos į kitus ūkius, kuriems, pritaikius 2.2.2 punkto b papunktyje (1 pasirinktis), c papunktyje (2 pasirinktis) arba d papunktyje (3 pasirinktis) nurodytas priemonės, taikomi apribojimai;
 - ožkos, turinčios bent vieną iš šių alelių: K222, D146 arba S146;
 - ožkos, jei jos yra perkeliamos į kitus ūkius, kuriems, pritaikius 2.2.2 punkto b papunktyje (1 pasirinktis), c papunktyje (2 pasirinktis) arba d papunktyje (3 pasirinktis) nurodytas priemonės, taikomi apribojimai;
- b) šie gyvūnai gali būti išvežami iš ūkio, jei jie iškart skerdžiami žmonėms vartoti:
- avys, turinčios bent vieną ARR alelį;
 - ožkos;
 - jei valstybė narė taip nuspręstų, ėriukai ir ožiukai, skerdimo dieną jaunesni nei trijų mėnesių amžiaus;
 - visi gyvūnai, jei valstybė narė nusprendė taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, nustatytas 2.2.2 punkto b papunkčio i įtraukoje ir c papunkčio i įtraukoje;
- c) jei valstybė narė taip nuspręstų, ėriukai ir ožiukai gali būti perkeliami į kitą ūkį, esantį jos teritorijoje, tik jiems nupenėti prieš juos skerdžiant, jeigu laikomasi šių sąlygų:
- ūkyje, į kurį jie perkeliami, nėra kitų avių arba ožkų, išskyrus penimas prieš skerdžiant;
 - baigiantis penėjimo laikotarpiui, ėriukai ir ožiukai iš ūkių, kuriems taikomos likvidavimo priemonės, vežami tiesiai į skerdyklą, esančią tos valstybės narės teritorijoje, paskersti ne vėliau nei jiems sueis dvylika mėnesių.

3.5. 3.1–3.4 punktuose nustatyti apribojimai ūkiui toliau taikomi:

- a) iki tos dienos, kurią visos ūkyje laikomos avys įgis ARR/ARR statusą, jei ūkyje nelaikomos ožkos, arba
- b) iki tos dienos, kurią visos ūkyje laikomos ožkos turės bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių, jei ūkyje nelaikomos avys, arba
- c) iki tos dienos, kurią visos ūkyje laikomos avys įgis ARR/ARR statusą, o visos ūkyje laikomos ožkos turės bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių, arba

▼ **M68**

- d) dvejus metus nuo tos dienos, kurią visos priemonės, nurodytos 2.2.1 punkte ir 2.2.2 punkto b arba c papunktyje, yra baigtos taikyti, jei per šį dvejų metų laikotarpį nenustatoma kitų USE, išskyrus atipinę skrepio ligą, atvejų.

▼ **M66**

4. Po sprendimo taikyti 2.2.2 punkto d papunktyje nustatytą 3 pasirinktį arba 2.2.2 punkto c papunkčio iii įtraukoje nurodytą nukrypti leidžiančią nuostatą ūkyje nedelsiant pradedamos taikyti šios priemonės:

4.1. Ūkiui taikomas intensyvesnės USE stebėsenos protokolai. Tai apima tyrimus USE nustatyti, atliekamus vyresniems nei 18 mėnesių gyvūnams, kurie:

- buvo paskersti žmonėms vartoti;
- nugaišo arba buvo nužudyti ūkyje, bet kurie nebuvo nužudyti pagal ligos likvidavimo programą.

Tyrimų nereikia atlikti ARR/ARR genotipo avims ir ožkoms, turinčioms bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių. Tyrimai atliekami taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3 dalies 3.2 punkte.

4.2. Taikomos 3.2 ir 3.3 punktuose nustatytos sąlygos.

Tačiau, nukrypdamas nuo 3.2 ir 3.3 punktų, valstybė narė gali leisti į ūkį įvežti ir naudoti:

- avinus, turinčius bent vieną ARR alelį ir neturinčius VRQ alelių, įskaitant veislinius avinus, ir jų spermą;
- avis, neturinčias VRQ alelių;
- embrionus, neturinčius VRQ alelių;

jeigu laikomasi šių sąlygų:

- ūkyje laikomi gyvūnai yra nykstančios veislės;
- ūkyje laikomų gyvūnų veislė įtraukta į veisimo programą, kuria siekiama šią veislę išsaugoti ir kurią vykdo Reglamento (ES) 2016/1012 2 straipsnio 5 dalyje apibrėžta grynaveislių veislinių gyvūnų veisimo organizacija arba to reglamento 38 straipsnyje nurodyta kompetentinga institucija, ir
- ARR alelių dažnis toje veislėje yra nedidelis.

4.3. Gyvūnus leidžiama išvežti iš ūkio jiems sunaikinti ar iš karto skersti žmonėms vartoti arba šiomis sąlygomis:

a) ARR/ARR genotipo avinai ir ėriavedės, turintys bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių, gali būti išvežami iš ūkio visais tikslais, įskaitant veisimą, jei jie yra perkeliama į kitus ūkius, kuriems taikomos priemonės pagal 2.2.2 punkto c papunktį (2 pasirinktis) arba d papunktį (3 pasirinktis);

b) jei valstybė narė taip nuspręstų, ėriukai ir ožiukai gali būti perkeliama į kitą ūkį, esantį jos teritorijoje, tik jiems nupenėti prieš juos skerdziant, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- ūkyje, į kurį jie perkeliama, nėra kitų avių arba ožkų, išskyrus penimas prieš skerdziant;
- baigiantis penėjimo laikotarpiui, ėriukai ir ožiukai turi būti vežami tiesiai į skerdyklą, esančią tos valstybės narės teritorijoje, paskersti ne vėliau nei jiems sueis dvylika mėnesių.

▼ M66

4.4. Valstybė narė užtikrina, kad jokia gyvūnų sperma, embrionai ir kiaušialąstės nebūtų išsiųsti iš ūkio.

4.5. Ėriavimosi ir (arba) ožiavimosi laikotarpiu draudžiamas bendras visų ūkyje laikomų avių ir ožkų ganymas su avimis ir ožkomis iš kitų ūkių.

Praėjus ėriavimosi ir (arba) ožiavimosi laikotarpiui, turi būti taikomi bendro ganymo apribojimai, kuriuos, remdamasi pagrįstu visų epidemiloginių veiksnių vertinimu, nustato valstybė narė.

▼ M68

4.6. Ūkiams, kuriuose įgyvendinta 2.2.2 punkto d papunktyje nustatyta 3 pasirinktis, 4.1–4.5 punktuose nustatyti apribojimai taikomi dvejus metus po paskutinio nustatyto USE, išskyrus atipinę skrepio ligą, atvejo.

▼ M50**C SKYRIUS****Būtiniausi veisimo programos, skirtos avių atsparumui use pagal 6a straipsnį, reikalavimai***1 DALIS****Bendrieji reikalavimai***

1. Veisimo programoje didžiausias dėmesys skiriamas didelės genetinės vertės bandoms, kaip apibrėžta Komisijos sprendimo 2002/1003/EB I priedo 3 punkte.

Tačiau valstybės narės, kuriose vykdoma veisimo programa, gali nuspręsti leisti tik veislinių avių mėginių ėmimą ir veislinių avių genotipo nustatymą veisimo programoje nedalyvaujančiose bandose.

2. Sukuriama duomenų bazė, kurią sudaro bent jau ši informacija:

a) visų veisimo programoje dalyvaujančių bandų gyvūnų identiškumas, veislė ir skaičius;

b) nustatyti atskiri gyvūnai, atrinkti pagal veisimo programą, įskaitant veislinius avinus būriuose, nedalyvaujančiuose veisimo programoje;

c) genotipui nustatyti skirtų tyrimų rezultatai.

3. Sukuriama vienodo sertifikavimo sistema, pagal kurią kiekvieno gyvūno, atrinkto pagal veisimo programą, genotipas, įskaitant veislinius avinus veisimo programoje nedalyvaujančiose bandose, kurių mėginiai imami, sertifikojamas nurodant jo individualų identifikavimo numerį.

▼ M50

4. Nustatoma gyvūnų ir atrinktų mėginių identifikavimo sistema, mėginių apdorojimo ir rezultatų pateikimo tvarka, sumažinanti žmogiškosios paklaidos galimybę. Šios sistemos veiksmingumas priklauso nuo reguliaraus atsitiktinių mėginių tikrinimo.
5. Kraujo arba kitų audinių, paimtų veisimo programos tikslais, įskaitant ne veislinius avinus iš veisimo programoje nedalyvaujančių bandų, genotipo nustatymas turi būti atliekamas laboratorijose, kurios buvo patvirtintos pagal veisimo programą.
6. Valstybės narės kompetentinga institucija gali padėti veisimo organizacijoms kurti genetinius bankus, kuriuos sudaro sperma, kiaušialąstės ir embrionai, tipiški priono baltymo genotipams, kurie, tikėtina, retėja dėl veisimo programos.
7. Veisimo programos rengiamos kiekvienai veislei, atsižvelgiant į:
 - a) tos pačios veislės skirtingų alelių dažnumą;
 - b) veislės retumą;
 - c) įvaisos vengimą arba genetinį pasyvumą.

▼ M60

8. Tais atvejais, kai valstybė narė pagal 1 punkto antrą pastraipą leidžia veislinių avinų mėginių ėmimą ir veislinių avinų genotipo nustatymą veisimo programoje nedalyvaujančiose bandose, minimalų mėginį sudarančioms avims priono baltymo genotipas 136, 141, 154 ir 171 kodonams nustatomas iš tipinės visos valstybės narės avių populiacijos imties:
 - a) kuri sudaroma iš ne mažiau kaip 1 560 avių kas trejus metus, arba
 - b) kurios dydį ir dažnumą nustato valstybė narė, laikydamosi šių kriterijų:
 - i) mėginių ėmimo modelis nustatytas atsižvelgiant į atitinkamus epizootinius duomenis, surinktus per ankstesnius tyrimus, įskaitant duomenis apie avių priono baltymo genotipą 136, 141, 154 ir 171 kodonams, veislę, regioną, amžių, lytį ir bandos rūšį;
 - ii) pagal mėginių ėmimo modelį galima nustatyti bent 5 % genotipo dominavimo pokytį per trejų metų laikotarpį esant 80 % efektyvumo ir 95 % patikimumo lygiui.

▼ M50**2 DALIS*****Bandų dalyvavimo (veisimo programoje) specialiosios taisyklės***

1. Veisimo programos tikslas – padidinti ARR alelio bandoje dažnumą, tuo pačiu sumažinant imlumą USE didinančių alelių dominavimą.
2. Minimalūs bandų dalyvavimo reikalavimai yra šie:
 - a) visi bandos gyvūnai, kuriems nustatomas genotipas, atskirai identifikuojami, naudojant saugias priemones;
 - b) prieš veisimą turi būti nustatytas visų veisimui skirtų bandos avinų genotipas;
 - c) per šešis mėnesius nuo genotipo nustatymo turi būti paskersti arba iškastuoti visi VRQ alelį turintys patinai; tokie gyvūnai iš ūkio išvežami tik skersti;
 - d) patelės, kurios, kaip žinoma, turi VRQ alelį, neturi būti išvežtos iš ūkio, išskyrus skersti;

▼ M50

- e) veisimui bandoje nenaudojami kiti nei sertifikuoti pagal veisimo programą patinai, įskaitant dirbtiniam apvaisinimui naudojamus spermos donorus.
- 3. Valstybės narės gali nuspręsti suteikti nukrypti leidžiančias nuostatas nuo 2 punkto c ir d papunkčiuose nustatytų reikalavimų veislių ir produktyvių požymių apsaugos tikslais.
- 4. Valstybės narės informuoja Komisiją apie pagal 3 punktą suteiktas išlygas ir taikomus kriterijus.

*3 DALIS****Specialios taisyklės dėl veislinių avinų iš veisimo programoje nedalyvaujančių bandų mėginių ėmimo***

- 1. Avinai, kurių mėginiai turi būti imami, atskirai identifikuojami, naudojant saugias priemones.
- 2. Joks avinas, kuris, kaip nustatyta, turi VRQ alelį, neturi būti išvežtas iš ūkio, išskyrus skersti.

*4 DALIS****Atsparumo USE statuso pripažinimo avių bandoms sistema***

- 1. Pagal atsparumo USE statuso pripažinimo avių bandoms sistemą atsparumo USE statusas pripažįstamas avių bandoms, kurios dėl dalyvavimo 6a straipsnyje numatytoje veisimo programoje atitinka toje programoje nustatytus kriterijus.

Tas pripažinimas suteikiamas ne mažiau kaip dviem lygiais:

- a) I lygio bandos yra tos, kurias sudaro vien tik ARR/ARR genotipo avys;
- b) II lygio bandos – tai bandos, kurių palikuonys atsirado tik iš ARR/ARR genotipo avinų.

Valstybės narės gali nuspręsti suteikti pripažinimą kitais lygiais, kurie atitinka nacionalinius reikalavimus.

- 2. USE atsparių avių bandų mėginiai atsitiktine tvarka reguliariai imami:
 - a) ūkyje arba skerdykloje – siekiant patikrinti jų genotipą;
 - b) kalbant apie I lygio bandas – skerdykloje, kur, remiantis III priedu, atliekamas vyresnių kaip 18 mėnesių gyvūnų USE tyrimas.

▼ M75*5 DALIS****Ataskaitos, kurias valstybės narės turi pateikti Komisijai***

Valstybės narės, pradėjusios vykdyti nacionalines veisimo programas jų avių populiacijose USE atsparių gyvūnų atrankai:

- 1) praneša Komisijai apie šių programų reikalavimus;
- 2) kai šiose programose atliekama pakeitimų, pateikia Komisijai ataskaitą.

▼ B

VIII PRIEDAS

PATEIKIMAS Į RINKĄ IR EKSPORTAS

▼ M50

A SKYRIUS

Sąjungos vidaus prekybos gyvais gyvūnais, sperma ir embrionais sąlygos

A SKIRSNIS

Reikalavimai, taikomi avims ir ožkoms bei jų gyvūnų spermai ir embrionams

▼ M55

1. Ūkiuose, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė ir kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika kontroliuojama:

1.1. Sąjungos vidaus prekybos tikslais valstybės narės nustato arba prižiūri oficialią sistemą, pagal kurią pripažįstami ūkiai, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, ir ūkiai, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika yra kontroliuojama. Jei reikia, pagal tą sistemą jos sudaro ir tvarko avių ir ožkų ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika yra nedidelė, ir ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika kontroliuojama, sąrašą.

▼ M74

1.2. Avių ūkis, turintis I lygio atsparumo USE statusą, kaip nustatyta VII priedo C skyriaus 4 dalies 1 punkto a papunktyje, ir kuriame klasikinės skrepio ligos atvejų nebuvo patvirtinta per ne mažiau kaip praėjusius septynerius metus, gali būti pripažįstamas ūkiu, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika yra nedidelė.

Avių, ožkų ar avių ir ožkų ūkis taip pat gali būti pripažintas ūkiu, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika yra nedidelė, su sąlyga, kad per ne mažiau kaip praėjusius septynerius metus buvo laikomasi šių sąlygų:

a) avys ir ožkos yra pažymimos visam laikui ir saugomi įrašai, kad būtų galima atsekti jų kilmės ūkį;

b) saugomi įrašai apie avių ir ožkų vežimą į ūkį ir iš jo;

c) į ūkį gali būti įvežamos tik šios avys ir ožkos:

i) avys ir ožkos iš ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė;

ii) avys ir ožkos iš ūkių, kurie atitiko sąlygas, nustatytas a–i punktuose, mažiausiai praėjusius septynerius metus arba bent tokį pat laikotarpį, kurį ūkis, į kurį jos turi būti įvežamos, atitiko šiuose punktuose nustatytus reikalavimus;

iii) ARR/ARR priono baltymo genotipo avys ir bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčios ožkos;

iv) avinai ir ožiai, kurie atitinka i arba ii punktuose nustatytas sąlygas, išskyrus tą laikotarpį, kai jie buvo laikomi spermos surinkimo centre, jeigu spermos surinkimo centras atitinka šias sąlygas:

▼ M74

- spermos surinkimo centras patvirtintas pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/686 ⁽¹⁾ II dalies 1 skyrių,
 - per praėjusius septynerius metus į spermos surinkimo centrą buvo atvežti avinai ir ožiai, kilę tik iš ūkių, kurie minėtu laikotarpiu tenkino a, b ir e punktuose išdėstytas sąlygas ir kuriuos reguliariai tikrino valstybinis veterinarijos gydytojas arba kompetentingos institucijos įgaliotas veterinarijos gydytojas,
 - per praėjusius septynerius metus spermos surinkimo centre nebuvo patvirtinta klasikinės skrepio ligos atvejų,
 - spermos surinkimo centre yra nustatytos biologinio saugumo priemonės, skirtos užtikrinti, kad tame centre laikomi avinai ir ožiai, atvežti iš ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, neturėtų tiesioginio ar netiesioginio sąlyčio su aviniais ir ožiais iš ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos statusas prastesnis;
- d) ūkyje atliekami reguliariūs patikrinimai, siekiant įsitikinti, kad tenkinamos a–i punktuose nustatytos sąlygos; valstybinis veterinarijos gydytojas arba tam tikslui kompetentingos institucijos įgaliotas veterinarijos gydytojas juos turi atlikti ne rečiau kaip kartą per metus;
- e) jame nebuvo patvirtintų klasikinės skrepio ligos atvejų;
- f) visos vyresnės nei 18 mėnesių avys ir ožkos, kurios nugaišo arba buvo nužudytos dėl kitų priežasčių, o ne buvo paskerstos žmonių maistui, tiriamos laboratorijoje klasiškai skrepio ligai nustatyti, taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3.2 punkte.
- Nukrypdomos nuo tos specialiosios sąlygos, valstybės narės gali nuspręsti, kad vyresnės nei 18 mėnesių avys ir ožkos, neturinčios komercinės vertės, papjaautos jų vaisingo gyvenimo pabaigoje, o ne paskerstos žmonių maistui, būtų tikrinamos valstybinio veterinarijos gydytojo, o visi gyvūnai, turintys išsekimo arba neurologinių požymių, būtų tiriami laboratorijoje klasiškai skrepio ligai nustatyti, taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3.2 punkte;
- g) į ūkį gali būti įvežamos tik tokios avių ir ožkų kiaušialąstės ir embrionai:
- i) kiaušialąstės ir embrionai iš gyvūnų donorų, kurie nuo gimimo buvo laikomi valstybėje narėje, kurioje klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba ūkyje, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, arba kurie atitinka šiuos reikalavimus:
 - jie yra pažymimi visam laikui, kad būtų galima atsekti jų kilmės ūkį,
 - jie nuo gimimo buvo laikomi ūkiuose, kuriuose per jų buvimo tame ūkyje laikotarpį nebuvo patvirtintų klasikinės skrepio ligos atvejų,

⁽¹⁾ 2019 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/686, kuriuo dėl genetinės medžiagos produktų ūkių patvirtinimo, atsekamumo ir gyvūnų sveikatos reikalavimų, taikomų Sąjungoje vežamiems tam tikrų laikomų sausumos gyvūnų genetinės medžiagos produktams, papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 (OL L 174, 2020 6 3, p. 1).

▼ **M74**

- surenkant kiaušialąstes ir (arba) embrionus jie neturėjo jokių klasikinės skrepio ligos klinikinių požymių;
 - ii) kiaušialąstės ir embrionai iš avių, turinčių bent vieną ARR alelį, ir ožkų, turinčių bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių;
- h) į ūkį gali būti įvežama tik tokia avinų ir ožių sperma:
- i) sperma iš gyvūnų donorų, kurie nuo gimimo buvo laikomi valstybėje narėje, kurioje klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba ūkyje, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, arba kurie atitinka šiuos reikalavimus:
 - jie yra pažymimi visam laikui, kad būtų galima atsekti jų kilmės ūkį,
 - surenkant spermą jie neturėjo jokių klasikinės skrepio ligos klinikinių požymių;
 - ii) ARR/ARR priono baltymo genotipo avinų sperma ir bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčių ožių sperma;
 - i) avys ir ožkos ūkyje neturi tiesioginio ar netiesioginio sąlyčio, įskaitant bendrą ganymą, su avimis ir ožkomis iš ūkių, kurių klasikinės skrepio ligos statusas prastesnis.
- 1.3. Avių, ožkų ar avių ir ožkų ūkis gali būti pripažintas ūkiu, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika kontroliuojama, su sąlyga, kad per ne mažiau kaip praėjusius trejus metus buvo laikomasi šių sąlygų:
- a) avys ir ožkos yra pažymimos visam laikui ir saugomi įrašai, kad būtų galima atsekti jų kilmės ūkį;
 - b) saugomi įrašai apie avių ir ožkų vežimą į ūkį ir iš jo;
 - c) į ūkį gali būti įvežamos tik šios avys ir ožkos:
 - i) avys ir ožkos iš ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama;
 - ii) avys ir ožkos iš ūkių, kurie atitiko sąlygas, nustatytas a–i punktuose, mažiausiai praėjusius trejus metus arba bent tokį pat laikotarpį, kurį ūkis, į kurį jos turi būti įvežamos, atitiko šiuose punktuose nustatytus reikalavimus;
 - iii) ARR/ARR priono baltymo genotipo avys ir bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčios ožkos;
 - iv) avinai ir ožiai, kurie atitinka i arba ii punktuose nustatytas sąlygas, išskyrus tą laikotarpį, kai jie buvo laikomi spermos surinkimo centre, jeigu spermos surinkimo centras atitinka šias sąlygas:
 - spermos surinkimo centras patvirtintas pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2020/686* II dalies 1 skyrių,

▼ **M74**

- per praėjusius trejus metus į spermos surinkimo centrą buvo atvežti avinai ir ožiai, kilę tik iš ūkių, kurie minėtu laikotarpiu tenkino a, b ir e punktuose išdėstytas sąlygas ir kuriuos reguliariai tikrina valstybinis veterinarijos gydytojas arba kompetentingos institucijos įgaliotas veterinarijos gydytojas,
 - per praėjusius trejus metus spermos surinkimo centre nebuvo patvirtinta klasikinės skrepio ligos atvejų,
 - spermos surinkimo centre yra nustatytos biologinio saugumo priemonės, skirtos užtikrinti, kad tame centre laikomi avinai ir ožiai, atvežti iš ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, neturėtų tiesioginio ar netiesioginio sąlyčio su aviniais ir ožiais iš ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos statusas prastesnis;
- d) ūkyje atliekami reguliarius patikrinimai, siekiant įsitikinti, kad tenkinamos a–i punktuose nustatytos sąlygos; valstybinis veterinarijos gydytojas arba tam tikslui kompetentingos institucijos įgaliotas veterinarijos gydytojas juos turi atlikti ne rečiau kaip kartą per metus;
- e) jame nebuvo patvirtintų klasikinės skrepio ligos atvejų;
- f) visos vyresnės nei 18 mėnesių avys ir ožkos, kurios nugaišo arba buvo nužudytos dėl kitų priežasčių, o ne buvo paskerstos žmonių maistui, tiriamos laboratorijoje klasiškai skrepio ligai nustatyti, taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3.2 punkte.
- Nukrypdomos nuo tos specialiosios sąlygos, valstybės narės gali nuspręsti, kad vyresnės nei 18 mėnesių avys ir ožkos, neturinčios komercinės vertės, papjaautos jų vaisingo gyvenimo pabaigoje, o ne paskerstos žmonių maistui, būtų tikrinamos valstybinio veterinarijos gydytojo, o visi gyvūnai, turintys išsekimo arba neurologinių požymių, būtų tiriami laboratorijoje klasiškai skrepio ligai nustatyti, taikant laboratorinius metodus ir protokolus, nustatytus X priedo C skyriaus 3.2 punkte;
- g) į ūkį gali būti įvežamos tik tokios avių ir ožkų kiaušialąstės ir embrionai:
- i) kiaušialąstės ir embrionai iš gyvūnų donorų, kurie nuo gimimo buvo laikomi valstybėje narėje, kurioje klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba ūkyje, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, arba kurie atitinka šiuos reikalavimus:
 - jie yra pažymimi visam laikui, kad būtų galima atsekti jų kilmės ūkį,
 - jie nuo gimimo buvo laikomi ūkiuose, kuriuose per jų buvimo tame ūkyje laikotarpį nebuvo patvirtintų klasikinės skrepio ligos atvejų,
 - jie neturėjo jokių klasikinės skrepio ligos klinikinių požymių surenkant kiaušialąstes arba embrionus;
 - ii) kiaušialąstės ir embrionai iš avių, turinčių bent vieną ARR alelį, ir ožkų, turinčių bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių;

▼ M74

h) į ūkį gali būti įvežama tik tokia avinų ir ožių sperma:

i) sperma iš gyvūnų donorų, kurie nuo gimimo buvo laikomi valstybėje narėje, kurioje klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba ūkyje, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, arba kurie atitinka šiuos reikalavimus:

— jie yra pažymimi visam laikui, kad būtų galima atsekti jų kilmės ūkį,

— surenkant spermą jie neturėjo jokių klasikinės skrepio ligos klinikinių požymių;

ii) ARR/ARR priono baltymo genotipo avinų sperma ir bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčių ožių sperma;

i) avys ir ožkos ūkyje neturi tiesioginio ar netiesioginio sąlyčio, įskaitant bendrą ganymą, su avimis ir ožkomis iš ūkių, kurių klasikinės skrepio ligos statusas prastesnis.

▼ M55

1.4. Jei klasikinės skrepio ligos atvejis yra patvirtintas ūkyje, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, arba ūkyje, kuriame atlikus VII priedo B skyriaus 1 dalyje nurodytą tyrimą nustatyta epidemiologinė sąsaja su ūkiu, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, ūkis, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, nedelsiant išbraukiamas iš šio skirsnio 1.1 punkte nurodyto sąrašo.

Valstybė narė nedelsdama informuoja apie tai kitas valstybes nares, kurios įvežė avis ir ožkas, kilusias iš užkrėsto ūkio, arba spermą ar embrionus, surinktus iš avinų (avių) ar ožių (ožkų), laikytų užkrėstame ūkyje per praėjusius septynerius metus, jei tai ūkis, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba per praėjusius trejus metus, jei tai ūkis, kuriame klasikinės skrepio ligos rizika yra kontroliuojama.

▼ M50

2. Valstybės narės arba valstybių narių zonos, kuriose klasikinės skrepi rizika yra nedidelė

2.1. Jei valstybė narė mano, kad jos teritorijoje arba jos teritorijos dalyje klasikinės skrepi rizika yra nedidelė, ji pateikia Komisijai atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus, kuriuose visų pirma nurodoma, kad:

a) rizikos vertinimas buvo atliktas ir jis parodė, kad šiuo metu nustatytos tinkamos priemonės ir jos buvo taikomos pakankamą laiką tarpą siekiant kontroliuoti bet kokią nustatytą rizikos veiksnį. Šiame rizikos vertinime turi būti nustatyti visi potencialūs klasikinės skrepi ligos pasireišimo veiksniai ir jų istorinė perspektyva, visų pirma:

i) avių ir ožkų ar šių gyvūnų spermos ir embrionų, galimai užkrėstų klasine skrepi, importas ar įvežimas;

ii) žinių apie populiacijos struktūrą ir ūkininkavimo praktiką laikant avis ir ožkas mastas;

iii) šėrimo praktika, įskaitant mėsos ir mėsos ir kaulų miltų ar spurgų, gautų iš atrajotojų, vartojimą;

▼ M50

- iv) avių ir ožkų kilmės pieno ir pieno produktų, skirtų naudoti pašarams šeriant avis ir ožkas, importas;

▼ M55

- b) per ne mažiau kaip praėjusius septynerius metus buvo tiriamos avys ir ožkos, kurioms pasireiškė klinikiniai požymiai, atitinkantys klasikinę skrepio ligą;
- c) per ne mažiau kaip praėjusius septynerius metus pakankamas paskerstų vyresnių nei 18 mėnesių avių ir ožkų, kurios nugaišo arba buvo nužudytos, o ne buvo paskerstos žmonių maistui, skaičius, atspindintis paskerstas avis ir ožkas, buvo kasmet tiriamas, siekiant 95 % patikimumu nustatyti klasikinę skrepio ligą, jei ji pasireiškė toje populiacijoje ir jos paplitimas viršija 0,1 %, ir per tą laikotarpį apie klasikinės skrepio ligos atvejus nebuvo pranešta;

▼ M50

- d) avių ir ožkų šėrimas atrajotojų kilmės mėsos ir kaulų miltais ar spirgais buvo uždraustas ir mažiausiai septynerius metus buvo veiksmingai užtikrinamas šio draudimo įgyvendinimas visoje valstybėje narėje;
 - e) avių ir ožkų bei šių gyvūnų spermos ir embrionų įvežimas iš kitų valstybių narių atliekamas pagal 4.1 punkto b papunktį ar 4.2 punktą;
 - f) avių ir ožkų bei šių gyvūnų spermos ir embrionų įvežimas iš trečiųjų šalių atliekamas pagal IX priedo E arba H skyrių.
- 2.2. Nedidelės rizikos dėl klasikinės skrepi statusas valstybei narei arba valstybės narės zonai gali būti patvirtintas 24 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

Valstybės narės turi pranešti Komisijai apie bet kokią pateiktos pagal 2.1 punktą su liga susijusios informacijos pakeitimą.

Nedidelės rizikos statusas, patvirtintas pagal 2.2 punktą, atsižvelgiant į tokį pranešimą, gali būti panaikintas 24 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

▼ M76

- 2.3. Valstybės narės arba valstybės narės zona, kuriose klasikinės skrepio ligos rizika yra nedidelė:
- Austrija
 - Čekija
 - Slovėnija
 - Suomija
 - Švedija.

▼ M50

3. Nacionalinės klasikinės skrepi kontrolės programos

- 3.1. Valstybė narė, vykdanči nacionalinę klasikinės skrepi kontrolės programą visoje savo teritorijoje:

- a) gali pateikti nacionalinę kontrolės programą Komisijai, visų pirma apibūdindama:
 - klasikinių skrepi ligos atvejų pasiskirstymą valstybėje narėje,
 - priežastis, dėl kurių imtasi vykdyti nacionalinę kontrolės programą, atsižvelgiant į ligos mastą ir išlaidų bei gaunamos naudos santykį,
 - ūkiams taikomas statuso kategorijas ir standartus, kurie turi būti įgyvendinti visų minėtų kategorijų ūkiuose,

▼ M50

- taikytinų tyrimų tvarką,
 - nacionalinės kontrolės programos stebėsenos procedūras,
 - veiksmus, kurių būtų imamasi, jei dėl kokios nors priežasties ūkis prarastų savo statusą,
 - priemones, kurių būtų imamasi, jei vadovaujantis nacionalinės kontrolės programos nuostatomis atliktų patikrinimų rezultatai būtų teigiami;
- b) a punkte nurodyta programa gali būti patvirtinta, jei ji atitinka tame punkte 24 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka nustatytus kriterijus. valstybių narių pateikti programų daliniai pakeitimai ar papildymai gali būti patvirtinti 24 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

▼ M58

3.2. Patvirtinamos šių valstybių narių nacionalinės skrepio ligos kontrolės programos:

- Danijos,
- Slovėnijos.

▼ M55

4. Sąjungos vidaus prekyba aviniais (avimis) ir ožiais (ožkomis) bei šių gyvūnų sperma ir embrionais

Taikomos tokios sąlygos:

4.1. Avys ir ožkos:

- a) veisti numatytos avys ir ožkos, skirtos valstybėms narėms, išskyrus tas, kuriose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba vykdoma patvirtinta nacionalinė skrepio ligos kontrolės programa:
- i) turi būti iš ūkio ar ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama, arba
 - ii) turi būti iš valstybės narės ar valstybės narės zonos, kuriose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba
 - iii) jeigu tai avys, jos turi būti ARR/ARR priono baltymo genotipo gyvūnai, o jeigu tai ožkos, jos turi turėti bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių, su sąlyga, kad jos nėra iš ūkio, kuriam taikomi VII priedo B skyriaus 3 ir 4 punktuose nustatyti apribojimai;

▼ M66

- b) avys ir ožkos, numatomos visoms paskirtims, išskyrus nedelsiant skersti, ir skirtos valstybėms narėms, kuriose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba vykdoma patvirtinta nacionalinė skrepio ligos kontrolės programa:

- i) turi būti iš ūkio ar ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba
- ii) turi būti iš valstybės narės ar valstybės narės zonos, kuriose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba

▼ M55

- b) avys ir ožkos, numatomos visoms paskirtims, išskyrus nedelsiant skersti, ir skirtos valstybėms narėms, kuriose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba vykdoma patvirtinta nacionalinė skrepio ligos kontrolės programa:

- i) turi būti iš ūkio ar ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba
- ii) turi būti iš valstybės narės ar valstybės narės zonos, kuriose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė, arba

▼ M66

- iii) jeigu tai avys, jos turi būti ARR/ARR priono baltymo genotipo gyvūnai, o jeigu tai ožkos, jos turi turėti bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių, su sąlyga, kad jos nėra iš ūkio, kuriam taikomi VII priedo B skyriaus 3 ir 4 punktuose nustatyti apribojimai;

▼ **M74**

- c) nukrypstant nuo a ir b punktų, tuose punktuose nustatyti reikalavimai netaikomi avims ir ožkoms, kurios yra laikomos tik atskirtuose ūkiuose, apibrėžtuose Reglamento (ES) 2016/429 ⁽¹⁾ 4 straipsnio 48 punkte, arba vežamos iš vieno tokio ūkio į kitą;

▼ **M55**

- d) nukrypstant nuo a ir b punktų, valstybės narės kompetentinga institucija gali leisti Sąjungos viduje prekiauti gyvūnais, kurie neatitinka tuose punktuose nustatytų reikalavimų, jeigu ji gavo išankstinį tų gyvūnų paskirties valstybės narės kompetentingos institucijos sutikimą, ir su sąlyga, kad gyvūnai tenkina šias sąlygas:

▼ **M66**

- i) gyvūnai yra nykstančios veislės;
- ii) gyvūnai yra įrašyti į tos veislės kilmės knygą išsiuntimo valstybėje narėje. Šią kilmės knygą sudaro ir tvarko pagal Reglamento (ES) 2016/1012 4 straipsnio 3 dalį pripažinta grynaveislių veislinių gyvūnų veisimo organizacija arba to reglamento 38 straipsnyje nurodyta tos valstybės narės kompetentinga institucija. Gyvūnai taip pat turi būti įrašyti į tos veislės kilmės knygą paskirties valstybėje narėje. Šią kilmės knygą taip pat sudaro ir tvarko pagal Reglamento (ES) 2016/1012 4 straipsnio 3 dalį pripažinta grynaveislių veislinių gyvūnų veisimo organizacija arba to reglamento 38 straipsnyje nurodyta tos valstybės narės kompetentinga institucija;
- iii) išsiuntimo valstybėje narėje ir paskirties valstybėje narėje ii įtraukoje nurodytos grynaveislių veislinių gyvūnų veisimo organizacijos arba kompetentingos institucijos vykdo tos veislės gyvūnų veisimo programą, kuria siekiama šią veislę išsaugoti;

▼ **M55**

- iv) gyvūnai nėra iš ūkio, kuriam taikomi VII priedo B skyriaus 3 ir 4 dalyse nustatyti apribojimai;
- v) ► **M66** atvežus a arba b papunkčiuose nustatytų reikalavimų neatitinkančius gyvūnus į paskirties valstybės narės ūkį, visų to ūkio avių ir ožkų judėjimas pagal VII priedo B skyriaus 3.4 punktą apribojamas trejiems metams. Jeigu paskirties valstybėje narėje klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba joje vykdoma patvirtinta nacionalinė skrepio ligos kontrolės programa, šis apribojimas taikomas septynerius metus.

Nukrypstant nuo šios įtraukos pirmos pastraipos, tokie Sąjungos vidaus prekybos ar gyvūnų judėjimo Sąjungos viduje apribojimai netaikomi nykstančios veislės gyvūnams, vežamiems į ūkį, kuriame veisiami šios nykstančios veislės gyvūnai. Ši gyvūnų veislė turi būti įtraukta į veisimo programą, kuria siekiama šią veislę išsaugoti ir kurią vykdo Reglamento (ES) 2016/1012 2 straipsnio 5 dalyje apibrėžta grynaveislių veislinių gyvūnų veisimo organizacija arba to reglamento 38 straipsnyje nurodyta kompetentinga institucija. ◀

Po to, kai gyvūnais buvo prekiaujama arba jie buvo vežami Sąjungos viduje, kaip nurodyta v įtraukos antroje pastraipoje, visų avių ir ožkų, esančių ūkyje arba ūkiuose, į kuriuos gyvūnai atvežami pagal tą leidžiančią nukrypti nuostatą, judėjimas ribojamas pagal v įtraukos pirmą ir antrą pastraipą.

⁽¹⁾ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

▼ M55

4.2. Avinų ir ožių sperma ir avių ir ožkų embrionai turi būti:

- a) surinkti iš gyvūnų, kurie nuo gimimo buvo nuolatos laikomi ūkyje ar ūkiuose, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba kontroliuojama; išskyrus atvejus, kai ūkis yra spermos surinkimo centras (su sąlyga, kad spermos surinkimo centras atitinka 1.3 punkto c papunkčio iv įtraukoje nustatytus reikalavimus), arba
- b) surinkti iš gyvūnų, kurie praėjusius trejus metus iki surinkimo buvo nuolat laikomi ūkyje ar ūkiuose, kurie trejus metus atitiko visus 1.3 punkto a–f papunkčiuose išdėstytus reikalavimus, išskyrus tuos atvejus, kai ūkis yra spermos surinkimo centras (su sąlyga, kad spermos surinkimo centras atitinka 1.3 punkto c papunkčio iv įtraukoje nustatytus reikalavimus), arba
- c) surinkti iš gyvūnų, kurie nuo gimimo buvo nuolatos laikomi šalyje ar zonoje, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė; arba

▼ M74

- d) jei tai avinų sperma, ji turi būti surinkta iš ARR/ARR priono baltymo genotipo patinų, o jei tai ožių sperma – iš bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčių patinų, arba
- e) jei tai avių embrionai, jie turi turėti bent vieną ARR alelį, o jei ožkų – bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių;

▼ M72*C SKIRSNIS**Elniams taikomi reikalavimai*

1. Dėl lėtinės išsekimo ligos nustatytų valstybių narių ir jų teritorijų sąrašas

1.1. Valstybės narės, kuriose patvirtinti lėtinės išsekimo ligos atvejai:

- a) Suomija;
- b) Švedija.

1.2. Suomijos ir Švedijos teritorijos, nustatytos atsižvelgiant į lėtinės išsekimo ligos riziką, susijusią su tradiciniu gyvų pusiau prijaikintų šiaurinių elnių judėjimu per sieną į Norvegiją ir iš jos:

- a) Suomijoje: vietovė tarp Norvegijos ir Suomijos sienos bei Norvegijos ir Suomijos tvoros nuo šiaurinių elnių;
- b) Švedijoje:

— Norboteno (Norrbotten) apygarda,

— Vesterboteno (Västerbotten) apygarda,

— Jemtlando (Jämtland) apygarda,

▼ **M72**

- Vesternorlando (Västernorrland) apygarda,
- Dalarnos (Dalarna) apygardos Elvdaleno (Älvdalen) savivaldybė,
- Jevleborgo (Gävleborg) apygardos Nordanstigo (Nordanstig), Hiudiksvalio (Hudiksvall) ir Sioderhamno (Söderhamn) savivaldybės.

2. Gyvų elninių judėjimas iš Norvegijos į Sąjungą

2.1. Gyvų elninių judėjimas iš Norvegijos į Sąjungą yra draudžiamas.

2.2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 2.1 punkto, leidžiamas toks gyvų elninių judėjimas:

- a) gyvų pusiau prijaukintų šiaurinių elnių judėjimas iš Norvegijos į sezonines ganyklas 1.2 punkto b papunktyje išvardytose Švedijos teritorijose, jei Švedijos kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio gabenimo;
- b) gyvų pusiau prijaukintų šiaurinių elnių grįžimas iš sezoninių ganyklų Norvegijoje atgal į 1.2 punkto b papunktyje išvardytas Švedijos teritorijas, jei Švedijos kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio judėjimo;
- c) gyvų pusiau prijaukintų šiaurinių elnių judėjimas iš Norvegijos į sezonines ganyklas 1.2 punkto a papunktyje išvardytose Suomijos teritorijose;
- d) gyvų pusiau prijaukintų šiaurinių elnių grįžimas iš Norvegijos į Suomiją pasiganius Norvegijos teritorijoje tarp Norvegijos ir Suomijos sienos bei Norvegijos ir Suomijos tvoros nuo šiaurinių elnių;
- e) gyvų elninių gabenimas iš Norvegijos tiesiogiai į skerdyklą Švedijoje arba Suomijoje, jei paskirties valstybės narės kompetentinga valdžios institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio gabenimo;
- f) gyvų pusiau prijaukintų šiaurinių elnių gabenimas iš Norvegijos į sporto ar kultūros renginius 1.2 punkto b papunktyje išvardytose Švedijos teritorijose, jei Švedijos kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl kiekvienos siuntos gabenimo;
- g) gyvų pusiau prijaukintų šiaurinių elnių grąžinimas iš Norvegijos po dalyvavimo sporto ar kultūros renginiuose atgal į 1.2 punkto b papunktyje išvardytas Švedijos teritorijas, jei Švedijos kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl kiekvienos siuntos gabenimo;
- h) gyvų elninių gabenimas iš Norvegijos tranzitu per Švediją arba Suomiją į paskirties vietą Norvegijoje, jei tranzito valstybės narės kompetentinga valdžios institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą.

3. Gyvų elninių judėjimas iš Suomijos ir Švedijos teritorijų, turinčių pusiau prijaukintų šiaurinių elnių judėjimo per sieną su Norvegija tradicijas

3.1. Gyvų elninių judėjimas iš 1.2 punkte išvardytų teritorijų yra draudžiamas.

▼ **M72**

- 3.2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 3.1 punkto, leidžiamas toks gyvų elninių judėjimas iš 1.2 punkte išvardytų teritorijų:
- a) gyvų elninių judėjimas į Norvegiją, jei Norvegijos kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio judėjimo;
 - b) gyvų elninių gabenimas tiesiogiai į skerdyklą Švedijoje arba Suomijoje, jei paskirties kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio gabenimo;
 - c) gyvų suomių šiaurinių elnių judėjimas iš 1.2 punkto b papunktyje išvardytų Švedijos teritorijų į Suomiją, jei Suomijos kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio judėjimo;
 - d) gyvų elninių gabenimas iš šio priedo 1.2 punkto b papunktyje nurodytoje teritorijoje esančio atskirto ūkio, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 ⁽¹⁾ 4 straipsnio 48 punkte, į Švedijoje esantį atskirtą ūkį, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/429 4 straipsnio 48 punkte, jei Švedijos kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio gabenimo.
4. Gyvų elninių judėjimas iš valstybės narės, kurioje patvirtinta lėtinė išsekimo liga
- 4.1. Nepažeidžiant 3 punkto nuostatų, gyvų elninių judėjimas iš 1.1 punkte nurodytų valstybių narių į kitas valstybes nares yra draudžiamas.
- 4.2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 4.1 punkto, leidžiamas toks gyvų elninių judėjimas iš 1.1 punkte nurodytų valstybių narių:
- a) gyvų elninių gabenimas tiesiogiai į skerdyklą kitoje 1.1 punkte nurodytoje valstybėje narėje arba Norvegijoje;
 - b) gyvų elninių gabenimas į kitą 1.1 punkte nurodytą valstybę narę arba Norvegiją kitais tikslais nei tiesiogiai į skerdyklą, jei paskirties kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio gabenimo;
 - c) gyvų elninių gabenimas iš atskirto ūkio, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/429 4 straipsnio 48 punkte, į kitoje valstybėje narėje esantį atskirtą ūkį, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/429 4 straipsnio 48 punkte, jei paskirties kompetentinga institucija iš anksto duoda raštišką sutikimą dėl tokio gabenimo.

▼ **B**

B SKYRIUS

15 straipsnio 2 dalyje nurodytų įtariamų užsikrėtusių USE ar užkrėstų gyvūnų palikuonims nustatytinos sąlygos

Į rinką draudžiama tiekti USE užkrėstų galvijų patelių paskutinės vados palikuonis arba ožkų ir avių, kuriems registruojama USE, palikuonis, kuriuos šios atsivedė prieš dvejus metus arba periodo, kai pasireiškė pirmieji klinikiniai ligos požymiai, metu.

⁽¹⁾ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

▼ **M31**

C SKYRIUS

Prekybai tam tikrais gyvūninės kilmės produktais Bendrijoje nustatytinės sąlygos

A SKIRSNIS

Produktai

Šiems gyvūninės kilmės produktams netaikomas 16 straipsnio 3 dalyje nurodytas draudimas, jei jie gauti iš galvijų, avių ir ožkų, atitinkančių toliau išdėstytus B skirsnio reikalavimus:

- šviežia mėsa,
- malta mėsa,
- mėsos pusgaminiai,
- mėsos produktai.

B SKIRSNIS

Reikalavimai

A skirsnyje nurodyti produktai turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) gyvūnai, iš kurių buvo gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, nebuvo šeriami mėsos ir kaulų miltais ar spirgais, gautais iš atrajotojų, ir jiems buvo atlikti *ante mortem* ir *post mortem* patikrinimai;
- b) gyvūnai, iš kurių buvo gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, nebuvo skerdžiami po apsvaiginimo leidžiant dujas į kaukolės ertmę arba užmušti tokiu pat būdu arba paskersti perplėšiant po apsvaiginimo centrinės nervų sistemos audinius pailgu strypo formos instrumentu, įvestu į kaukolės ertmę;
- c) galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai nėra gauti iš:
 - i) nurodytos pavojingos medžiagos, kaip apibrėžta V priede;
 - ii) nervinių ar limfinių audinių, paveiktų kaulų išėmimo metu; ir
 - iii) mechaniškai atskirtos mėsos, gautos iš galvijų, avių ar ožkų kaulų.

▼ **M72**

C SKIRSNIS

Medžioklei skirti jaukai su elninių šlapimu

1. Draudžiama į Sąjungą gabenti Norvegijos kilmės medžioklei skirtų jaukų su elninių šlapimu siuntas.
2. Draudžiama gaminti, pateikti rinkai ir naudoti medžioklei skirtus jaukus su A skyriaus C skirsnio 1.1 punkte nurodytų valstybių narių kilmės elninių šlapimu.

▼ **B**

D SKYRIUS

Eksportuojamoms prekėms nustatytinės sąlygos

Į trečiąsias šalis eksportuojamiems gyviems galvijams ir gyvūninės kilmės produktams taikomos šiame reglamente nustatytos prekybos Bendrijoje taisyklės.

▼ M55*IX PRIEDAS***GYVŲ GYVŪNŲ, EMBRIONŲ, KIAUŠIALAŠČIŲ IR GYVŪNINĖS
KILMĖS PRODUKTŲ IMPORTAS Į SĄJUNGĄ****B SKYRIUS****Galvijų importas***A SKIRSNIS****Importas iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika nedidelė***

Importuojant galvijus iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika nedidelė, turi būti pateiktas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad

- a) gyvūnai yra gimę ir nuolat auginti šalyje ar regione, kurie pagal Komisijos sprendimą 2007/453/EB ⁽¹⁾ priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė;

▼ M64

- b) gyvūnai yra žymimi naudojant nuolatinę identifikavimo sistemą, leidžiančią atsekti veislinę patelę ir bandą, iš kurios gyvūnas yra kilęs, ir nėra laikomi šiais galvijais:

▼ M55

- i) visais GSE sergančiais gyvūnais,
 - ii) visais galvijais, kurie per pirmus jų gyvenimo metus buvo auginti su GSE sergančiais galvijais pirmais pastarųjų gyvenimo metais ir kurie, kaip nustatyta atlikus tyrimą, tuo laikotarpiu buvo šeriami tais pačiais pašarais, kurie galėjo būti užteršti, arba
 - iii) jeigu antroje įtraukoje nurodyto tyrimo rezultatai neaiškūs – visais galvijais, kilusiais iš tos pačios bandos kaip ir GSE sergantys galvijai, kuriems GSE diagnozuota per 12 mėnesių nuo gimimo,
- ir
- c) jei susijusioje šalyje buvo vietinių GSE atvejų, gyvūnai gimė:
 - i) po tos dienos, kai buvo pradėtas veiksmingai įgyvendinti draudimas šerti atrajotojus mėsos ir kaulų miltais ir spirgais, gautais iš atrajotojų, kaip nustatyta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse, arba
 - ii) po tos dienos, kai gimė paskutinis vietinis GSE sergantis gyvūnas, jei jis gimė po i įtraukoje nurodyto draudimo šerti minėtais pašarais taikymo pradžios.

*B SKIRSNIS****Importas iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika kontroliuojama***

Importuojant galvijus iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika kontroliuojama, turi būti pateiktas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad:

- a) šalis ar regionas pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika kontroliuojama;

▼ M64

- b) gyvūnai yra žymimi naudojant nuolatinę identifikavimo sistemą, leidžiančią atsekti veislinę patelę ir bandą, iš kurios gyvūnas yra kilęs, ir nėra laikomi šiais galvijais:

▼ M55

- i) visais GSE sergančiais gyvūnais,

⁽¹⁾ 2007 m. birželio 29 d. Komisijos sprendimas 2007/453/EB, nustatantis valstybių narių ar trečiųjų šalių ar jų regionų būklę, atsižvelgiant į GSE, pagal jų GSE riziką (OL L 172, 2007 6 30, p. 84).

▼ M55

- ii) visais galvijais, kurie per pirmus jų gyvenimo metus buvo auginti su GSE sergančiais galvijais pirmais pastarųjų gyvenimo metais ir kurie, kaip nustatyta atlikus tyrimą, tuo laikotarpiu buvo šeriami tais pačiais pašarais, kurie galėjo būti užteršti, arba
 - iii) jeigu antroje įtraukoje nurodyto tyrimo rezultatai neaiškūs – visais galvijais, kilusiais iš tos pačios bandos kaip ir GSE sergantys galvijai, kuriems GSE diagnozuota per 12 mėnesių nuo gimimo,
- c) gyvūnai gimė:
- i) po tos dienos, kai buvo pradėtas veiksmingai įgyvendinti draudimas šerti atrajotojus mėsos ir kaulų miltais ir spirgais, gautais iš atrajotojų, kaip nustatyta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse, arba
 - ii) po tos dienos, kai gimė paskutinis vietinis GSE sergantis gyvūnas, jei jis gimė po i įtraukoje nurodyto draudimo šerti minėtais pašarais taikymo pradžios.

*C SKIRSNIS****Importas iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika nenustatyta***

Importuojant galvijus iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika nenustatyta, turi būti pateiktas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad:

- a) šalis ar regionas pagal Sprendimą 2007/453/EB yra priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nenustatyta;
- b) atrajotojus draudžiama šerti mėsos ir kaulų miltais ir spirgais, gautais iš atrajotojų, kaip apibrėžta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse, ir tas draudimas šalyje ar regione veiksmingai įgyvendinamas;

▼ M64

- c) gyvūnai yra žymimi naudojant nuolatinę identifikavimo sistemą, leidžiančią atsekti veislinę patelę ir bandą, iš kurios gyvūnas yra kilęs, ir nėra laikomi šiais galvijais:

▼ M55

- i) visais GSE sergančiais gyvūnais,
 - ii) visais galvijais, kurie per pirmus jų gyvenimo metus buvo auginti su GSE sergančiais galvijais pirmais pastarųjų gyvenimo metais ir kurie, kaip nustatyta atlikus tyrimą, tuo laikotarpiu buvo šeriami tais pačiais pašarais, kurie galėjo būti užteršti, arba
 - iii) jeigu antroje įtraukoje nurodyto tyrimo rezultatai neaiškūs – visais galvijais, kilusiais iš tos pačios bandos kaip ir GSE sergantys galvijai, kuriems GSE diagnozuota per 12 mėnesių nuo gimimo,
- d) gyvūnai gimė:
- i) ne anksčiau kaip praėjus dvejiems metams po tos dienos, kai buvo pradėtas veiksmingai įgyvendinti draudimas šerti atrajotojus mėsos ir kaulų miltais ir spirgais, gautais iš atrajotojų, kaip nustatyta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse, arba
 - ii) po tos dienos, kai gimė paskutinis vietinis GSE sergantis gyvūnas, jei jis gimė po i įtraukoje nurodyto draudimo šerti minėtais pašarais taikymo pradžios.

▼ **M55****C SKYRIUS****Galvijų, avių ar ožkų gyvūninių produktų importas***A SKIRSNIS***Produktai**

Atsižvelgiant į tai, kuriai GSE rizikos kategorijai priskiriama kilmės šalis, šie galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, kaip apibrėžta toliau nurodytuose Reglamento (EB) Nr. 853/2004 I priedo punktuose, turi tenkinti šio skyriaus B, C arba D skirsniuose nustatytas sąlygas:

- šviežia mėsa, kaip apibrėžta minėto priedo 1.10 punkte,
- smulkinta mėsa, kaip apibrėžta minėto priedo 1.13 punkte,
- mechaniškai atskirta mėsa, kaip apibrėžta minėto priedo 1.14 punkte,
- mėsos pusgaminiai, kaip apibrėžta minėto priedo 1.15 punkte,
- mėsos gaminiai, kaip apibrėžta minėto priedo 7.1 punkte,
- lydyti gyvūnų riebalai, kaip apibrėžta minėto priedo 7.5 punkte,
- spirgai, kaip apibrėžta minėto priedo 7.6 punkte,
- želatina, kaip apibrėžta minėto priedo 7.7 punkte, išskyrus gautąją iš kailių ir odų,
- kolagenas, kaip apibrėžta minėto priedo 7.8 punkte, išskyrus gautąjį iš kailių ir odų,
- apdoroti skrandžiai, šlapimo pūslės ir žarnos, kaip apibrėžta minėto priedo 7.9 punkte.

*B SKIRSNIS***Importas iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika nedidelė**

Importuojant A skirsnyje nurodytus galvijų, avių ir ožkų kilmės produktus iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika nedidelė, turi būti pateiktas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad:

- a) šalis ar regionas pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė;
- b) gyvūnams, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, buvo atlikti *ante-mortem* ir *post-mortem* patikrinimai;
- c) galvijų, avių ir ožkų kilmės produktų sudėtyje nėra šio reglamento V priedo 1 dalyje apibrėžtos nurodytos pavojingos medžiagos ir jie nėra gauti iš tos pavojingos medžiagos;
- d) jeigu gyvūnai, iš kurių gauti galvijų kilmės produktai, yra kilę iš šalies ar regiono, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika kontroliuojama arba nenustatyta, nukrypstant nuo šio skirsnio c punkto, galima importuoti skerdenas, skerdenų puses arba į ne daugiau kaip tris vientisus gabalus supjaustytas skerdenų puses, taip pat ketvirčius, kurių sudėtyje nėra nurodytos pavojingos medžiagos, išskyrus nugarkaulį, įskaitant nugaros nervų šaknelių mazgus. Kai tokie produktai importuojami, galvijų skerdenos arba vientisi skerdenų gabalai, turintys nugarkaulį, kuris pagal šio reglamento V priedo 1 dalį apibrėžiamas kaip nurodyta pavojinga medžiaga, turi būti žymimi aiškiai matoma raudona juoste ant etiketės, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1760/2000 13 arba 15 straipsnyje. Be to, prie Reglamento (EB) Nr. 136/2004 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto bendrojo veterinarinio įvežimo dokumento (BVID) pridedama konkreti informacija apie galvijų skerdenų ar vientisų skerdenų gabalų, iš kurių reikia pašalinti nugarkaulį, skaičių;

▼ **M55**

- e) galvijų, avių ir ožkų kilmės produktų sudėtyje nėra mechaniškai atskirtos mėsos, gautos iš galvijų, avių ar ožkų kaulų, ir jie nėra gauti iš tos mechaniškai atskirtos mėsos, išskyrus atvejus, kai gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, yra gimę, nuolat auginti ir paskersti šalyje ar regione, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė ir kuriuose nebuvo vietinių GSE atvejų;
- f) gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, nebuvo paskersti apsvaiginus į kaukolės ertmę įleidžiant dujų arba nužudyti tokiu pat būdu arba paskersti apsvaiginus perplėšiant jų centrinės nervų sistemos audinius, ilgą strypo formos instrumentą įkišant į kaukolės ertmę, išskyrus atvejus, kai gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, yra gimę, nuolat auginti ir paskersti šalyje ar regione, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė;
- g) jeigu gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, yra kilę iš šalies ar regiono, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nenustatyta, gyvūnai nebuvo šeriami mėsos ir kaulų miltais ar spirgais, kaip apibrėžta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse;
- h) jeigu gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, yra kilę iš šalies ar regiono, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nenustatyta, produktai buvo pagaminti ir tvarkomi tokiu būdu, kuriuo užtikrinama, kad jų sudėtyje nėra nervinių ar limfinių audinių, paveiktų išimant kaulus, ir jie nėra užteršti tokiais audiniais.

*C SKIRSNIS****Importas iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika kontroliuojama***

1. Importuojant A skirsnyje nurodytus galvijų, avių ir ožkų kilmės produktus iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika kontroliuojama, turi būti pateiktas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad:
 - a) šalis ar regionas pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika kontroliuojama;
 - b) gyvūnams, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, buvo atlikti *ante-mortem* ir *post-mortem* patikrinimai;
 - c) gyvūnai, iš kurių gauti eksportui skirti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, nebuvo nužudyti apsvaiginus perplėšiant centrinės nervų sistemos audinius, ilgą strypo formos instrumentą įkišant į kaukolės ertmę arba į kaukolės ertmę įleidžiant dujų;
 - d) galvijų, avių ir ožkų kilmės produktų sudėtyje nėra šio reglamento V priedo 1 dalyje apibrėžtos nurodytos pavojingos medžiagos arba mechaniškai atskirtos mėsos, gautos iš galvijų, avių ar ožkų kaulų, ir jie nėra gauti iš tos pavojingos medžiagos ar mechaniškai atskirtos mėsos;

▼ **M68**

- e) jeigu gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, yra kilę iš šalies ar regiono, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nenustatyta, gyvūnai nebuvo šeriami mėsos ir kaulų miltais ar spirgais, kaip apibrėžta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse;
- f) jeigu gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, yra kilę iš šalies ar regiono, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nenustatyta, produktai buvo pagaminti ir tvarkomi tokiu būdu, kuriuo užtikrinama, kad jų sudėtyje nėra nervinių ar limfinių audinių, paveiktų išimant kaulus, ir jie nėra užteršti tokiais audiniais.

▼ **M55**

2. Nukrypstant nuo 1 dalies d punkto, galima importuoti galvijų kilmės produktus – skerdenas, skerdenų puses arba į ne daugiau kaip tris vientisus gabalus supjaustytas skerdenų puses, taip pat ketvirčius, kurių sudėtyje nėra nurodytos pavojingos medžiagos, išskyrus nugarkaulį, įskaitant nugaros nervų šaknelių mazgus.
3. Kai nugarkaulį šalinti reikia, galvijų skerdenos arba vientisi skerdenų gabalai, turintys nugarkaulį, žymimi aiškiai matoma raudona juostele ant etiketės, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1760/2000 13 arba 15 straipsnyje.
4. Prie Reglamento (EB) Nr. 136/2004 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto bendrojo veterinarinio įvežimo dokumento (BVID) pridedama informacija apie galvijų skerdenų ar vientisų skerdenų gabalų, iš kurių reikia pašalinti nugarkaulį, skaičių.
5. Jeigu importuojamos apdorotos žarnos, kurių kilmės šalis yra šalis arba regionas, kuriuose GSE rizika nedidelė, turi būti pateiktas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad:
 - a) šalis ar regionas pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika kontroliuojama;
 - b) gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, yra gimę, nuolat auginti ir paskersti šalyje ar regione, kuriuose GSE rizika nedidelė, ir jiems buvo atlikti *ante-mortem* ir *post-mortem* patikrinimai;
 - c) jei žarnos yra iš šalies ar regiono, kuriuose buvo vietinių GSE atvejų:
 - i) gyvūnai gimė po tos dienos, kai buvo pradėtas įgyvendinti draudimas šerti atrajotojus mėsos ir kaulų miltais ir spirgais, gautais iš atrajotojų, arba
 - ii) galvijų, avių ir ožkų kilmės produktų sudėtyje nėra šio reglamento V priedo 1 dalyje apibrėžtos nurodytos pavojingos medžiagos ir jie nėra gauti iš tos pavojingos medžiagos.

▼ **M55***D SKIRSNIS**Importas iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika nenustatyta*

1. Importuojant A skirsnyje nurodytus galvijų, avių ir ožkų kilmės produktus iš šalies ar regiono, kuriuose GSE rizika nenustatyta, turi būti pateiktas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad:
 - a) gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, nebuvo šeriami mėsos ir kaulų miltais ar spirgais, gautais iš atrajotojų, kaip apibrėžta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse, ir jiems buvo atlikti *ante mortem* ir *post mortem* patikrinimai;
 - b) gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, nebuvo nužudyti apsvaiginus perplėšiant centrinės nervų sistemos audinius, ilgą strypo formos instrumentą įkišant į kaukolės ertmę arba į kaukolės ertmę įleidžiant dujų;
 - c) galvijų, avių ir ožkų kilmės produktų sudėtyje nėra toliau išvardytų medžiagų ir jie nėra iš jų gauti:
 - i) nurodytos pavojingos medžiagos, kaip apibrėžta šio reglamento V priedo 1 dalyje;
 - ii) nervinių ar limfinių audinių, paveiktų išimant kaulus;
 - iii) mechaniškai atskirtos mėsos, gautos iš galvijų, avių ar ožkų kaulų.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies c punkto, galima importuoti galvijų kilmės produktus – skerdenų puses arba į ne daugiau kaip tris vientisus gabalus supjaustytas skerdenų puses, taip pat ketvirčius, kurių sudėtyje nėra nurodytos pavojingos medžiagos, išskyrus nugarkaulį, įskaitant nugaros nervų šaknelių mazgus.
3. Kai nugarkaulį šalinti reikia, galvijų skerdenos arba vientisi skerdenų gabalai, turintys nugarkaulį, žymimi aiškiai matoma raudona juoste ant etiketės, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1760/2000 13 arba 15 straipsnyje.
4. Prie Reglamento (EB) Nr. 136/2004 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto bendrojo veterinarinio įvežimo dokumento (BVID) pridedama konkreti informacija apie galvijų skerdenų ar vientisų skerdenų gabalų, iš kurių reikia pašalinti nugarkaulį, skaičių.
5. Jeigu importuojamos apdorotos žarnos, kurių kilmės šalis yra šalis arba regionas, kuriuose GSE rizika nedidelė, turi būti pateiktas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad:
 - a) šalis ar regionas pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nenustatyta;
 - b) gyvūnai, iš kurių gauti galvijų, avių ir ožkų kilmės produktai, yra gimę, nuolat auginti ir paskersti šalyje ar regione, kuriuose GSE rizika nedidelė, ir jiems buvo atlikti *ante-mortem* ir *post-mortem* patikrinimai;

▼M55

c) jei žarnos yra iš šalies ar regiono, kuriuose buvo vietinių GSE atvejų:

- i) gyvūnai gimė po tos dienos, kai buvo pradėtas įgyvendinti draudimas šerti atrajotojus mėsos ir kaulų miltais ir spirgais, gautais iš atrajotojų, arba
- ii) galvijų, avių ir ožkų kilmės produktų sudėtyje nėra šio reglamento V priedo 1 dalyje apibrėžtos nurodytos pavojingos medžiagos ir jie nėra gauti iš tos pavojingos medžiagos.

D SKYRIUS**Iš galvijų, avių ir ožkų gautų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių importas****A SKIRSNIS*****Šalutiniai gyvūniniai produktai***

Šis skyrius taikomas toliau išvardytiems šalutiniams gyvūniniams produktams, apibrėžtiems Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 1 punkte, ir jų gaminiams, apibrėžtiems to straipsnio 2 punkte, su sąlyga, kad jie yra galvijų, avių ir ožkų kilmės:

- a) lydytiems riebalams, gautiems iš 2 kategorijos medžiagos, skirtiems naudoti kaip organinės trąšos arba dirvožemį gerinančios medžiagos, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio 22 punkte;
- b) kaulams ir kaulų produktams, gautiems iš 2 kategorijos medžiagos;
- c) lydytiems riebalams, gautiems iš 3 kategorijos medžiagos, skirtiems naudoti kaip organinės trąšos, dirvožemį gerinančios medžiagos arba pašarai, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 3 straipsnio atitinkamai 22 ir 25 punktuose, arba kaip pradinės medžiagos jiems gaminti;
- d) gyvūnų augintinių ėdalui, įskaitant šunų kramtalus;
- e) kraujo produktams;
- f) perdirbtiems gyvūniniams baltymams;
- g) kaulams ir kaulų produktams, gautiems iš 3 kategorijos medžiagos;
- h) želatinai ir kolagenui, gautiems iš kitų nei kailiai ir odos medžiagų;
- i) c–h punktuose nenurodytoms 3 kategorijos medžiagoms ir jų gaminiams, išskyrus:
 - i) žalius kailius ir odas, apdorotus kailius ir odas;
 - ii) želatiną ir kolageną, gautus iš kailių ir odų;
 - iii) riebalų gaminius.

▼ **M64***B SKIRSNIS**Veterinarijos sertifikato reikalavimai*

1. Importuojant A skirsnyje nurodytus šalutinius gyvūninius produktus ir šalutinių gyvūninių produktų gaminius, gautus iš galvijų, avių ir ožkų, turi būti pridedamas užpildytas veterinarijos sertifikatas, kuriame patvirtinama, kad:

a) gyvūniniai šalutiniai produktai arba gyvūninių šalutinių produktų gaminiai yra tokie:

i) jų sudėtyje nėra šio reglamento V priedo 1 dalyje apibrėžtos nurodytos pavojingos medžiagos ir jie nėra gauti iš tos pavojingos medžiagos, ir

ii) jų sudėtyje nėra mechanškai atskirtos mėsos, gautos iš galvijų, avių ar ožkų kaulų, ir jie nėra gauti iš tos mechanškai atskirtos mėsos, išskyrus atvejus, kai gyvūnai, iš kurių gauti šalutiniai gyvūniniai produktai arba jų gaminiai, yra gimę, nuolat auginti ir paskersti šalyje ar regione, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė ir kuriuose nebuvo vietinių GSE atvejų, ir

iii) jie gauti iš gyvūnų, kurie nebuvo nužudyti apsvaiginus perplėšiant centrinės nervų sistemos audinius, ilgą strypo formos instrumentą įkišant į kaukolės ertmę arba į kaukolės ertmę įleidžiant dujų, išskyrus atvejus, kai gyvūnai yra gimę, nuolat auginti ir paskersti šalyje ar regione, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė,

arba

b) šalutinių gyvūninių produktų arba jų gaminių sudėtyje nėra galvijų, avių ir ožkų medžiagų, išskyrus medžiagas, gautas iš gyvūnų, gimusių, nuolat augintų ir paskerstų šalyje ar regione, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė.

2. Be šiame skirsnyje nustatytų patvirtinimų, importuojant A skirsnio d ir f punktuose nurodytus šalutinius gyvūninius produktus ir jų gaminius turi būti pateikiamas užpildytas veterinarijos sertifikatas, kuriame patvirtinama, kad:

a) šalutiniai gyvūniniai produktai ir jų gaminiai gauti iš šalies ar regiono, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė ir kuriuose nebuvo vietinių GSE atvejų,

arba

b) šalutiniai gyvūniniai produktai ir jų gaminiai gauti iš šalies ar regiono, kurie pagal Sprendimą 2007/453/EB priskiriami šalims ar regionams, kuriuose GSE rizika nedidelė ir kuriuose buvo vietinių GSE atvejų, ir šalutiniai gyvūniniai produktai arba jų gaminiai gauti iš gyvūnų, atsivestų po tos dienos, kai šalyje buvo pradėtas veiksmingai įgyvendinti draudimas šerti atrajotojus mėsos ir kaulų miltams ir spirgais, gautais iš atrajotojų, kaip apibrėžta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse.

Nukrypstant nuo pirmesnės dalies, a ir b punktuose nurodyto patvirtinimo pateikti nereikia; kai importuojamas perdirbtas gyvūnų augintinių ėdalas, supakuotas ir paženklintas laikantis Sąjungos teisės aktų.

▼ M64

3. Be šio skirsnio 1 ir 2 punktuose nustatytų reikalavimų, importuojant A skirsnyje nurodytus pašarams skirtus šalutinius gyvūninius produktus ir jų gaminius, kurių sudėtyje yra avių ar ožkų pieno ar pieno produktų, turi būti pateikiamas užpildytas veterinarijos sertifikatas, kuriame patvirtinama, kad:

a) avys ir ožkos, iš kurių buvo gauti tie šalutiniai gyvūniniai produktai ir jų gaminiai, nuo jų gimimo buvo nuolat laikomos šalyje, kurioje laikomasi šių sąlygų:

i) privaloma pranešti apie klasikinę skrepio ligą;

ii) veikia informavimo, priežiūros ir stebėsenos sistema;

iii) avių ar ožkų ūkiuose įtarus USE arba patvirtinus klasikinės skrepio ligos atvejį, tiems ūkiams taikomi oficialūs apribojimai;

iv) klasikinė skrepio liga užkrėstos avys ir ožkos nužudomos ir visiškai sunaikinamos;

v) avis ir ožkas draudžiama šerti atrajotojų kilmės mėsos ir kaulų miltais ar spirgais, kaip apibrėžta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse, ir šis draudimas buvo veiksmingai įgyvendinamas visoje šalyje mažiau nei praėjusius septynerius metus;

b) avių arba ožkų pienas ir pieno produktai gauti iš ūkių, kuriuose nėra nustatyta oficialių apribojimų dėl įtariamos USE;

▼ M74

c) avių arba ožkų pienas ir pieno produktai gauti iš ūkių, kuriuose bent praėjusius septynerius metus nebuvo diagnozuota klasikinės skrepio ligos atvejų arba kuriuose, nustačius klasikinės skrepio ligos atvejį:

i) visos ūkyje esančios avys ir ožkos nužudytos ir sunaikintos ar paskerstos, išskyrus veislinius ARR/ARR genotipo avinus, veislines avis, turinčias ne mažiau kaip vieną ARR alelį ir neturinčias VRQ alelių, kitas avis, turinčias ne mažiau kaip vieną ARR alelį, ir ožkas, turinčias bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių,

arba

ii) visi gyvūnai, kuriems patvirtinta klasikinė skrepio liga, nužudyti ir sunaikinti, ir ūkyje bent dvejus metus nuo paskutinio klasikinio skrepio ligos atvejo patvirtinimo datos buvo vykdoma intensyvesnė USE stebėseną, įskaitant tyrimus USE nustatyti, taikant laboratorinius metodus, nustatytus X priedo C skyriaus 3.2 punkte, kai tiriami visi toliau nurodyti vyresni nei 18 mėnesių gyvūnai, išskyrus ARR/ARR genotipo avis ir bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčias ožkas (ir gautas neigiamas rezultatas):

— gyvūnai, kurie buvo paskersti žmonėms vartoti, ir

— gyvūnai, kurie nugaišo arba buvo nužudyti ūkyje, bet kurie nebuvo nužudyti pagal ligos likvidavimo programą.

▼ M55**E SKYRIUS****Avių ir ožkų importas**

Importuojant į Sąjungą avis ir ožkas turi būti pateikiamas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad gyvūnai nuo jų gimimo buvo nuolat laikomi šalyje, kurioje laikomasi šių sąlygų:

- 1) privaloma pranešti apie klasikinę skrepio ligą;
- 2) veikia informavimo, priežiūros ir stebėsenos sistema;
- 3) klasikine skrepio liga užkrėstos avys ir ožkos nužudomos ir visiškai sunaikinamos;
- 4) avis ir ožkas draudžiama šerti atrajotojų kilmės mėsos ir kaulų miltais ar spirgais, kaip apibrėžta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse, ir šis draudimas buvo veiksmingai įgyvendinamas visoje šalyje mažiausiai praėjusius septynerius metus;

be sąlygų, nurodytų 1–4 dalyse, veterinarijos sertifikate turi būti patvirtinta, kad:

▼ M70

- 5) kai į Sąjungą importuojamos veisti numatytos avys ir ožkos, skirtos valstybėms narėms, išskyrus tas, kuriose klasikinės skrepio ligos rizika nedidelė arba vykdoma patvirtinta nacionalinė skrepio ligos kontrolės programa, ir kurios nurodytos VIII priedo A skyriaus A skirsnio 3.2 punkte, turi būti laikomasi šių sąlygų:

- a) importuojamos avys ir ožkos yra iš ūkio ar ūkių, kurie atitinka VIII priedo A skyriaus A skirsnio 1.3 punkte nustatytas sąlygas, arba

▼ M74

- b) tai yra ARR/ARR priono baltymo genotipo avys arba bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčios ožkos ir jos yra iš ūkio (-ių), kuriam (-iems) per pastaruosius dvejus metus nebuvo taikomas nė vienas oficialus judėjimo apribojimas dėl GSE ir klasikinės skrepio ligos, arba

▼ M70

- c) jei tai yra avys ir ožkos iš Didžiosios Britanijos, importuojamos į Šiaurės Airiją iki 2024 m. gruodžio 31 d., jos importuojamos iš ūkio ar ūkių:

- i) kuriuose per pastaruosius trejus metus nebuvo taikoma jokių oficialių perkėlimo apribojimų dėl GSE ar klasikinės skrepio ligos ir
- ii) kurie iki 2022 m. sausio 1 d. pateikė paraišką dėl oficialaus ūkių, kuriuose klasikinės skrepio ligos rizika kontroliuojama, pripažinimo pagal VIII priedo A skyriaus A skirsnio 1.3 punkte nustatytas sąlygas ir kurie gyvūnų importo į Šiaurės Airiją metu atitinka to punkto a–i papunkčiuose nustatytas sąlygas.

▼ M55

- 6) kai į Sąjungą importuojamos avys, numatytos visoms paskirtims, išskyrus nedelsiant skersti, skirtos valstybei narei, kurioje klasikinės skrepio ligos rizika yra nedidelė arba vykdoma patvirtinta nacionalinė skrepio ligos kontrolės programa ir kuri nurodyta VIII priedo A skyriaus A skirsnio 3.2 punkte, turi būti laikomasi šių sąlygų:

- a) gyvūnai atvežti iš ūkio ar ūkių, kurie atitinka VIII priedo A skyriaus A skirsnio 1.2 punkte nurodytas sąlygas, arba

▼ M74

- b) tai yra ARR/ARR priono baltymo genotipo avys arba bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčios ožkos ir jos yra iš ūkio, kuriam per pastaruosius dvejus metus nebuvo taikomas nė vienas oficialus judėjimo apribojimas dėl GSE ir klasikinės skrepio ligos.

▼ **M55**

F SKYRIUS

Gyvūninių produktų iš ūkiuose auginamų ir laukinių elninių šeimos gyvūnų importas

1. Kai šviežia mėsa, malta mėsa, mėsos pusgaminiai ir mėsos produktai, apibrėžti Reglamento (EB) Nr. 853/2004 I priedo atitinkamai 1.10, 1.13, 1.15 ir 7.1 punktuose, gauti iš ūkiuose auginamų elninių šeimos gyvūnų, yra importuojami į Sąjungą iš Kanados ar Jungtinių Amerikos Valstijų, prie veterinarijos sertifikatų pridedama produktų kilmės šalies kompetentingos institucijos pareigūno pasirašyta deklaracija, kurios tekstas yra toks:

„Šis produktas sudarytas arba gautas tik iš ūkiuose auginamų elninių gyvūnų, histopatologiniu, imunohistocheminiu ar kitu kompetentingos institucijos patvirtintu diagnostikos metodu patikrintų dėl lėtinės nykimo ligos, mėsos, išskyrus subproduktus ir nugaros smegenis, ir gauti neigiami rezultatai, be to, jis nėra gautas iš gyvūnų, kilusių iš bandos, kurioje patvirtinta arba oficialiai įtariama lėtinio nykimo liga.“

2. Kai šviežia mėsa, malta mėsa, mėsos pusgaminiai ir mėsos produktai, apibrėžti Reglamento (EB) Nr. 853/2004 I priedo atitinkamai 1.10, 1.13, 1.15 ir 7.1 punktuose, gauti iš laukinių elninių šeimos gyvūnų, yra importuojami į Sąjungą iš Kanados ar Jungtinių Amerikos Valstijų, prie veterinarijos sertifikatų pridedama produktų kilmės šalies kompetentingos institucijos pareigūno pasirašyta deklaracija, kurios tekstas yra toks:

„Šis produktas sudarytas arba gautas tik iš laukinių elninių gyvūnų, histopatologiniu, imunohistocheminiu ar kitu kompetentingos institucijos patvirtintu diagnostikos metodu patikrintų dėl lėtinės nykimo ligos, mėsos, išskyrus subproduktus ir nugaros smegenis, ir gauti neigiami rezultatai, be to, jis nėra gautas iš gyvūnų, kilusių iš regiono, kuriame per pastaruosius trejus metus patvirtinta arba oficialiai įtariama lėtinio nykimo liga.“

▼ **M72**

3. Draudžiama į Sąjungą importuoti medžioklei skirtus jaukus su elninių šlapimu.

▼ **M55**

H SKYRIUS

Avinų ir ožių spermos bei avių ir ožkų embrionų importas

Importuojant į Sąjungą avinų ir ožių spermą bei avių ir ožkų embrionus turi būti pateikiamas veterinarijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad:

- 1) gyvūnai donorai nuo jų gimimo buvo nuolat laikomi šalyje, kurioje laikomasi šių sąlygų:
 - a) privaloma pranešti apie klasikinę skrepio ligą;
 - b) veikia informavimo, priežiūros ir stebėsenos sistema;
 - c) klasikinė skrepio liga užkrėstos avys ir ožkos bei avinai ir ožiai nužudomi ir visiškai sunaikinami;
 - d) avis ir ožkas draudžiama šerti atrajotojų kilmės mėsos ir kaulų miltai ar spurgais, kaip apibrėžta OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekse, ir šis draudimas buvo veiksmingai įgyvendinamas visoje šalyje mažiausiai praėjusius septynerius metus, ir
- 2) gyvūnai donorai paskutinius trejus metus iki eksportuotinos spermos ar embrionų surinkimo buvo nuolat laikomi ūkyje arba ūkiuose, kurie per tą laikotarpį atitiko visus reikalavimus, išdėstytus VIII priedo A skyriaus A skirsnio 1.3 punkto a–f papunkčiuose, išskyrus atvejus, kai ūkis yra spermos surinkimo centras (su sąlyga, kad spermos surinkimo centras atitinka 1.3 punkto c papunkčio iv įtraukoje nustatytus reikalavimus), arba

▼M74

- a) jei tai avinų sperma, ji turi būti surinkta iš ARR/ARR priono baltymo genotipo patinų, o jei tai ožių sperma – iš bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių turinčių patinų, arba
- b) jei tai avių embrionai, jie turi turėti bent vieną ARR alelį, o jei ožkų – bent vieną iš K222, D146 arba S146 alelių.

▼ **M51***X PRIEDAS***ETALONINĖS LABORATORIJOS, MĖGINIŲ PAĖMIMAS IR LABORATORINĖS ANALIZĖS METODAI**▼ **M57**▼ **M51****C SKYRIUS****Mėginių ėmimas ir laboratoriniai tyrimai****1. Atranka**

Visi mėginiai USE tyrimams atlikti turi būti imami taikant metodus ir protokolus, nustatytus naujausiame Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) Sausumos gyvūnų diagnostinių tyrimų ir vakcinų vadovo leidime (toliau – vadovas). Jeigu OIE metodų ir protokolų nėra, kad būtų galima gauti reikiamus medžiagos kiekius, kompetentinga institucija užtikrina, kad mėginių ėmimo metodai ir protokolai atitiktų ES etaloninės laboratorijos pateiktas gaires.

Visų pirma kompetentinga institucija turi surinkti atitinkamus audinius pagal turimas mokslines rekomendacijas ir ES etaloninės laboratorijos gaires siekdama užtikrinti visų žinomų smulkiųjų atrajotojų USE padermių nustatymą ir turi tol saugoti bent pusę surinktų audinių kaip šviežius, bet ne užšaldytus audinius, kol tyrimo greituoju būdu rezultatas bus neigiamas. Jei rezultatas yra teigiamas arba neaiškus, turi būti atliekamas likusių audinių bandymas ir jie turi būti perdirbti pagal ES etaloninės laboratorijos gaires dėl diferencinės diagnostikos tyrimų ir klasifikavimo („ES nacionalinių etaloninių laboratorijų techninį vadovą dėl smulkiųjų atrajotojų USE padermės ypatumų nustatymo“, anglų k. „TSE strain characterisation in small ruminants: A technical handbook for National Reference Laboratories in the ES“).

Ant mėginių turi būti teisingai nurodyta tiriamų gyvūnų tapatybė.

2. Laboratorijos

USE laboratoriniai tyrimai atliekami kompetentingų institucijų paskirtose oficialiose diagnostinėse laboratorijose.

3. Metodai ir protokolai**3.1. Laboratoriniai tyrimai galvijų GSE nustatyti****a) Įtartinai atvejai**

Pagal 12 straipsnio 2 dalies nuostatas laboratoriniams tyrimams siunčiamiems galvijų mėginiams nedelsiant atliekami patvirtinamieji tyrimai taikant vieną iš šių metodų ir protokolų, kaip nustatyta naujausiame vadovo leidime:

- i) imunohistocheminis (IHC) metodas;
- ii) „Western blot“ tyrimas;
- iii) būdingų skaidulėlių atskleidimas elektroniniu mikroskopu;
- iv) histopatologinis tyrimas;
- v) greitųjų tyrimo metodų derinimas, kaip numatyta trečioje pastraipoje.

Jei histopatologinio tyrimo rezultatas neaiškus arba neigiamas, audiniai pateikiami tolesniam tyrimui pagal vieną iš kitų patvirtinamųjų metodų ir protokolų.

▼ **M51**

Greitieji tyrimo metodai gali būti taikomi tiek atliekant įtartinų atvejų pirminę patikrą, tiek jei rezultatai neaiškūs arba teigiami, norint gauti tolesnį patvirtinimą, remiantis ES etaloninės laboratorijos gairėmis („OIE taisyklėmis dėl oficialaus patvirtinimo, kad galvijai užkrėsti GSE (pagal pirminį reaktyvų patvirtinto greitojo tyrimo rezultatą“), naudojant antrąjį greitąjį tyrimą), jei:

- i) rezultatai patvirtinami GSE tiriančioje nacionalinėje etaloninėje laboratorijoje ir
- ii) vienas iš dviejų greitųjų tyrimų yra „Western blot“, ir
- iii) antrasis atliekamas greitasis tyrimas:
 - apima audinio, kurio tyrimo rezultatas neigiamas, ir galvijo GSE mėginio, kurio tyrimo rezultatas teigiamas, kontrolę,
 - yra kitoks nei atliekant pradinę patikrą, ir
- iv) jei atliekamas greitasis „Western blot“ tyrimas atliekant pirmą tyrimą, šio tyrimo rezultatas turi būti pagrįstas dokumentais ir pateiktas USE tiriančiai nacionalinei etaloninei laboratorijai, ir
- v) jei pirminės patikros rezultatas nėra patvirtintas atliekant greitąjį tyrimą, mėginys tiriamas taikant vieną iš kitų patvirtinamųjų metodų; jei šiuo tikslu atliekama histopatologinė analizė, tačiau jos rezultatas neaiškūs arba neigiamas, audiniai pateikiami tolesniam tyrimui pagal vieną iš kitų patvirtinamųjų metodų ir protokolų.

Jei vieno iš pirmos pastraipos i–v punktuose nurodytų patvirtinamųjų tyrimų rezultatas teigiamas, laikoma, kad gyvūnas yra užsikrėtęs GSE.

b) **G S E s t e b ė s e n a**

Pagal III priedo A skyriaus I dalies nuostatas laboratoriniams tyrimams siunčiamiems galvijų mėginiams atliekamas greitasis tyrimas.

Jei greitojo tyrimo rezultatas neaiškūs arba teigiamas, mėginiui nedelsiant atliekami patvirtinamieji tyrimai pagal bent vieną iš šių metodų ir protokolų, kaip nustatyta naujausiame vadovo leidime:

- i) imunohistocheminis (IHC) metodas;
- ii) „Western blot“ tyrimas;
- iii) būdingų skaidulėlių atskleidimas elektroniniu mikroskopu;
- iv) histopatologinis tyrimas;
- v) greitųjų tyrimo metodų derinimas, kaip numatyta ketvirtoje pastraipoje.

Jei histopatologinio tyrimo rezultatas neaiškūs arba neigiamas, audiniai pateikiami tolesniam tyrimui pagal vieną iš kitų patvirtinamųjų metodų ir protokolų.

Greitieji tyrimo metodai gali būti taikomi tiek atliekant pirminę patikrą, tiek jei rezultatai neaiškūs arba teigiami, norint gauti tolesnį patvirtinimą, remiantis ES etaloninės laboratorijos gairėmis („OIE taisyklėmis dėl oficialaus patvirtinimo, kad galvijai užkrėsti GSE (pagal pirminį reaktyvų patvirtinto greitojo tyrimo rezultatą), naudojant antrąjį greitąjį tyrimą“), jei:

- i) rezultatai patvirtinami GSE tiriančioje nacionalinėje etaloninėje laboratorijoje ir

▼ **M51**

- ii) vienas iš dviejų greitųjų tyrimų yra „Western blot“, ir
- iii) antrasis atliekamas greitis tyrimas:
 - apima audinio, kurio tyrimo rezultatas neigiamas, ir galvijo GSE mėginio, kurio tyrimo rezultatas teigiamas, kontrolę,
 - yra kitoks nei atliekant pradinę patikrą, ir
- iv) jei atliekamas greitis tyrimas „Western blot“ tyrimas atliekant pirmą tyrimą, šio tyrimo rezultatas turi būti pagrįstas dokumentais ir pateiktas USE tiriančiai nacionalinei etaloninei laboratorijai, ir
- v) jei pirminės patikros rezultatas nėra patvirtintas atliekant greitąjį tyrimą, mėginys tiriamas taikant vieną iš kitų patvirtinamųjų metodų; jei šiuo tikslu atliekama histopatologinė analizė, tačiau jos rezultatas neaiškus arba neigiamas, audiniai pateikiami tolesniam tyrimui pagal vieną iš kitų patvirtinamųjų metodų ir protokolų.

Laikoma, kad gyvūnas yra užsikrėtęs GSE, jei greitojo tyrimo rezultatas yra neaiškus arba teigiamas ir jei bent vieno iš antros pastraipos i–v punktuose nurodytų patvirtinamųjų tyrimų rezultatas yra teigiamas.

c) **Tolesnis teigiamų GSE atvejų tyrimas**

Visais teigiamų GSE tyrimų rezultatų atvejais mėginiai išsiunčiami į laboratoriją, paskirtą kompetentingos institucijos, kuri sėkmingai išlaikė naujausius ES etaloninės laboratorijos surengtus kvalifikacijos tikrinimo testus, skirtus patvirtintų GSE atvejų atskiriamajam tyrimui, kur jie turi būti toliau tiriami taikant metodus ir protokolus, nustatytus pagal ES etaloninės laboratorijos galvijų USE izoliatų klasifikavimo metodą („two-blot“ laikiną galvijų USE izoliatų klasifikavimo metodą).

3.2. *Laboratoriniai tyrimai avių ir ožkų USE nustatyti*

a) **Įtartiniai atvejai**

Pagal 12 straipsnio 2 dalies nuostatas laboratoriniams tyrimams siunčiamiems avių ir ožkų mėginiams nedelsiant atliekami patvirtinamieji tyrimai pagal vieną iš šių metodų ir protokolų, kaip nustatyta naujausiame vadovo leidime:

- i) imunohistocheminis (IHC) metodas;
- ii) „Western blot“ tyrimas;
- iii) būdingų skaidulėlių atskleidimas elektroniniu mikroskopu;
- iv) histopatologinis tyrimas.

Jei histopatologinio tyrimo rezultatas neaiškus arba neigiamas, audiniai pateikiami tolesniam tyrimui pagal vieną iš kitų patvirtinamųjų metodų ir protokolų.

Įtartinų atvejų pirminei patikrai gali būti taikomi greitieji tyrimo metodai. Tačiau šių tyrimų negalima naudoti atliekant tolesnį patvirtinimą.

Jei atliekant įtartinio atvejo pirminę patikrą taikyto greitojo tyrimo rezultatas yra teigiamas arba neaiškus, mėginys tiriamas pagal vieną iš pirmos pastraipos i–iv punktuose nurodytų patvirtinamųjų metodų. Jei šiuo tikslu atliekamas histopatologinis tyrimas, tačiau jo rezultatas neaiškus arba neigiamas, audiniai pateikiami tolesniam tyrimui pagal vieną iš kitų patvirtinamųjų metodų ir protokolų.

▼ M67

Jei vieno iš pirmos pastraipos i–iv įtraukose nurodytų patvirtinamųjų tyrimų rezultatas teigiamas, laikoma, kad gyvūnas yra užsikrėtęs USE.

▼ M51**b) USE stebėseną**

Pagal III priedo A skyriaus II skirsnio (Avių ir ožkų stebėseną) nuostatas laboratoriniams tyrimams siunčiamiems avių ir ožkų mėginiais atliekamas greitis tyrimas, siekiant užtikrinti, kad būtų nustatytos visos žinomos USE padermės.

Jeigu tyrimo greituoju būdu rezultatas yra neaiškus arba teigiamas, paimti audiniai nedelsiant siunčiami į oficialią laboratoriją, kad rezultatus būtų galima patvirtinti histopatologiniu, imunohistocheminiu, „Western blot“ tyrimais arba atskleidžiant būdingas skaidulėles elektroniniu mikroskopu, kaip nurodyta a punkte. Jeigu patvirtinamojo tyrimo rezultatas yra neigiamas arba neaiškus, audiniai pateikiami tolesniam tyrimui pagal imunohistocheminį arba „Western blot“ metodus.

▼ M67

Jeigu kurio nors patvirtinamojo tyrimo rezultatas yra teigiamas, laikoma, kad gyvūnas yra užsikrėtęs USE.

▼ M51**c) Tolesnis teigiamų USE atvejų tyrimas****▼ M67**

Mėginiai, kurie, atlikus a arba b punktuose nurodytus tyrimus, laikomi teigiamais USE atvejais, bet nėra laikomi atipiniais atvejais, siekiant atmesti užsikrėtimo GSE galimybę tiriami tik tuo atveju, jeigu jie paimti iš pirmojo užkrėsto gyvūno. Siekiant atmesti užsikrėtimo GSE galimybę, taip pat tiriami kiti mėginiai, turintys savybių, kurias, tyrimų laboratorijos nuomone, reikėtų ištirti.

i) Pirminis molekulinis tyrimas taikant atskiriamąjį „Western blot“ metodą

Siekiant atmesti užsikrėtimo GSE galimybę, mėginiai tiriami taikant atskiriamąjį „Western blot“ metodą, nurodytą ES etaloninės laboratorijos gairėse. Atskiriamąjį tyrimą atlieka kompetentingos institucijos paskirta oficiali laboratorija, sėkmingai išlaikiusi naujausius ES etaloninės laboratorijos surengtus kvalifikacijos tikrinimo testus, skirtus tokio metodo naudojimui vertinti.

ii) Antrinis molekulinis tyrimas taikant papildomus molekulinio tyrimo metodus

USE atvejų, kai pagal ES etaloninės laboratorijos pateiktas gaires negalima atmesti GSE užkrato galimybės atliekant i įtraukoje minimą pirminį molekulinį tyrimą, mėginiai nedelsiant siunčiami į ES etaloninę laboratoriją pateikiant visą turimą svarbią informaciją. Mėginiai turi būti pateikti tolesniam tyrimui ir patvirtinimui atlikti taikant bent vieną alternatyvų metodą, imunochemiškai besiskiriantį nuo pirminio molekulinio metodo. Antrinio molekulinio tyrimo planą, atsižvelgdama į naujausias mokslines žinias ir laboratorinę patirtį, kiekvienu konkrečiu atveju, kaip aprašyta jos gairėse, tvirtina ES etaloninė laboratorija. ES etaloninei laboratorijai padeda ekspertų grupė (vadinama padermės tipo nustatymo ekspertų grupe arba STEG) ir atitinkamos nacionalinės etaloninės laboratorijos atstovai.

▼ **M67**

Rezultatus aiškina ES etaloninė laboratorija, kuriai padeda STEG ir atitinkamos nacionalinės etaloninės laboratorijos atstovai. Komisijai nedelsiant pranešama apie to aiškinimo rezultatus.

▼ **M51**

iii) Pelės biologinio tyrimo metodas

Mėginiai, kurie atlikus antraeilius molekulinis tyrimus, rodo GSE arba kurių rezultatai dėl GSE neaiškūs, siekiant galutinio patvirtinimo toliau tiriami taikant pelės biologinio tyrimo metodą. Turimos medžiagos pobūdis arba kiekis gali turėti įtakos biologiniam tyrimo metodui, kurį kiekvienu konkrečiu atveju patvirtina ES etaloninė laboratorija, kuriai padeda STEG. Biologinius tyrimus atlieka ES etaloninė laboratorija arba ES etaloninės laboratorijos paskirta laboratorija.

Rezultatus aiškina ES etaloninė laboratorija, kuriai padeda STEG. Komisijai nedelsiant pranešama apie to aiškinimo rezultatus.

3.3. *Kitų rūšių nei nurodyta 3 dalies 1 ir 2 punktuose laboratoriniai tyrimai USE nustatyti*

Jeigu yra nustatyti tyrimų, kuriais siekiama patvirtinti kitų rūšių gyvūnų – ne tik galvijų, avių ir ožkų – užsikrėtimą USE, metodai ir protokolai, juose turi būti numatytas bent jau histopatologinis smegenų audinių tyrimas. Be to, kompetentinga institucija gali reikalauti laboratorinių, pvz., imunohistocheminių, „Western blot“ tyrimų, būdingų skaidulėlių atskleidimo elektroniniu mikroskopu arba kitų būdų, kuriais galima aptikti ligą sukėlusio priono baltymo formą. Bet kokių atveju, turi būti atliktas ne mažiau kaip vienas laboratorinis tyrimas, jeigu pradinio histopatologinio tyrimo rezultatas yra neigiamas arba neaiškus. Pirmą kartą pasireiškus ligai, reikia atlikti ne mažiau kaip tris skirtingus tyrimus, kurių rezultatai teigiami.

Visų pirma, jeigu įtariama, kad GSE užsikrėtė kitų nei galvijų rūšies gyvūnai, šie atvejai perduodami papildomai apibūdinti ES etaloninei laboratorijai, kuriai padeda STEG.

4. Greitieji tyrimai

Norint atlikti greituosius tyrimus pagal 5 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnio 1 dalį, tik šie metodai taikomi kaip greitieji galvijų GSE stebėsenos tyrimai:

- imunoblotingo tyrimas, pagrįstas „Western blot“ procedūra proteinazei K atspariam PrPRes fragmentui nustatyti (*Prionics-Check Western* tyrimas),
- daugiasluoksniis imunologinis tyrimas, skirtas PrPRes nustatyti (trumpo bandymo protokolais), atliekamas užbaigus denatūravimo ir koncentravimo procedūras (*Bio-Rad TeSeE SAP* greitas tyrimas),
- imunofermentinis tyrimas (ELISA), atliekamas naudojant mikroplokšteles, proteinazei K atspariam PrPRes monokloniniais antikūnais nustatyti (*Prionics-Check LLA* tyrimas),

▼ M51

- imunologinis tyrimas, atliekamas atrankiniam PrPSc surišimui naudojant cheminį polimerą ir nukreipiant monokloninį aptikimo antikūną prieš užkonservuotas PrP molekules dalis (*IDEXX HerdChek BSE Antigen Test Kit, EIA & HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories)*),
- šoninio srauto imunologinis tyrimas, naudojant du skirtingus monokloninius antikūnus proteinazei K atsparioms PrP frakcijoms nustatyti (*Prionics Check PrioSTRIP*),
- dvipusis imunologinis tyrimas, kurį atliekant du skirtingi monokloniniai antikūnai nukreipiami prieš du epitopus, esančius labai išskleistame galvijo PrPSc (*Roboscreen Beta Prion BSE EIA Test Kit*).

Norint atlikti greituosius tyrimus pagal 5 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnio 1 dalį, tik šie metodai taikomi kaip greitieji avių ir ožkų USE stebėsenos tyrimai:

- daugiasluoksnis imunologinis tyrimas, skirtas PrPRes nustatyti (trumpo bandymo protokolas), atliekamas užbaigus denatūravimo ir koncentravimo procedūras (*Bio-Rad TeSeE SAP* greitasis tyrimas),
- daugiasluoksnis imunologinis tyrimas, skirtas PrPRes nustatyti, atliekamas naudojant avių ir (arba) ožkų TeSeE nustatymo tyrimo rinkinį užbaigus denatūravimo ir koncentravimo procedūras naudojant avių ir (arba) ožkų TeSeE gryninimo rinkinį (*Bio-Rad TeSeE Sheep/Goat* greitasis tyrimas),
- imunologinis tyrimas, atliekamas atrankiniam PrPSc surišimui naudojant cheminį polimerą ir nukreipiant monokloninį aptikimo antikūną prieš užkonservuotas PrP molekules dalis (*HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories)*),

▼ M56**▼ M51**

Atliekant visus greituosius tyrimus, audinys, kurį privaloma ištirti taikant nurodytą tyrimo metodą, privalo atitikti gamintojo nustatytas naudojimo instrukcijas.

Greitųjų tyrimų gamintojai privalo turėti įdiegtą kokybės užtikrinimo sistemą, patvirtintą ES etaloninės laboratorijos, leidžiančią užtikrinti, kad nekintantį tyrimo veiksmingumą. Gamintojai ES etaloninei laboratorijai privalo pateikti tyrimo protokolus.

Greituosius tyrimus ir tyrimo protokolus galima pakeisti tik iš anksto apie tai pranešus ES etaloninei laboratorijai ir ES etaloninei laboratorijai padarius išvadą, kad dėl tokio pakeitimo nesumažės greitojo tyrimo jautrumas, specifiskumas arba patikimumas. Ši išvada pateikiama Komisijai ir nacionalinėms etaloninėms laboratorijoms.

5. Alternatyvūs tyrimai

(Turi būti nustatyta)

▼ M31